

DEN
NORSKE
OPERA
&
BALLETT

Årsrapport

2023

Hennes Majestet Dronning Sonja
Foto: Jørgen Gonnæs / Det kongelige hoff

INNHold

Fra administrerende direktør	04
Overordnede nøkkel- og aktivitetstall	07
OPERA	16
BALLETT	42
KONSERT	78
ANNET	90
Formidlings- og publikumsaktiviteter	
ÅRSBERETNING	
Styrets årsberetning 2023	98
Likestillingsredegjørelse	108
ÅRSREGNSKAP	
Resultatregnskap	120
Balanse	121
Kontantstrømoppstilling	123
Noter	124
Revisors beretning	134
Organisasjonen	136
Samarbeidspartnere og annen kommersiell virksomhet	146

FRA ADMINISTRERENDE DIREKTØR

Den Norske Opera & Ballett har prestert svært godt i 2023: Publikum har fått produksjoner og utøverprestasjoner fra øverste hylle. Repertoaret og publikumstilbudet har nådd bredt ut. Våre kunstneriske ledere har stått i spiss for utøvere og en organisasjon full av ambisjoner og gjennomføringskraft.

Besøkstallene og aktivitetsnivået økte fra 2022, og vi er tilbake på nivået fra før pandemien. Det har ikke kommet av seg selv, men har krevd hardt arbeid fra hele organisasjonen. Selv om pandemien nå er et tilbakelagt stadium, så var 2023 faktisk det første hele driftsåret uten nedstenging siden 2019. Jeg håper jeg ikke trenger å bruke spalteplass på det temaet på en stund. Samtidig skal vi følge utviklingen nøye, for det er vaner og samfunnsmekanismer som er i endring, kombinert med dyrtiden vi nå har hatt i en lengre periode.

Dyrtid er det også her hos oss. Lønns- og pensjonskostnadene øker, prisvekst og svak kronekurs påvirker drifts- og produksjonskostnader, og vedlikeholdskostnadene til operabygget og teknisk utstyr øker med byggets alder. Lønns- og prisveksten er ikke fullt ut kompensert i offentlig tilskudd på nærmere 10 år. Selv om vi i 2023 hadde rekordhøye billettinntekter, har det vært nødvendig å iverksette tiltak for å sikre en lang-siktig økonomi i balanse fra budsjettåret 2025.

Derfor har omstilling og endringer i stor grad preget DNO&B i 2023, og vil følge oss også i 2024. I tillegg til betydelige kutt i drifts- og produksjonskostnader måtte vi gå til det tunge skrittet å nedbemanne. Vi har også innført en flatere organisasjon, med kortere beslutningsveier med færre ledere og ledernivåer. Alt dette er naturligvis krevende prosesser for alle involverte. Det er beklagelig og trist at vi måtte la dyktige

medarbeidere gå, samtidig som jeg er glad for at vi unngikk oppsigelser, og at vi kom i mål med frivillige sluttpakker og omstilling.

Med dette bakteppet er husets prestasjoner i 2023 enda mer imponerende. Jeg ønsker derfor å takke alle og enhver som har bidratt til at vi har klart å levere så gode resultater, samtidig som vi har stått i en krevende omstilling. Alle ansatte, ledere, gjestende utøvere og våre samarbeidspartnere – tusen takk! Jeg ønsker å rette en særlig takk til tillitsvalgte og samarbeidsutvalget, og ikke minst de berørte av endringene og nedbemanningene, for en konstruktiv dialog igjennom omstillingen.

Det er vanskelig ikke å preges av en stadig mer usikker verden rundt oss. De geopolitiske spenningene øker, og i mange land trues demokratiske verdier som vi i Norge tar som selvfølge. Det er ingen løsning i sikte på krigen i Ukraina. Situasjonen i Midtøsten har på et halvt år blitt verre enn noen gang, med en krigføring så brutal at det er utenfor fatteevne. Klimakrisen kommer nærmere, med ekstremvær, tørke og varmere hav, som stort, sort bakteppe.

Det står mer på spill enn på lenge. Kunst og kultur er grunnleggende pilarer i demokratiet, og kulturinstitusjonene rundt om i landet utgjør dermed et viktig forsvar mot mindre demokrati og redusert ytringsrom. Som kulturvirksomhet skal vi passe på at dette tas med i betraktningene når politikerne skal prioritere. Et bredt og solid kulturliv samler mennesker i mange fellesskap. Jeg tror på kunstens styrke når rommene blir trangere, når mørke krefter gror frem. Vi skal gjøre vårt for å åpne opp tankemønstre, og motvirke at menneskesinnet begrenses og lukkes.

BJØRVICA, MAI 2024
GEIR BERGKASTET

«Det står mer på spill enn på lenge. Kunst og kultur er grunnleggende pilarer i demokratiet, og kulturinstitusjonene rundt om i landet utgjør dermed et viktig forsvar mot mindre demokrati og redusert ytringsrom.»

329 621

BESØKENDE I 2023

Overordnede nøkkel- og aktivitetstall

Tall i hele NOK

NØKKELTALL 2019–2023	2019*	2020*	2021**	2022	2023
Driftsinntekter	808 203 386	721 111 742	718 977 034	905 515 785	891 695 357
Offentlige tilskudd	641 013 487	660 586 736	675 418 832	761 205 979	727 140 695
Egne inntekter	167 189 899	60 525 006	43 558 202	144 309 806	164 554 662
Driftskostnader	790 349 624	676 227 634	688 815 408	819 772 213	923 077 419
Lønnsutgifter inkl. pensjon	547 823 305	475 327 124	491 681 676	595 367 948	671 208 387
Øvrige driftsutgifter	242 526 318	200 900 510	197 133 732	224 404 266	251 869 032
Årsresultat	18 617 326	45 681 144	34 791 175	91 052 308	-17 424 751
Selvdekningsgrad	21	9	7	18	18
Antall årsverk	608	605	605	619	613
Opera-/ballettforestillinger på Hovedscenen	161	85	19	160	161
Besøkende (inkl. formidling og turné)	369 205	100 545	45 585	310 870	329 621

*) Konsoliderte tall inkl. Den Norske Opera & Balletts Barnekor AS. Datterselskapet er avviklet i 2021.

Driften er videreført i Den Norske Opera & Ballett AS i 2022. Se nærmere omtale i årsregnskapet.

**) Resultatet i 2021 er justert som følge av endring av pensjonsprinsippene i 2022.

	Langsiktig mål	Indikator	Mål 2023	Resultat 2023 (2022)
Sektorpolitisk måloppnåelse	DNO&B skal nå bredt ut	«Antall forestillinger (ekskl. digitale)»	345	357 (327)
		Publikum kunstnerisk aktivitet	252 000	259 948 (255 994)
		Publikum formidlingsaktivitet	60 000	69 673 (54 876)
		Digitale visningstall	-	393 361 (188 483)
Effektiv drift	Sikre en fremtidig økonomi i balanse, samtidig som at kunstnerisk kvalitet opprettholdes og publikum opplever et bredt og attraktivt tilbud.	Regnskap i balanse fom 2025		-

Forestillinger, konserter, turneer og formidlingsaktiviteter

Tall i hele NOK

OPERA

OPERA, HOVEDSCENEN	Antall forest.	Antall besøkende	Belegg	Billettomsetning
Elektra	7	6 184	71 %	3 241 595
Czardasfyrstinnen	7	7 706	87 %	4 455 231
Eugen Onegin	8	6 973	70 %	3 934 887
Fausts fordømmelse	2	2 276	89 %	854 405
Maskeballet	9	11 297	100 %	6 625 537
Così fan tutte (V23)	8	8 284	83 %	4 788 534
Tosca	9	10 920	99 %	6 131 581
Così fan tutte (H23)	7	6 500	70 %	3 643 206
La traviata	8	10 234	97 %	6 030 216
Skjebnens makt	1	1 319	100 %	692 763
Ingenting	6	7 537	99 %	437 160
Orfeus i underverdenen	9	11 304	97 %	6 814 781
Sum opera, Hovedscenen	81	90 534	88 %	47 649 897

OPERA, SCENE 2	Antall forest.	Antall besøkende	Belegg	Billettomsetning
KHiO: La finta giardiniera	4	820	96 %	153 510
Barnet og trolldommen	6	1 251	98 %	287 925
Fram	5	1 753	99 %	611 184
Operakorsangere for en kveld	1	349	99 %	-
Sum opera, Scene 2	16	4 173	98 %	1 052 619

OPERA, FOAJÉ	Antall forest.	Antall besøkende	Belegg	Billettomsetning
Orfeus’ trøst, opera for babyer	9	404	100 %	26 560
Amors varme, opera for babyer	12	509	94 %	32 040
Sum opera, foajé	21	913	97 %	58 600

SUM OPERA	118	95 620	88 %	48 761 116
-----------	-----	--------	------	------------

Maskeballet

BALLETT

BALLETT, HOVEDSCENEN	Antall forest.	Antall besøkende	Belegg	Billettomsetning
Askepott	10	12 141	99 %	6 747 023
Portner/Kylian/Balanchine	10	9 711	77 %	5 178 082
Crystal Pite: Light of Passage	9	10 139	90 %	4 911 367
Christian Spuck: Tornerose (V23)	7	8 451	99 %	4 579 233
Christian Spuck: Tornerose (H23)	11	13 569	98 %	7 400 210
Alan Lucien Øyen: Nothing Personal	7	7 364	83 %	3 543 117
Klassisk Mesteraften	4	5 122	99 %	2 839 219
Nøtteknekkeren	22	28 681	99 %	16 745 628
Sum ballett, Hovedscenen	80	95 178	94 %	51 943 878

BALLETT, SCENE 2	Antall forest.	Antall besøkende	Belegg	Billettomsetning
Nasjonalballetten RAW	2	698	98 %	192 640
Jo Strømgren kompani: Selskapet	4	1 324	93 %	345 741
Carte Blanche: BIRGET; ways to deal, ways to heal	4	1 017	72 %	255 354
Nasjonalballetten UNG	4	1 346	98 %	280 392
Ballettskolens elevforestilling	4	1 368	96 %	281 589
Jo Strømgren Kompani: Sannheten om dans	5	671	38 %	119 027
Edvard Munch VGS 40-årsjubileum	3	993	93 %	183 770
Jo Strømgren Kompani: A Dance Tribute to the Art of Football	22	2 392	28 %	241 500
Jo Strømgren Kompani: Made in Oslo	11	2 027	52 %	225 330
Møt Nasjonalballetten	3	648	70 %	59 800
CODA: Thank you very much	2	447	91 %	102 577
Jo Strømgren Kompani: The Hat	4	1 106	78 %	274 655
På tå hev	2	680	96 %	81 770
Sum ballett, Scene 2	70	14 717	58 %	2 644 145

BALLETT, OPERATAKET	Antall forest.	Antall besøkende	Belegg	Billettomsetning
In C	2	600	100 %	117 796
Sum ballett, Operataket	2	600	100 %	117 796

SUM BALLETT	152	110 495	87 %	54 705 819
-------------	-----	---------	------	------------

Svanesjøen

KONSERT

KONSERT, HOVEDSCENEN	Antall forest.	Antall besøkende	Belegg	Billettomsetning
Sopranista!	1	624	60 %	168 025
Operaorkestret: Festkonsert med ny musikksejef!	1	1 247	100 %	419 246
Operaorkestret: Prokofjev 3 med Isata Kanneh-Mason	1	1 177	94 %	384 909
Finalekonsert: Dronning Sonja Sangkonkurranse	1	1 032	80 %	291 884
Mischa Maisky: Bachs cellosuiter	1	1 314	100 %	547 298
Adrian Angelico i Operaen	1	933	72 %	361 916
Eldbjørg Hemsing: Sjostakovitsj' fiolinkonsert nr. 1	1	895	68 %	323 087
Fazil Say: Goldbergvariasjonene	1	1 290	98 %	501 644
OBOS Julegalla	4	5 111	91 %	2 082 470
Sum konsert, Hovedscenen	12	13 623	87 %	5 080 479

KONSERT, SCENE 2	Antall forest.	Antall besøken- de	Belegg	Billett- omsetning
Konsert med Operahøgskolens avgangsstudenter	1	311	87 %	36 400
Klaverserien: Marie-Ange Nguci	1	281	79 %	68 911
Operaorkestrets kammerserie: Blåseseptett	1	45	13 %	13 035
Klaverserien: Saleem Ashkar	1	354	100 %	82 525
Operaorkestrets kammerserie: Fagottfest	1	315	89 %	69 498
DSCH – en teaterkonsert	5	1 668	94 %	506 520
Drømmedag i Operaen	1	70	70 %	kr -
Operaorkestrets kammerserie: 1600-tallets skatter	1	348	98 %	97 416
Stjerneskuddet Alma Serafin Kraggerud	1	296	83 %	78 540
Oslo Sinfonietta: Rebecca Saunders’ Skull	1	141	40 %	18 569
Operaorkestrets kammerserie: Eventyrlige Schumann	1	238	67 %	58 806
Johannes Weisser og Oslo Circles: Barokk julekonsert	2	609	86 %	159 093
Sum konsert, Scene 2	17	4 676	81 %	1 189 313

KONSERT, 1. BALKONG	Antall forest.	Antall besøkende	Belegg	Billettomsetning
Operakoristenes balkongkonsert: Sanger fra Colombia	1	120	100 %	15 080
Operahøgskolens balkongkonsert	1	100	100 %	11 050
Operakoristenes balkongkonsert: En hyllest til Agathe Backer Grøndahl	1	69	58 %	8 970
Sum konsert, 1. balkong	3	289	85 %	35 100

KONSERT, FOAJE	Antall forest.	Antall besøkende	Belegg	Billettomsetning
Vivaldi: De fire årstider	1	450	100 %	-
Sum konsert, foaje	1	450	100 %	-

SUM KONSERT	33		85 %	6 304 892
-------------	----	--	------	-----------

ALT ANNET

ALT ANNET, HOVEDSCENEN	Antall forest.	Antall besøkende	Belegg	Billettomsetning
Kari, Ola og Lars Bremnes: Eternitt	2	2 708	100 %	1 764 270
Nils Bech i Operaen	2	2 207	90 %	1 264 050
ISÁK: Opprør i Operaen	1	1 331	100 %	701 510
Nils Frahm: Music for Oslo	2	2 640	99 %	1 537 920
Oslo Jazzfestival: Jan Garbarek	1	1 410	100 %	1 155 110
Rammsund: Ein kveld i Operaen	1	1 297	96 %	656 926
Costello & Nieve in Concert	1	1 362	99 %	1 069 740
Celebrating 40 years – an evening with Europe	1	1 406	100 %	909 675
Cezinando i Operaen	2	2 758	100 %	1 499 140
Langt heimafrå	2	2 401	87 %	1 425 700
Julefolk – Hekla Stålstrenga med Halvdan Sivertsen	2	2 505	91 %	1 650 710
Sum alt annet, Hovedscenen	17	22 025	96 %	13 634 751

ALT ANNET, SCENE 2	Antall forest.	Antall besøkende	Belegg	Billettomsetning
Dissimilis: En annerledes juleforestilling	3	1 015	98 %	kr 262 150
Sum alt annet, Scene 2	3	1 015	98 %	262 150

ALT ANNET, OPERATAKET	Antall forest.	Antall besøkende	Belegg	Billettomsetning
Fimvisning, Fedrelandet	1	671	100 %	-
Sum ALT ANNET, Operataket	1	671	100 %	-

SUM ALT ANNET	21	23 711	96 %	13 896 901
---------------	----	--------	------	------------

TOTALSUM SALG	324	248 864	88 %	123 668 728
---------------	-----	---------	------	-------------

DIGITALT 2023

Antall avspillinger
(Herav podkaster: 17 973) 393 361

GENERALPRØVER 2022

Antall prøver	Antall besøkende
24	8 790

TURNÉ 2023	Sjanger	Antall forestillinger	Antall besøkende
NNB i Dronning Sonja Kunsthall	Ballett	5	1 250
NNB UNG Ål/Sandnes/Kristiansand	Ballett	3	594
Operakorets oppdrag på Kistefos	Konsert	1	450
TOTAL		9	2 294

FORMIDLING	Besøkende	Antall besøkende
Introduksjoner til forestillinger og konserter	158	14 318
Den kulturelle skolesekken	301	6 042
Kurs/Verksteder	48	1 114
Oppsøkende	84	1 655
Arrangementer	2	800
Formidlingsforestillinger	11	2 400
Møter/Konferanser	2	60
Skole-GP/forestilling	25	961
Omvisninger – grupper/personer	2 410	41 007
Kåserier og kunstnermøter	8	1 316
Totalt Formidlingsavdelingen	3 049	69 673

O

P

E

R

A

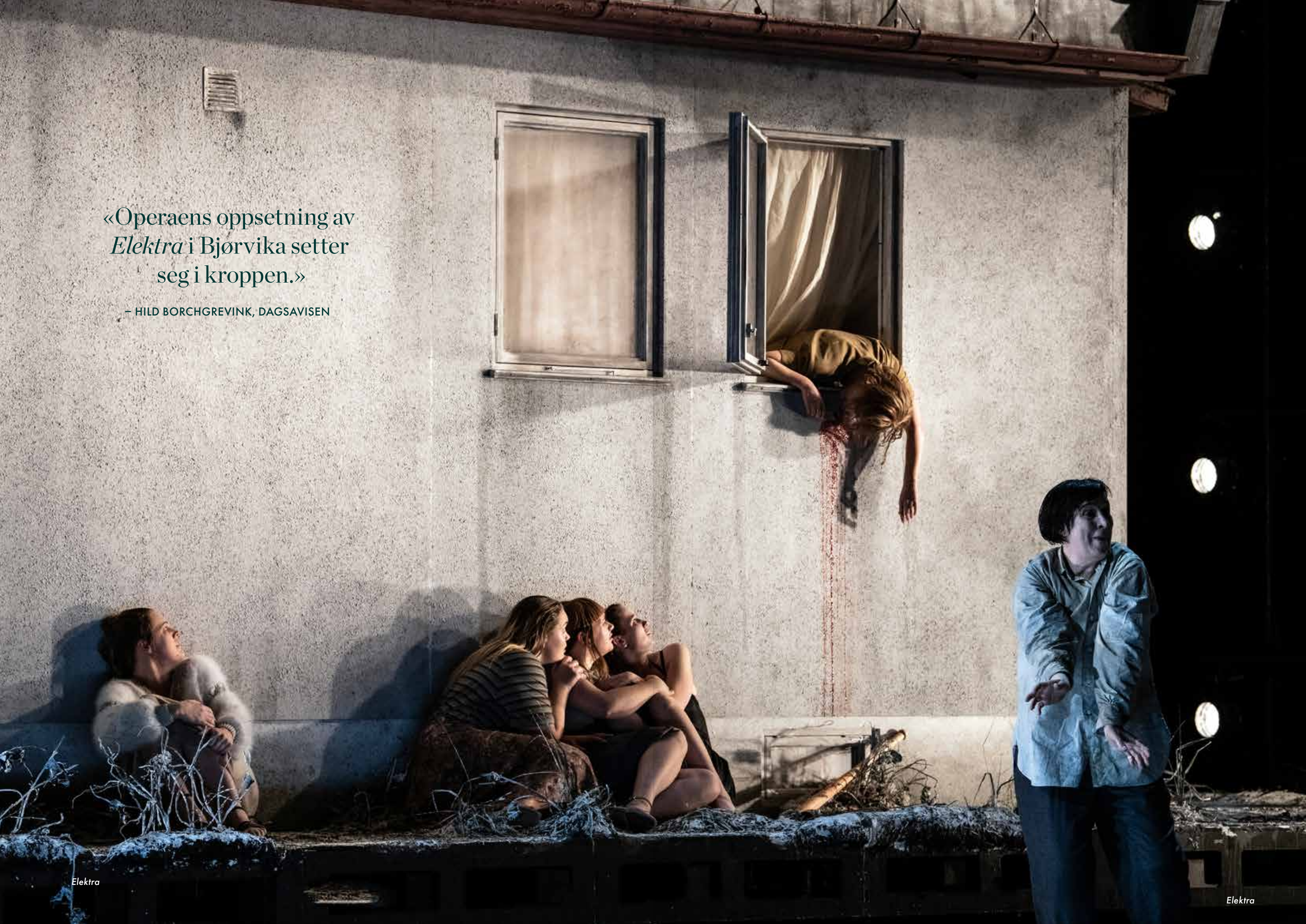
2023

«2023 ble året
da vi så framover»

– RANDI STENE, OPERASJEF

«Operaens oppsetning av
Elektra i Bjørvika setter
seg i kroppen.»

– HILD BORCHGREVINK, DAGSAVISEN

OPERAÅRET 2023

skapte mening gjennom det de skapte sammen. I et år som var preget av mye krig og uro i verden – da det var lett å la seg fange av meningsløshet og apati – ga vår virksomhet enda mer mening. Det var øyeblikk, som i *Ingenting*, da vi erfarte at musikken er en av våre sterkeste fredsbevarende styrker. Det ga oss håp til å fortsette å se framover.

En uhyggelig vellykket start på året

Nasjonaloperaen gikk inn i 2023 med en fest, i form av *Czardasfyrstinnen* på Hovedscenen. Operetten som var i regi av Hanne Tømta, hadde hatt premiere i november 2022, og endte opp med å bli en publikumssuksess, der forestillingene etter jul var godt besøkt, med stor jubel i salen.

Første nye premiere i 2023 var også en fest, om enn på en ganske annen måte, da Elektra i Richard Strauss' hardtslående opera ba oss tie og danse, mens 97 orkes-termusikere demonstrerte hvilken kraft opera kan ha. Det var også flott å få bekreftet at salen vår bærer det store lydnivået, før vår storsatsning *Nibelungens ring* de kommende årene.

I Ole Anders Tandbergs nye regi fikk den intense enakteren utspille seg i et slitent barndomshjem ved Oslos utkant, under Petr Popelkas musikalske ledelse. Dessverre ble Popelka syk før siste forestilling; da gjorde påtroppende musikk-sjef Edward Gardner et glimrende innhopp.

Elektra krever spesialiserte sangere, og i hovedrol-lene møtte vi Gun-Brit Barkmin, Elisabeth Teige, Anna Larsson og Yngve Søberg. Elisabeth Teige ble tildelt Kritikerprisen for sin innsats i rollen som Krysothemis.

Vi var flere som var enige med Dagsavisens Hild Borchgrevink, som skrev at «Operaens oppsetning av *Elektra* i Bjørvika setter seg i kroppen», og som konkluderte med at det var en: «uhyggelig vellykket operatragedie».

2023 ble året da vi så framover. Vi lanserte et nytt talentprogram for unge sangere og offentligjorde planene om en framtidig ny *Nibelungens ring*. Vi fikk støtte til et stort prosjekt med mål om å nå ut med opera til enda flere, og vi så publikum fylle salen til randen i storproduksjonene *Maskeballet*, *La traviata* og *Orfeus i underverdenen*. Samtidig var det kamp om billettene på urpremieren av *Fram* på Scene 2. I foajeen krydde det av småbarn på babyoperaer og av voksne i alle aldre under det populære tilbudet *Formiddagsarien*.

En ny generasjon utøvere tok både oss erfarne operagjengere og et helt nytt publikum med storm, med ungdomsoperaen *Ingenting* på Hovedscenen. Verket spør: Hva er det egentlig som har mening i verden? Svaret ga de 80 unge menneskene på scenen og i orkestergraven oss gjennom det de gjorde: De

«Det var øyeblikk, som i *Ingenting*, da vi erfarte at musikken er en av våre sterkeste fredsbevarende styrker. Det ga oss håp til å fortsette å se framover. »

Kan vi spille russiske verk nå?

Tsjajkovskijs *Eugene Onegin* var opprinnelig planlagt til høsten 2021, men var en av de produksjonene vi måtte kansellere under streiken. Vi besluttet da å flytte den til vinteren 2023. Så brøt krigen i Ukraina ut februar 2022, og det vakte reaksjoner at vi da satte opp dette verket av en russisk komponist (Tsjajkovskij var riktignok født i det som er dagens Ukraina), basert på en tekst av en russisk forfatter.

Vi møtte demonstrasjoner utenfor operahuset, vi arrangerte beredskapsmøter før forestillingene, vi mottok et formelt brev fra den ukrainske ambassadøren i Norge i et formelt brev ba oss om å ta operaen av plakaten, og vi mottok trusler om politianmeldelse fordi vi lot hatefulle ytringer få stå i kommentarene våre i sosiale medier. Der utviklet våre poster om *Eugen Onegin* seg fra å handle om ung kjærlighet, til krasse ord mellom russere og ukrainere bosatt i Norge, og utenfor.

Vi valgte å tone ned kommunikasjonen og markedsføringen av forestillingen i sosiale medier, noe som er en del av forklaringen på at forestillingen endte på en betydelig lavere salgsprosent enn i 2019.

Med utgangspunkt i NTOs retningslinjer stoppet vi samarbeidet med russiske institusjoner, men ikke med russiske enkeltkunstnere, og vi ville *ikke* kansellere verker av russiske opphavspersoner.

Vi var ikke det eneste europeiske operahuset som hadde *Eugen Onegin* på repertoaret i 2023, det kunne

samtidig oppleves i Hamburg, Brussel, Wien, München og Zürich.

NTOs retningslinjer oppfordrer også til problematisering, noe vi gjorde i form av en paneldebatt omkring spørsmålet «Kan vi spille russiske verk nå?». Der deltok blant andre Arve Hansen fra Den norske Helsingforskomité, sammen med Julie Wilhelmsen fra NUPI, Morten Gjeltén fra NTO og dekan ved humanis-tisk fakultet UiO, Frode Helland. Debatten ble ledet av Christian Kjelstrup, og tatt opp med publikum til stede, og senere delt som podkast.

Selv om ulike synspunkter var representert i panelet, vakte det også reaksjoner at det ikke inkluderte verken ukrainere eller russere. Dette handlet blant annet om at panelsamtalen ble stablet på beina på kort tid og at vi ville ha den ut så raskt som mulig, slik at samtalen kunne være en del av totalkommunikasjonen av forestillingen videre, og den kom ut før årsdagen for invasjonen 24. februar. Den dagen spilte vi ingen forestillinger, da lyste vi opp huset i blått og gult, og sendte Operakorets innspilling av den ukrainske komponisten Silvestrovs «Prayer for Ukraine» i våre kanaler.

Mens vi i Formidlingssentret stilte spørsmålet «Kan vi spille russiske verk nå?» svarte vi på dette i rommet ved siden av, på Hovedscenen, der vi uttrykte: «Ja, vi spiller, men nei, det er ikke russisk, det er vårt!»

«Ja, vi spiller, men nei,
det er ikke russisk,
det er vårt!»

Eugen Onegin eies ikke av et land eller et imperium, men av oss som skaper det og erfarer det her og nå. Det er en opera om mennesker som er usikre på om de gjør det rette, og som er fylt av konfliktfylte følelser: håp og kjærlighet, men også av angst og anger, noe Christof Loys fantastiske produksjon får tydelig fram. Da ukrainske Iurii Samoilov som sang tittelrollen ikledde seg det ukrainske flagget under applausen på premieren, var det til publikums rungende jubel.

Forestillingsrekken hadde dessverre en del utfordringer med sykdom, særlig i rollen som Tatjana. Det var i alt fire sopraner som tolket rollen, mens Audun Iversen sang tittelrollen en kveld grunnet sykdom hos Samilov.

Utsolgte forestillinger med fantastiske sangere

I den unge polske regissøren Karolina Sofulaks iscenesettelse av Verdis *Maskeball* ble Hovedscenen fylt av viktorianske kjoler, store korsener og klassisk scenografi med maritime scenebilder. Produksjonen ble bestilt av min forgjenger Annilese Miskimmon, og skulle hatt premiere våren 2021. Det var en satsning som vi ventet i det lengste med å kansellere, men smittesituasjonen for to år siden tvang oss til det. I stedet fikk forestillingen se dagens lys ved Operaen i København, som vi har laget den sammen med, i januar 2022.

I mars 2023 kom den endelig til Bjørvika, da med en stjernebesetning i små og store roller. Blant annet debuterte våre egne ensemblesolister, Marita Sølberg og Tone Kummervold, i rollene som Amelia og Ulrica. Sammen med Matteo Lippi som Kong Gustav III og Sergio Vitale / Claudio Sgura som Kaptein Anckarström, utgjorde disse en svært velsyngende kvartett.

For første gang dirigerte vår påtroppende musikksef Edward Gardner en fullscenisk produksjon hos oss, og bandt hele det musikalske apparatet av solister, operakor og orkester sammen på eminent vis. Det lover veldig godt for hva vi har i vente i årene som kommer. Dirigent-talentet Åge Richard Meyer, som hadde innstudert verket sammen med Gardner, ledet de tre siste forestillingene.

Maskeball ble en enorm suksess. Publikummere som ønsker seg en mer tradisjonell iscenesettelse fikk det de ønsket og de ni forestillingene var helt utsolgte. Anmelderkorpset hadde delte oppfatninger, men alle virket å være enige om at det musikalske nivået var skyhøyt.

Også vår eksisterende produksjon av *Tosca* ble utsolgt, og også den hadde et fantastisk cast med Daniel Johansson som Cavaradossi, Yngve Søberg som Scarpia og Ewa Vesin / Marita Sølberg som Floria Tosca. Selv om Calixto Bietos tolkning av historien er både rå og direkte, er det godt å se at publikum allikevel tar den godt imot og lar seg bevege. Xian Zhang og Eivind Gullberg Jensen hadde den musikalske ledelsen.

Sterke følelser fikk spille seg ut i musikk – ikke bare på Hovedscenen – men også i Foajeen, der små og store publikummere strømmet til babyoperaene *Amors varme* og *Orfeus' trøst*, skrevet henholdsvis av Eivind Buene og Maja S.K. Ratkje. Det er rørende å se hvilket inntrykk det gjør på de små når utøverne beskriver de basale følelsene som smerte, sorg, trøst og glede gjennom sang og barokkdans.

Mozart på IKEA

Selv om Mozarts *Così fan tutte* er skrevet i 1790, er det et overraskende moderne verk om parforhold. Dette ville Katrine Wiedemann vise, da hun og hennes team lot handlingen utspille seg på IKEA. Scenografien besto nærmest utelukkende av videoprojeksjoner på en skjerm, som muliggjorde raske forflytninger fra varehuset til hjemmene, fra drøm til virkelighet.

Den danske regissøren har lang bakgrunn fra film og teater, og jobbet med fire unge sangere, som forsterket operaens ungdommelige vitalitet. På tross av sin alder er Frøy Hovland Holtbakk, Kari Dahl Nielsen, Magnus Ingemund Kjelstad og Eirik Grøtvedt dyktige sangerskuespillere, som gjorde de fire personlighetene Mozart skildrer, enda tydeligere for oss. I likhet med rollene de gestaltet som Despina og Alfonso, er Birgitte Christensen og Audun Iversen mer erfarne utøvere, men også de har stor lekenhet og spenst i spillet. Denne leken støtter dirigent Tobias Ringborg opp om, i form av raske tempi og mye framdrift i musikken.

Così fan tutte var godt solgt før sommeren. Etter sommeren var den tilbake med et helt nytt cast, da med de erfarne sangerne Hanna Husahr, Annie Fredriksson, Hubert Zapior, Jack Swanson, Eli Kristin Hanssveen og Tom Erik Lie, som hadde jobbet godt med produksjonen sammen med regiassistent Ludvine Petit. Som det ofte er rett etter ferien, var salget lavere i august, men med et publikum som tok godt imot forestillingen.

Verdens mest spilte opera i ny drakt

Da jeg skulle bestille en ny produksjon av *La traviata*, ønsket jeg meg en klassisk, storslått og vakker iscenesettelse, med mye energi og med sterke relasjoner karakterene imellom. Den unge greske regissøren Rodula Gaitanou valgte å sette fortellingen til det glitrende 1920-tallet, i et forbrukersamfunn for de bedrestilte, der kroppen til Violetta, er en etterspurt vare.

Forestillingsrekken, som strakk seg fra september 2023 til februar 2024, ble en stor publikumssuksess med nesten utsolgte hus, glitrende scenografi, flotte kostymer og et godt og noe tradisjonelt regigrep.

Sopranene Yaritza Véliz og Lina Johnsson alternerte som Violetta, med Davide Giusti og Bror Magnus Tødenes som Alfredo, og Yngve Søberg og Johannes Weisser i det viktige partiet som Alfredos far, Giorgio Germont. Anja Bihlmaier og Constantin Trinkts delte den musikalske ledelsen.

Cosi fan tutte

Fram

Ny, norsk opera om alderdom og Fridtjof Nansen

Som operasjef vil det alltid være helt spesielt å ønske nyskrevne operaer velkommen. Det hadde jeg gleden av å gjøre i starten av sesongen 23/24, da *Fram*, med musikk av Synne Skouen og libretto av Oda Radoor, hadde urpremiere på Scene 2.

Det samstemte teamet, som også inkluderer regissør Hilde Anderssen, skapte en opera som tok oss fra det helt nære i et goldt sykehjem, til det storslåtte i et arktisk isøde. Operaen hadde vært lenge underveis; den ble bestilt av min forgjenger Annilese Miskimmon og ble utsatt flere ganger, men kom nå endelig fram, og både publikum og anmeldere tok hjertelig imot den, med fem utsolgte forestillinger på Scene 2 og gode kritikker.

Mye av æren for suksessen må tildeles hovedrolleinnhaverne Hege Høisæther og Frode Olsen, som virkelig bar forestillingen, både med sin sceniske tilstedeværelse og sine stemmer. De brakte begge inn den livserfaringen som er nødvendig for å fortelle denne historien om det å bli gammel, men også om det å elske en drøm.

Et fantastisk barnekor

Høsten inneholdt både opera om alderdom og opera med og for ungdom. Med Norgespremieren på operaen *Ingenting* fyltes Hovedscenen av unge, både på scenen, i orkestergraven og i salen. I tillegg var over 25 skoleklasser innom forestillingen, flere av dem gjennom Den kulturelle skolesekken, og fikk tilpasset undervisningsopplegg i for- og etterkant av besøket i Operaen.

Ingenting er basert på Janne Tellers prisvinnende ungdomsroman. Operaversjonen fra 2016, med musikk av David Bruce, som selv var til stede under premieren i november, har allerede hatt stor suksess i Storbritannia og Danmark.

Produksjonen ble kansellert på kort varsel under pandemien og det til stor skuffelse for de unge som var involvert, som endelig skulle få skinne i en stor produksjon på Hovedscenen. I 2023 fikk de omsider gjort det – og det til gagns! *Ingenting* befestet hvilket fantastisk barnekor vi har.

For anledningen var Barnekoret utvidet med sangere fra videregående skoler i Oslo, og i orkestret satt unge instrumentalister side om side med profesjonelle musikere fra Operaorkestret, under ledelse av David Maiwald. Solistpartiene ble også veldig godt ivaretatt av dels våre praktikanter og dels unge gjester. Det er både rørende og imponerende å se viljen til å skape og den enorme energien de unge har på scenen.

Etter et forsiktig forsalg på *Ingenting* tok vi beslutningen om å redusere billettprisen markant og invitere unge fra skoler i Oslo-området til dagtidsforestillingene, noe som resulterte i at vi hadde salen full av unge mennesker på hver forestilling.

Barnekoret besto i 2023 av 81 barn og ungdom, i alderen 6 til 18 år. I tillegg til *Ingenting* medvirket de i *Fausts fordømmelse*, *Tosca*, *Cosi fan tutte* (barnestatter), *Nøtteknekkeren* og *OBOS Julegalla*. Barn fra Barnekoret var også på scenen i *Fram*, og en gutt fra koret medvirket i en stor rolle som skuespiller og sanger i Nasjonalballettens produksjon *Nothing Personal*.

Våren 2023 presenterte de Ravels *Barnet og trolldommen* på Scene 2 – en tilrettelagt produksjon for unge utøvere, presentert for et ungt publikum. Siste uke i skoleferien arrangerte de *Operaspirer* – en operaskole for barn utenfor Operaen, uten krav til forkunnskaper, der solister fra Barnekoret var med. I løpet av året deltok barn fra Barnekoret også i Familiedag med Wikborg Rein, TV-produksjonen «24 stjerners julekalender», «Drømmedag i Operaen» (med Demenskolet/NRK), «Kvelden før kvelden» (NRK), og med Lise Davidsen i konserten «Christmas from Norway».

Nye tilskudd i ensemblet

Før sommeren lanserte vi vårt nye talentprogram WOYS (The Wilhelmsen Opera Studio for Young Singers), raust støttet av Wilhelmsen-stiftelsen og Talent Norge. Høsten 2023 sendte vi ut «call for auditions» internasjonalt, og opplevde en enorm interesse: 800 søkere fra 67 nasjoner! Blant disse valgte vi ut 50 sangere som kom til prøvesang hos oss før jul. Fem sangere kom gjennom nåloyet og starter opp i august 2024.

Vi har også utvidet ensemblet med baryton Aleksander Nohr i fast stilling; tenor Eirik Grøtvedt ble ansatt i en åremålsstilling på tre år fra 1. august 2023; mezzosopran Astrid Nordstad og sopran Frøy Hovland Holtbakk ble ansatt i tilsvarende åremålsstillinger, med oppstart fra henholdsvis 1. januar 2024 og 1. august 2024.

Stephen Harris, som tidligere har gjestet huset under *Billy Budd*, ble engasjert midlertidig som kormester i sesongen 23/24. Operaadministrasjonen har også fått flere nye ansatte i løpet av året, og for å styrke det interne samarbeidet, arrangerte vi et seminar om kommunikasjon i mai.

Populære konserter og fruktbare samarbeid

Våren 2023 dirigerte Edward Gardner to konsertante framførelser av Berlioz' *Fausts fordømmelse* på Hovedscenen, sammen med Operaorkestret, Operakoret og Barnekoret, med Pavel Cernoch som Faust, Julie Boulianne som Marguerite, Nicolas Courjal som Méphistophélès og Operaens egen solist Jens-Erik Aasbø som Brander. Det var en fryd å høre det høye nivået vi kan frambringe på scenen.

Vi inviterte også til *Festkonsert med ny musikkssjef*, og fikk med det en veldig flott start på samarbeidet med Ed Gardner. Han starter formelt høsten 2024, men har arbeidet målbevisst med alle våre ensembler fra første dag på huset, og han utnyttet de ukene han var her til fulle.

Også i høstsemesteret kunne vi tilby publikum en konsertant framføring på Hovedscenen, denne gang med Lise Davidsen i sentrum, i det store partiet som Leonora i Verdis *Skjebnens makt*, som hun skulle synges ved Metropolitan opera i New York senere samme sesong. Konserten ble utsolgt bare minutter etter den ble lagt ut for salg. Sammen med solister fra egne rekker, tenoren Russell Thomas, Operaorkestret, Operakoret og dirigent Fabio Arrivabeni, ble dette en konsert for historiebøkene.

Lise Davidsen var i tillegg konferansier under finalkonserten av Dronning Sonja Sangkonkurranse i august, med vårt eget operaorkester og James Gaffigan som dirigent for et program med et variert repertoar og seks strålende finalister, med Dronningen selv til stede. Amerikanske Jasmin White ble vinner av førsteprisen, mens Victoria Randem ble tildelt Ingrid Bjoner-prisen for beste norske deltaker.

Vi er stolte av et stort og mangfoldig konsertrepertoar, både på Hovedscenen og på Scene 2. Blant høydepunktene finner vi konserten med «Sopranista» Samuel Marino og Operaorkestret, den legendariske cellisten Mischa Maisky med Bachs solosuiter, Adrian Angelico med flere gjester, joik og opera, Fazil Say med *Goldbergvariajonene*, Eldbjørg Hemsing og Operaorkestret i Sjostakovitsj' *Fiolinkonsert nr.1* og Prokofjevs *Symfoni nr. 5*.

På Scene 2 var Det Norske Kammerorkestres konsert *DSCH*, med musikk av Sjostakovitsj, et høydepunkt – en nyskapende og helt eksepsjonelt gjennomført forestilling som begeistret både publikum og anmeldere.

Vi har også hatt flere fine balkongkonserter, med blant andre Operakoristene og Operahøgskolens studenter.

I desember arrangerte vi igjen *OBOS julegalla* på Hovedscenen, med solister, Operakoret, Barnekoret, Ensemble Allegria og undertegnede som konferansier. Julegallaen vant Sponsor- og eventforeningens pris for «Årets kultursponsorat 2023». Det er fint at samarbeidet vårt med OBOS om å bringe den klassiske musikken ut til flere, anerkjennes.

Opera er for alle

I mars arrangerte Nasjonaloperaen en femdagers workshop i samarbeid med SPKRBOX, som har arrangert møter mellom hiphopsenen og teatermiljøet med stor suksess de senere årene. De vil utforske kulturelle klasseforskjeller, utfordre det etablerte teatret og inspirere til samarbeid på tvers av fagfelt, estetikk og form. Målet er å bidra til et rikere og mer mangfoldig scenekunsthelt, og å nå ut til et bredere publikum.

I workshopen medvirket to av våre solistpraktikanter, sammen med to rappere/slampoeter, en beatboxer, en danser og regissør Mine Nilay Yalcin. Magnus Loddgard ble på kort varsel hentet inn til den musikalske ledelsen. Sammen jobbet de i krysningsfeltet opera og rap/hiphop, og skapte en miniforestilling som ble vist for et publikum bestående av elever fra Foss videregående skole og studenter fra Nordic Black Theaters skole Expressen, etterfulgt av en samtale om hva som skjer når hiphop møter opera og kulturelle fordommer møter mennesker som skaper sammen.

Høsten 2023 fikk vi den gode nyheten om at vår søknad til Sparebankstiftelsen om midler til paraplyprosjektet *Opera for alle* var innvilget, i første omgang som et pilotprosjekt i 2024. *Opera for alle* består av en rekke spennende tilbud som vil knytte opera og sangens kraftfulle effekter tettere sammen. Det vil gi et mangfold av menneskers nære møter med sang – med mål om å styrke folkehelsen, gjøre opera mer tilgjengelig og treffe et bredt spekter av publikummere.

Å gå ut av året med latter – og ny tro

Da komiker og regissør Vidar Magnussens operadebut *Orfeus i underverdenen* hadde premiere i 2021, var det etter en lang tørketid med pandemi og kulturstreik. Fra november gjennom hele jula fikk den folkelige operetten endelig møte publikum, med to fine cast med norske sangere på scenen, som alle gjorde det veldig bra. Solister, Operakoret – som nydelige sauer – og Operaorkestret ble ledet av Johannes Gustavsson.

«Vidar Magnussen driter i alle forventninger og bare kjører på», skrev NRKs anmelder Eystein Sandvik i 2021. Dette beskriver produksjonen godt; forestillingen er en vitamininnsprøytning med stor energi og masse humor på vår egen bekostning, og fornyer standardrepertoaret på en måte som åpner opp opera og operette for flere.

Under generalprøven var salen full av ungdommer, som ikke bare ga fantastisk og umiddelbar respons i salen, men som etterpå også kom med kommentarer som: «Jeg fikk masse energi! Vi satt der i tre timer og jeg er enda mer energisk enn da jeg kom!» og «Det var fantastisk, livsendrende!» Opplevelser som dette – som det har vært mange av i 2023 – gir oss på og bak scenen ny energi til å fortsette å fortolke, fornye og produsere opera – og til å fortsette å se framover.

ELEKTRA

PREMIERE
21. januar

Musikk Richard Strauss
Libretto Hugo von Hofmannsthal
Musikalsk ledelse Petr Popelka
(Edward Gardner 10. februar)
Regi Ole Anders Tandberg
Scenografi Erlend Birkeland
Kostymer Maria Geber
Lysdesign Clement Irbil

Medvirkende
Gun-Brit Barkmin, Anna Larsson,
Elisabeth Teige, Magnus Staveland,
Yngve Søberg, Natanael Vasile Uifalean,
Eli Kristin Hanssveen / Juhee Kang,
Simen Bredesen, Johann Dornwald, Tone
Kummervold / Megan Graves, Christina
Jønsi, Melissa Baug, Hedvig Haugerud /
Megan Gryga, Eva Langeland Gjerde

Operakoret
Operaorkestret

EUGEN ONEGIN

SESONGPREMIERE
11. februar

Musikk Pjotr Tsjajkovskij
Libretto Konstantin Sjllovskij
Musikalsk ledelse Patrik Ringborg
Regi Christof Loy
Scenografi Raimund Voigt
Kostymer Herbert Murauer
Lysdesign Olaf Winter
Koreografi Andreas Heise
**Ansvarlig regissør for
gjenoppsetningen**
Victoria Bomann-Larsen
**Ansvarlig koreograf for
gjenoppsetningen** Kristian Alm

Medvirkende
Iurii Samoilov / Audun Iversen, Svetlana
Aksenova / Sally Matthews / Elizabeth
Reiter, Edgaras Montvidas, Jens-
Erik Aasbø / Stephen Milling, Astrid
Nordstad, Randi Stene, Ingrid Tobiasson,
Marius Roth Christensen, Magnus
Ingemund Kjelstad, Krzysztof Aureliusz
Luczynski / Andreas Backlund Lindelöf,
Marianne Mørk Larsen, Marianne
Ustvedt, Mikael Hansen Rønne, Carla
Perez Mora, Giulia Tornarolli, Clara
Cozzolino / Jaroslaw Kruczek

Operakoret
Operaorkestret

MASKEBALLET

PREMIERE
25. mars

Musikk Giuseppe Verdi
Libretto Antonio Somma
Musikalsk ledelse Edward Gardner/
Aage Richard Meyer (21., 27. og 29. april)
Regi Karolina Sofulak
Scenografi Alex Eales
Kostymer Jonathan Morrell
Lysdesign Giuseppe Di Iorio
Koreografi Tim Claydon

Medvirkende
Matteo Lippi, Sergio Vitale, Claudio
Sgura, Marita Sølberg, Tone
Kummervold, Frøy Hovland Holtbakk,
Ørjan Bruskeland Hinna, Ivan Kruljac,
Sakarias Fredriksen Tranvåg, Marek
Lipok, Henning von Schulman,
Jens-Erik Aasbø

Operakoret
Operaorkestret

KONSERTVERSJON
FAUSTS
FORDØMMELSE

PREMIERE
30. mars

Musikk Hector Berlioz
Libretto Hector Berlioz, Almire
Gandonnière
Musikalsk ledelse Edward Gardner
Konsertregi Ludivine Petit

Medvirkende
Julie Boulianne, Pavel Cernoch, Nicolas
Courjal, Jens-Erik Aasbø, Mathea
Kvalvåg-Andersen, Nora Windfeldt,
Hanny Moulin Grinaker

Operakoret
Barnekoret
Operaorkestret

TOSCA

SESONGPREMIERE
4. mai

Musikk Giacomo Puccini
Libretto Luigi Illica, Giuseppe Giacosa
Musikalsk ledelse Eivind Gullberg
Jensen / Xian Zhang
Regi Calixto Bieito
Scenografi Susanne Gschwender
Kostymer Anja Rabes
Lysdesign Michael Bauer
Dramaturg Bettina Auer
**Ansvarlig regissør for
gjenoppsetningen**
Victoria Bomann-Larsen

Medvirkende
Ewa Vesin / Marita Sølberg, Daniel
Johansson, Yngve Søberg / Claudio
Sgura, Jens-Erik Aasbø / Jacob Abel
Tjeldberg, Pietro Simone, Simen
Bredesen, Sakarias Fredriksen
Tranvåg, Nathaniel Liodden / Gustav
Nordlund

Operakoret
Operaorkestret
Statister

COSÌ FAN TUTTE

PREMIERE
21. mai

Musikk Wolfgang Amadeus Mozart
Libretto Lorenzo Da Ponte
Musikalsk ledelse Tobias Ringborg
Regi Katrine Wiedemann
Scenografi og kostymer Maja Ravn
Lysdesign Åsa Frankenberg
Videodesign Søren Knud

Medvirkende
Frøy Hovland Holtbakk, Kari Dahl
Nielsen, Magnus Ingemund Kjelstad,
Eirik Grøtvedt, Birgitte Christensen /
Eldrid Gorset, Audun Iversen

Operaorkestret
Barnestatister fra Barnekoret

Elektra

Orfeus i underverdenen

Fausts fordømmelse

Tosca

Così fan tutte

LA TRAVIATA

PREMIERE
23. september

Musikk Giuseppe Verdi
Libretto Francesco Maria Piave
Musikalsk ledelse Anja Bihlmaier / Constantin Trinks
Regi Rodula Gaitanou
Scenografi og kostymer takis
Lysdesign D.M. Wood
Koreografi Lars Jacob Holm
Kampinstruktør Tyrone Wiggins

Medvirkende
Yaritza Véliz / Lina Johnson, Davide Giusti / Bror Magnus Tødenes, Yngve Søberg / Johannes Weisser, Íris Björk Gunnarsdóttir, Magnus Staveland / Marius Roth Christensen, Aleksander Nohr / Sakarias Fredriksen Tranvåg, Simon Thorbjørnsen, Mari Askvik / Margaret Newcomb, Jens-Erik Aasbø, Pietro Simone, Nicholas Cotellessa / Stephan Adriaens, Krzysztof Aureliusz Luczynski / Trond Bjerkholt, Robert Näse

Operakoret
Operaorkestret
Statister

KONSERTVERSJON

SKJEBNENS MAKT

PREMIERE
7. oktober

Musikk Giuseppe Verdi
Libretto Francesco Maria Piave
Musikalsk ledelse Paolo Arrivabeni

Medvirkende
Lise Davidsen, Yngve Søberg, Russell Lamar Thomas, Tone Kummervold, Jens-Erik Aasbø, Aleksander Nohr, Sakarias Fredriksen Tranvåg, Megan Graves, Pietro Simone

Operakoret
Operaorkestret

INGENTING

PREMIERE
3. november

Musikk David Bruce
Libretto Glyn Maxwell
Norsk tekst Gunnar Bergstrøm
Regi Martin Lyngbo
Musikalsk ledelse David Maiwald
Scenografi Steffen Aarfing
Kostymer Nathalie Mellbye
Lysdesign Lee Curran
Assisterende lysdesigner Robbie Butler
Koreografi Jannik Elkær
Videodesign Anne Mette Fisker
Langkjer, Maja Brøgger
Ansvarlig regissør for gjenoppsetningen Ludivine Petit, Dina Fie Lorentzen
Kampinstruktør Tyrone Wiggins

Medvirkende
Eline Korbi, Simen Bredesen, Sean Gordon Bell, Magnus Ingemund Kjelstad, Christina Jønsi

Barnekoret med ekstrakorister
Operaorkestret med ungdomsmusikere

ORFEUS I UNDERVERDENEN

SESONGPREMIERE
25. november

Musikk Jacques Offenbach
Libretto Ludovic Halévy, Hector-Jonathan Crémieux
Musikalsk ledelse Johannes Gustavsson
Regi Vidar Magnussen
Scenografi Gjermund Andresen
Kostymer Ingrid Nylander
Lysdesign Torkel Skjærven
Koreografi Stian Danielsen
Norsk gjendiktning Matilde Holdhus
Ansvarlig regissør for gjenoppsetningen Heidi Bruun Nedregaard
Ansvarlig koreografi for gjenoppsetningen Inés Belli

Medvirkende
Kristoffer Olsen, Frøy Hovland Holtbakk / Eldrid Gorset, Marius Roth Christensen / Magnus Staveland, Aleksander Nohr / Bernt Ola Volungholen, Eirik Grøtvedt / Simen Bredesen, Íris Björk Gunnarsdóttir / Thale Bergsaune, Mikkel Skorpen, Simon Thorbjørnsen, Eli Kristin Hanssveen / Kjerstin Løvdal, Jeanette Goldstein, Kari Ulfsnes Kleiven / Eline Korbi / Kristin Rustad Høiseth, Cecilie C. Ødegården / Cleo Lee-McGowan, Sakarias Fredriksen Tranvåg / Marek Lipok, Per Kristian Ruud-Enggrav / Sebastian Olav Eraker Juul, Valeska Zürn, Stian Bergdølmo, Julie Moviken, Vivian Pakkanen, Tormod Skår Midtbø, Charlott Utzig, Panisara Wanlopbanhan

Operakoret
Operaorkestret

OBOS JULEGALLA

PREMIERE
10. desember

Musikalsk ledelse Cathrine Winnes
Konsertregi Eli Stålhand

Medvirkende
Marita Sølberg, Eli Kristin Hanssveen, Yngve Søberg
Randi Stene (konferansier)
Ensemble Allegria
Operakoret
Barnekoret

Maskeballet

Ingenting

La traviata

Maskeballet

Barnet og trolldommen

BARNET OG
TROLDDOMMEN

PREMIERE
25. mars

Musikk Maurice Ravel
Libretto Sidonie-Gabrielle Colette
Musikalsk ledelse David Maiwald
Regi og norsk tekst Gunnar Bergstrøm
Scenografi og kostymer
Chinelle Markovic
Lysdesign Harald Lie
Koreografi Kari Anne Bjerkestrand

Medvirkende
Barnekoret
Musikere:
Maria W. Ose, fløyter
Jan Koop, cello
Maxwell Mamon, Andreas Løken Taklo /
Boris Schäfer, klaver

FRAM

URPREMIERE
15. september

Musikk Synne Skouen
Libretto Oda Radoor
Regi Hilde Andersen
Koreografi og assisterende regi
Eli Stålhand
Scenografi Bård Lie Thorbjørnsen
Kostymer Alva Brosten
Lysdesign Torkel Skjærven
Lyddesign Mats Claesson
Sonografi Synne Skouen, Mats Claesson
Dramaturg Jonas Forssell
Leder musikalsk innstudering
Magnus Loddgard

Medvirkende
Hege Høisæter, Frode Olsen, Eirik
Grøtvedt, Silje Marie Aker Johnsen,
Ida Løvli Hidle, Gustav Navas Hasfjord,
Mikkel Skorpen, Paul Kirby, Steven
Curtis Griffin, Magnus Dorholt Kjeldal,
Jan-Magnar Andersen Gard, Jørgen
Magnus Haslum, Johann Dornwald,
Øystein Skre

Musikere fra Operaorkestret
Barnestatister fra Barnekoret

GJESTESPILL KHIO
LA FINTA
GIARDINIERA

PREMIERE
6. mars

Regi og lysdesign Jacopo Spirei
Musikalsk ledelse Adrian Kelly
Scenografi Mauro Tinti
Kostymer Line Maher

Medvirkende
Avgangselevene på Operahøgskolen
KORK

GJESTESPILL DISSIMILIS:
EN ANNERLEDES
JULEFORESTILLING

PREMIERE
30. november

Konsept Simon Lay, Lars Tingelstad
Regi Simon Lay
Musikalsk ledelse Lars Tingelstad
Kostymer og rekvisitter Dean-Erik
Andersen, Silje Ask, Hilde Gulbrandsen
Scenografi Dissimilis i samarbeid med
teknisk team på Scene 2
Lysdesign Theodoros Kyratzis

Medvirkende
Aktører ved Dissimilis nasjonale
kompetansesenter

«Det er både
rørende og imponerende
å se viljen til å skape
og den enorme
energien de unge
har på scenen.»

– RANDI STENE

ORFEUS' TRØST – EN BABYOPERA

SESONGPREMIERE
2. juni

Idé, konsept og scenario (libretto)
Christina Lindgren
Musikk og tekst Maja Solveig Kjelstrup
Ratkje etter en arie fra Orphée et Euridice av Christoph Willibald Gluck/
Ranieri de' Calzabigi/ Pierre-Louis Moline
Regi Christina Lindgren
Koreografi Elizabeth Svarstad
Scenografi Tormod Lindgren
Kostyme Christina Lindgren
Dramaturg Svante Aulis Löwenborg

Medvirkende
Elisabeth Holmertz, Silje Aker Johnsen
/ Eira Sjaastad Huse, Amadea Donaji
Reksterberg

Samarbeid med Babyopera

AMORS VARME – EN BABYOPERA

SESONGPREMIERE
3. juni

Idé, konsept og scenario (libretto)
Christina Lindgren
Musikk og tekst Eivind Buene etter en arie fra *King Arthur* av Henry Purcell og John Dryden
Regi Christina Lindgren
Koreografi Elizabeth Svarstad
Scenografi Tormod Lindgren
Kostyme Christina Lindgren
Dramaturg Svante Aulis Löwenborg

Medvirkende
Elisabeth Holmertz, Silje Aker Johnsen

Samarbeid med Babyopera

ANNET FORMIDDAGS-ARIEN

MASKEBALLET
24. mars

Frøy Hovland Holtbakk, sopran
Markus Kvits, klaver
Ragnhild Motzfeldt, formidler

EUGEN ONEGIN
3. mars

Simen Bredesen, tenor
Marianne Wiik, formidler / pianist

ORFEUS I UNDERVERDENEN
10. november

Eirik Grøtvedt, tenor
Simon Thorbjørnsen, baryton
Marianne Wiik, formidler / pianist

LA TRAVIATA
19. september

Íris Björk Gunnarsdóttir, sopran
Ragnhild Motzfeldt, formidler
Markus Kvits, klaver

Orfeus i underverdenen

B
A
L
L
E
T
T

2023

«Balletåret 2023 bød på eventyr,
tankeflukt og dystopi, på øyeblikk
da det føltes vesentlig å få være til stede
akkurat her, akkurat nå.»

– INGRID LORENTZEN, BALLETTSJEF

BALLETTÅRET 2023

Ballettåret 2023 bød på eventyr, tankeflukt og dystopi, på øyeblikk da det føltes vesentlig å få være til stede akkurat her, akkurat nå. Som da vi gikk ut av salen etter å ha sett den flyktende massen i Crystal Pites *Light of Passage* og algoritmenes konsekvenser i Alan Lucien Øyens *Nothing Personal*. Eller da vi gikk ut av salen oppstemt etter Christian Spucks *Tornerose* og Samantha Lynchs *COUCH*.

Et eventyrlig publikums-år

Ballett er for de mange. Hele 110 495 besøkende kom for å se en ballettforestilling i 2023, og på Hovedscenen var belegget 94 %. Vi har arbeidet for å øke antallet forestillinger, og dette året kunne vi tilby 152 anledninger til å se ballett i Operaen.

Én av gledene som står igjen, er de breddfulle salene av publikummere i alle aldre på klassikerne *Askepott*, *Tornerose* og *Nøtteknekkeren*. Vi vet at eventyrballetter for mange er inngangen til livslang ballettinteresse.

Året startet med sesongpremieren på Ben Stevensons *Askepott*, til Prokofjevs vidunderlige musikk. Drømmeren Askepott, hun som aldri gir opp håpet om at det skal bli bedre, trengs fortsatt. Fire av våre solister sto for sterke rolletolkninger av tittelrollen: Haruka Sassa, Grete Sofie Borud Nybakken, Melissa Hough og Yolanda Correa. Sistnevnte kom tilbake etter å ha danset flere år ved anerkjente Staatsballett Berlin, og gjennom året har Correa vist seg som den store danseren hun er.

Før sommeren sto norgespremieren på Christian Spucks nytolkning av *Tornerose*, i en co-produksjon med Zürich-balletten, der den hadde premiere i 2020. Den klassiske *Tornerose* er kroneksempelen på en handlingsballett, skapt av Petipa og Tsjajkovskij. Med sin tilnærming har koreograf Christian Spuck laget en versjon med friskhet og humor, der han samtidig har ønsket å gjøre karakterene mer sammensatte. Denne fargerike produksjonen for hele familien ble spilt både før og etter sommeren – og sett av flere enn 22 000 publikummere. Mottakelsen var meget god: «(...) virkelig i en liga for seg selv når det gjelder eventyrballetter», skrev Inger Marie Kjølstadmyr i Dagsavisen.

På grunn av utfordringer med den store, bevegelige scenedekorasjonen ble det en krevende oppkjøring. Alle involverte og særlig teknisk avdeling jobbet iherdig for å finne og løse feilen, i samråd med eksperter hentet inn fra vår co-produsent – og de klarte det. Kollektivene av dansere og musikere jobbet på spreng hver for seg, og vi gikk til premiere med kun én gjennomkjøring før generalprøve. Alt gikk som smurt på premieren, og det er bare å ta av hatten for alle som bidro på hvert sitt vis.

«Ballett er for de mange.
Hele 110 495 besøkende kom for å
se en ballettforestilling i 2023, og på
Hovedscenen var belegget 94 %.»

Whitney Jensen, Isabel Vila og Daniela Cabrera gjorde sterke rolledebuter som Aurora, og det samme gjorde Ricardo Castellanos, Martin Dauchez og Lucas Lima som prinsen. Erfarne Xander Parish danset også rollen som prinsen. Den virkelige topprollen i Spucks versjon er den onde feen Carabosse, fabelaktig tolket av Douwe Dekkers og Silas Henriksen. Orkesteret spilte under Robertas Servenikas musikalske ledelse, med konsertmester Øyvind Bjorå med en sjeldent vakker fortolking.

Det ble danset 22 forestillinger for nærmere 29 000 publikummere av julens vakreste eventyr – *Nøtteknekkeren*. Juleballetten vår er mange barns første møte med ballett, og den gir muligheter for dansere som debuterer i nye roller. Vi hadde tre besetninger av solistrollene og hele sju besetninger som skulle danse hovedparet som Clara og prinsen. Premieren ble danset av debutantene Youngseo Ko og Shaakir Muhammad, som sto for meget sterke prestasjoner. Tradisjonen tro fylte OBOS Billettfond salen med skoleklasser på en av forestillingene, og det ble – som det pleier – en av årets beste opplevelser. Bruset fra salen full av unge publikummere er uten sidestykke! Nå hentes vår produksjon av *Nøtteknekkeren* til Opéra National de Bordeaux, og blir juletradisjon også der.

Ballettens fornyere

Den første nye produksjonen på Hovedscenen var viet tre koreografer som har fornyet balletten i sin samtid: George Balanchine, Jiří Kylián og nå, Emma Portner. Emma Portner gjorde sitt inntog gjennom koreografisatsingen Artemisia og skapte duetten *islands* våren 2020, som senere gjorde braksuksess på internasjonal turné og settes opp av den kanadiske nasjonalballetten. Med ett skulle alle ha en bit av Emma Portner, og internasjonale kompanier sto i kø. Tilbake i Oslo: Viktigheiten av å gi koreografer flere muligheter til å skape er et premiss i koreografisatsingen, og nå fikk Portner utvikle seg gjennom å lage et større verk: *Some Girls Don't Turn*.

Portner delte scenen med to mesterkoreografer fra balletthistorien og deres verk: Balanchines *Divertimento nr. 15* og Kyliáns *27'52"*. Fra den intrikate klassiske teknikken i Balanchines Mozart-verk, til de sterke bildene i Kyliáns moderne ballett, og til slutt Portners flytende, nyskapte verk, var dette en reise i ballett, men også i synet på kjønn. Der Balanchine er kjent for sitt utsagn «Ballet is woman» og Kyliáns verk viser duetter med kvinner og menn som likeverdige partnere, ønsker Portner å oppdage ballett på nytt – uten den tradisjonelle oppfatningen av kjønn.

Nasjonalballetten er kjent som et allsidig kompani, og det viste danserne til fulle i denne forestillingen. I *Divertimento nr. 15* utmerket et sterkt lag av kvinnelige dansere seg, med god støtte fra Operaorkestrets musikere. Spennet i forestillingen fikk sitt svar i spennet av tilbakemeldinger. Anmeldere og publikummere trakk fram ulike verk som det beste og det de var mer kritiske til, og vi opplevde at produksjonen satte i gang interessante samtaler – internt og eksternt. Selv synes jeg ikke forestillingen satt helt som helhet.

Koreografer som beveger oss

«En sjelden gang skjer det at en forestilling er så nær som fullendt», skrev Sidsel Pape for Aftenposten etter premieren på *Crystal Pite: Light of Passage* til Henryk Góreckis *Symphony of Sorrowful Songs*. Med dyptpløyende tematikk og sterk egenart er *Light of Passage* skapt av en av de største koreografene av vår tid, Crystal Pite. I sju år jobbet vi for å få henne hit. Pites énakter *Flight Pattern* for Royal Ballet i 2017 ble skapt i kjølvannet av flyktningkrisen, og ble en stor kunstnerisk suksess. Da verket skulle utvides med to nye deler, ble vi spurt om å være co-produsenter, mye på grunn av koreografisatsingen Artemisia. Verket ble *Light of Passage*, og det er overganger og reiser det dreier seg om. Verdenspremieren fant sted i London et halvt år før norgespremieren i april.

«En sjelden gang
skjer det at en
forestilling er så
nær som fullendt.»

– SIDSEL PAPE, AFTENPOSTEN

Tilbakemeldingene fra publikum og anmeldere var unisone. Graham Watts i internasjonale Bachtrack ga sjeldne fem av fem stjerner, og med overskriften «Kollektivets triumf» pekte Lars Elton i Norsk Shakespearetidsskrift på et avgjørende element i balletten. Her er det nemlig ensemblet – den store gruppen av dansere – som spiller hovedrollen. Nasjonalballettens dansere, elever fra Ballettskolen, de godt voksne danserne Kristina Gjems og Øyvind Jørgensen, og Operaorkestret med sopran Denise Beck under musikalsk ledelse av Zoi Tsokanou, utgjorde et kraftfullt fellesskap. I 2024 tar vi med oss verket til Paris.

Storsatsingen *Nothing Personal* er skapt i vårt eget hus. Med dette totalverket satte huskoreograf Alan Lucien Øyen søkelyset på hva algoritmer, jag og kunstig intelligens gjør med oss, og hvordan enkeltmennesker faller utenfor samfunnet. Han gjorde det med en sammen-smeltning av dans og teater i en enorm scenekonstruksjon signert scenograf Åsmund Færavaag, med musikk av den oscarvinnende filmkomponisten Alexandre Desplat samt fullt orkester.

Dette var en produksjon som utfordret og utviklet oss som et produserende teaterhus. Det er krevende å skulle lage manus og koreografi i løpet av seks prøveuker, og få det til å fungere inn i en av de mest komplekse sceneriggene vi har laget. Men hvis ikke vårt hus skal prøve seg på slikt nybrottsarbeid, hvem skal gjøre det da? Våre fagfolk tok åpent imot visjonene

til Øyen og hans team, og realiserte dem til slående scenebilder. Danserne og Barnekorets Nathaniel Liodden sto for sterke rolleprestasjoner, flere virket for første gang som skuespillere med monologer og dialoger. Gjennom denne produksjonen har vi også videreutviklet vårt samarbeid med det briljante laget av skuespillere fra Øyens kompani winter guests. Det har også vært godt samarbeid med Barnekoret, Ballettskolen og Operaorkestret, som var under ledelse av dirigent Solrey.

Publikumsoppslutningen var sterk, de siste forestillingene helt utsolgt og totalen endte med 83 % belegg. Dette viser en utvikling i interessen for Øyens verk, særlig etter suksessen med *The Hamlet Complex Redux* året før.

De skapende danserne

Russiskfødte Natalia Makarova ble en av de fremste ballerinaene i Kirov-balletten, i dag Marinskij-balletten i St. Petersburg. Etter at hun forlot Sovjetunionen under den kalde krigen, redefinerte hun ballett i Vesten. Vi har tidligere danset hennes *La Bayadère*, og det å få jobbe med henne på akkurat *Svanesjøen* har vært et stort ønske. Denne gangen fikk hun kun vært tilgjengelig digitalt, men til våren, når produksjonen kommer tilbake, vil hun være med oss.

I programmet *Klassisk mesteraften* gikk vi fra Makarovas hvite svaner til tre duetter: svart-svane-pas-deux, også av Makarova, en nykoreografert balkongduett fra *Romeo og Julie* signert vår egen Kaloyan Boyadjiev, til nyskapte *COUCH* av Samantha Lynch. Lynch har vært del av koreografisatsingen Artemisia siden starten, og er i ferd med å bli en internasjonalt ettertraktet koreograf. Samme høst var hennes verk å se også i Zürich.

Forestillingen ble avsluttet med en ny *Raymonda suite*, signert solist Xander Parish, som kom til oss i 2022 etter å ha forlatt Russland og Marinskij-balletten. Vår danser Martin Dauchez designet kostymene og kulissene til den nye suiten, som i hovedsak var basert på tredjeakten fra Petipas originalballett, og han danset én av hovedrollene som Jean de Brienne.

Det ble danset fire forestillinger, med fullt orkester, for smekkkfulle saler med entusiastiske publikummere. *COUCH* var enkeltverket som vakte aller mest begeistring.

Ballettåret fikk en tjuvstart med våre egne dansere og Nasjonalballetten RAW. I *RAW* på Scene 2 styrte de alt selv – fra idé og koreografi til lyssetting og sminke, og hele elleve koreografier fikk sin urpremiere. Billettinntektene gikk til et veldedig formål: Stine Sofies Stif-

telse. Resultatet var imponerende. Danserne fortsatte også å skape for arenaen Prosess.Dans, der de prøver ut koreografi for kamera, og deler resultatet med Operas følgere i sosiale medier.

Det er avgjørende å ta vare på danserne våre og fremme et godt arbeidsmiljø. I 2023 utviklet vi arbeidsmiljø-programmet «Klangbunn» om kultur, perspektiv og prestasjon, sammen med Talent Norge, med oppstart med hele kompaniet i august.

Framtidens ballett

I september kom 34 ballett-talenter i alderen 10–16 år til Operaen på samling for første gang. De utgjør det første kullet i Wilhelmsen-akademiet, en helhetlig satsing på yngre talenter fra hele landet, og det første i sitt slag i Norge. Vi har Ballettskolen for de yngste, et samarbeid med Ruseløkka skole i Oslo om et tilbud på ungdomstrinnet, og Nasjonalballetten UNG for å bedre overgangen fra utdanning til et liv som profesjonell ballettdanser. Men vi har manglet en satsing på de større barna og ungdommene, for å gi mulighet til å bli ballettdanser, uansett hvor i Norge du bor. Satsingen er den første og største i sitt slag, og gjennom støtten fra Skipsreder Tom Wilhelmsens Stiftelse og Talent Norge utgjør dette et vannskille i utvikling av ballett her til lands.

Couch

«Gjennom høyt aktivitetsnivå gis danserne gode muligheter for utvikling. Samtidig får de tett oppfølging, både som individer og gruppe, og de får være en del av det store fellesskapet som hovedkompaniet og de store produksjonene utgjør. »

Gjennom høsten hadde de tre regionale samlinger i Stavanger, Bodø/Tromsø, Oslo, Bergen og Kristiansand, og tre samlinger for alle her i Operaen. Talentene og deres pedagoger følges opp av Nasjonalballettens fremste pedagoger og tidligere solister. Leder for Wilhelmsen-akademiet er assisterende ballettsjef Richard Suttie.

Ballettskolen

Ballettskolen har gjennom 2023 deltatt i og hatt ansvar for en rekke aktiviteter i tillegg til det omfattende ordinære treningstilbudet.

Samarbeidet med Oslo kommune/Ruseløkka skole er solid og fører stadig med seg gode resultater. Et eksempel er fra ballettkonkurransen Prix du Nord, hvor skolen fikk tre elever i finalen i junior-klassen, hvorav en tok en flott 2. pris. Etter vårens opptaksprøve for ny 8. klasse fikk fem jenter og to gutter tilbud om plass. Fra den utgående 10. klassen gikk tre elever til Kunsthøgskolen i Oslo, én til Royal Ballet School, én til Tanzakademie Zürich, én til Edvard Munch videregående skole og én til vanlig studiespesialisering.

Et annet høydepunkt var da Ballettskolen arrangerte Nordic Ballet Seminar for 120 elever, med tilhørende seminar for pedagoger fra de deltagende skolene.

Til høstens opptaksprøver for nye elever var det igjen rundt 200 søkere, hvorav 48 fikk plass, de fleste i de to yngste gruppene.

Ballettskolens elevforestilling ble avviklet i mai med fire fulle hus også i år. Første akt var med verk laget for de enkelte nivåene og andre akt var et gjensyn med Lucas Limas flotte *Askepott* spesialkoreografert for skolen. Elever fra Ballettskolen har til gagns utmerket seg i oppsetningene *Askepott*, *Light of Passage*, *Nothing Personal*, åpningen av Dronningens KunstStall og *Nøtteknekkeren*, der de har delt scene med Nasjonalballetten.

Nasjonalballetten UNG

Nasjonalballetten UNG, for dansere fra 17 til 23 år, fortsatte sin sterke utvikling under ledelse av assisterende ballettsjef Jahn Magnus Johansens. Kompaniet besto av sju nye dansere i tillegg til sju dansere fra forrige kull, som fikk forlenget sin kontrakt. Joakim Visnes var årets Scatec-danser, med kontrakt finansiert av Scatec. UNG er den største rekrutteringskilden av dansere til hovedkompaniet, og på høsten tok tre dansere steget over: Tsukino Tanaka, Josh Nagaoka og Julie Petanova.

Gjennom høyt aktivitetsnivå gis danserne gode muligheter for utvikling. Samtidig får de tett oppfølging, både som individer og gruppe, og de får være en del av det store fellesskapet som hovedkompaniet og de store produksjonene utgjør. De danset i *Askepott*, *Tornerose*, *Klassisk Mesteraften* og *Nøtteknekkeren* på Hovedscenen, og i *Nasjonalballetten i Dronning Sonja KunstStall* og *Møt Nasjonalballetten* på Scene 2. Ikke minst danset de fire utsolgte forestillinger av sitt eget program på Scene 2 og på turné til Ål, Sandnes og Kristiansand. I denne forestillingen samarbeidet danserne med de unge musikertalentene i orkesterakademiet KonstKnekt i et nytt verk av Cina Espejord, som vi også dro på turné med til International Draft Works ved Royal Ballet i London. Programmet ellers besto av nyskapte verk fra Whitney Jensen og Kumiko Hayakawa og *Susto* av koreografduoen Sol León og Paul Lightfoot. Kompaniet er muligjort gjennom støtte fra Talent Norge, Sparebankstiftelsen DNB, Skipsreder Tom Wilhelmsens Stiftelse, Norsk Tipping og Scatec.

På sommeren sydet det av liv både i studioene og på Scene 2. Siste uka av juni holdt ni av våre pedagoger sommerkurs for 120 danseelever fra hele Norge og 20 av deres pedagoger. Sommerkurset ble støttet av Norsk Tipping og Sparebankstiftelsen DNB.

Også på Scene 2 gjestet Edvard Munch VGS med en feiring av deres 40 år.

«Med Artemisia vil vi gi like muligheter til koreografer uavhengig av kjønn, og se til at det skapes nye klassikere.»

Mangfoldige møter med publikum

Som del av Artemisia skapte kompaniets Anaïs Touret koreografi til Nils Bechs konserter, med fem av våre mannlige dansere og en gjestedanser. Med sitt prosjekt ønsker Bech å utvide sangboka med kjærlighetssanger om mennesker av samme kjønn. Konserten ble framført både på Hovedscenen og Øyafestivalen.

Vi fortsetter det gode samarbeidet med kompaniet til vår huskoreograf Jo Strømgren, i året Jo Strømgren Kompani feiret sitt 25-årsjubileum. Skuespillerne i *Selskapet* ble møtt av stappfulle, leende saler, *Sannheten om dans* ble sett av særlig skoleklasser og *The Hat* med Polish Dance Theatre, fikk veldig gode tilbakemeldinger. Ikke minst fikk samarbeidet et løft gjennom et eget sommerprogram med intet mindre enn 33 forestillinger i kortversjon av *A Dance Tribute to the Art of Football* og *Made in Oslo*. Målet var et levende operahus – også i slutten av juni/juli – og mange muligheter for oslofolk og turister i alle aldre å oppleve dansekunst hos oss.

Som del av sommersatsingen, inntok Nagelhus Schia Productions taket med verket *In C* av den anerkjente koreografen Sasha Waltz. Mange ville se samtidsdans i friluft, og forestillingene ble utsolgt.

På Scene 2 gjestet CODA-festivalen med forestillingen *Thank You Very Much* av Claire Cunningham, en av de fremste koreografene som skaper inkluderende dans. Verket ble framført av dansere med funksjonsvariasjoner, og tar opp i seg temaer som etterligning, identitet og aksept

I formidlingsprosjektet *Møt Nasjonalballetten* fikk publikum komme tett på danserne og prosessene som leder fram til premiere. Vi danset tre forestillinger, der man i hver fikk et portrett av solistene Grete Sofie Borud Nybakken, Yolanda Correa og Melissa Hough, gjennom dans, film og intervju. En annen måte å bringe publikum inn i vår verden, var gjennom 45 minutter med strømming fra to av studioene våre på World Ballet Day.

Artemisia

Koreografisatsingen som har blitt nevnt flere ganger i denne teksten, er nettopp en integrert del av programmeringen vår. Med Artemisia vil vi gi like muligheter til koreografer uavhengig av kjønn, og se til at det skapes nye klassikere. Satsingen er et trepartssamarbeid mellom Norsk Tipping, Talent Norge og Nasjonalballetten, og i mars lanserte vi en ny periode på tre år.

Da jeg tiltrådte hadde fortsatt ingen kvinner skapt verk for Hovedscenen i operahuset. Siden 2013 har det vært urpremiere på 16 verk av kvinnelige koreografer der, sju av dem siden vi startet Artemisia i 2019. Alt i alt har satsingen ført til 27 nye verk av kvinnelige koreografer.

I begynnelsen av februar sto koreograf Elle Sofe Sara og arkitekt og kunstner Joar Nango bak en helt spesiell verdenspremiere på Scene 2: *BIRGET; ways to deal, ways to heal* med Carte Blanche og oss som co-producent. Grunnlaget for denne forestillingen om statsovergrep og forsoning var beretninger fra samer som har opplevd fornorskningssprosessen. Forestillingen ble godt tatt imot, blant annet av Aftenpostens Sidsel Pape, som skrev «Dans som dytter på det norske grunnfjellet», og siden ble den også nominert til Heddapris. Elle Sofe Sara utvikler nå et helaftens verk for oss.

Dagen etter verdenspremieren på *Nothing Personal* på Hovedscenen åpnet vi sammen med Det Kongelige Hoff en ny scene i byen vår. Ti år tok det å renovere det gamle ridehuset, som nå er en del av Dronning Sonja KunstStall. Til stede på åpningen var kongen, dronningen, kronprinsparet og statsministeren, sammen med rundt 250 inviterte gjester, og dronningen startet det hele med en tale som tok oss gjennom stedets sterke historie. Husregissør Marit Moum Aune hadde regien, med utdrag av Aunes *Hedda Gabler*, Simone Grøttes *Tungrodd*, pas-de-deux fra *Svanesjøen*, sammen med småsvaner danset av elever fra Ballettskolen, Melissas Houghs *Bout of the Imperfect Pearl* og det splitter nye verket *Erindringer* av Kumiko Hayakawa. Medvirkende musikere var Nils Petter Molvær, Catharina Chen og Nina Dolgintseva. I tillegg til premieren danset vi fire utsolgte forestillinger. Vi fikk mange gode tilbakemeldinger, særlig på hvordan det var å oppleve danserne våre tett på i dette intime og unike rommet. Produksjonen er en del av Artemisia, og ble filmet til en videoproduksjon, slik at den vil kunne ses av mange flere. Grøttes *Tungrodd* er under utvikling til å bli et helaftens verk.

ASKEPOTT

SESONGPREMIERE
28. januar

Koreografi Ben Stevenson OBE
Musikk Sergej Prokofjev
Musikalsk ledelse Alexei Baklan
Scenografi og kostymer David Walker
Lysdesign John B. Read
Iscenesetter og gjestende prøveleder Dominic Walsh
Gjestende prøveleder Mayumi Ganley

Medvirkende
Askepott: Yolanda Correa / Haruka Sassa / Grete Sofie Borud Nybakken / Melissa Hough
Prins: Lucas Lima / Douwe Dekkers / Erik Murzagaliyev / Alex Cuadros Joglar
Stesøster 1: Silas Henriksen / Luca Curreli
Stesøster 2: Marco Pagetti / Helge Freiberg
Hoffnarr: Gakuro Matsui / Alex Cuadros Joglar / Riccardo Ambroggi
Den gode fe: Leyna Magbutay / Astrid Lyngstad / Freya Murzagaliyev-Thomas / Nae Nishimura

Dansere fra Nasjonalballetten og Nasjonalballetten UNG
Operaorkestret
Elever fra Ballettskolen

PORTNER/KYLIÁN/BALANCHINE

PREMIERE
2. mars

SOME GIRLS DON'T TURN
(urpremiere)
Koreografi Emma Portner i samarbeid med danserne, Jordan Johnson og Justin de Hager (Hymn Eola)
Scenografi, dramaturgi, lyddesign og iscenesetter Emma Portner
Musikk og lyddesign Noah Rubin
Musikk Noah Rubin, Emiko Rochelle, Kali Malone, Shaakir Muhammad, Theodore Cale Schafer, Forest Swords, Tonsartssbandht
Arrangement Emiko Rochelle, J. Tyler Johnson
Dramaturgi Sepi Mashiahof
Kostymer Bregje van Balen
Lysdesign Eric Chad
Gjestende prøveledere og koreografiassistenter Madaline Riley, Jordan Johnson

Medvirkende
Wall Widow: Whitney Jensen
Knot a Duet: Samantha Lynch, Douwe Dekkers
Piano: Shaakir Muhammad
Everything Duet: Silas Henriksen, Simon McNally
Simon's Theme: Simon McNally

Dansere fra Nasjonalballetten
Operaorkestret

DIVERTIMENTO NO.15
(norgespremiere)

Koreografi George Balanchine @The George Balanchine Trust
Musikk Wolfgang Amadeus Mozart
Musikalsk ledelse: Arvid Engegård
Kostymer: Karinska
Lysdesign: Original design ved Jean Rosenthal, realisert av Mads Grotmol
Iscenesetter, innstudering og gjestende prøveleder Philip Neal

Medvirkende
5 solo damer: Isabel Vila, Yolanda Correa, Natasha Dale, Melissa Hough, Haruka Sassa / Astrid Lyngstad, Nae Nishimura Skaar, Grete Sofie Borud Nybakken, Sonia Vinograd, Whitney Jensen
3 solo menn: Simon Regourd, Gakuro Matsui, Riccardo Ambroggi / Martin Dauchez, Vasilii Tkachenko, Lucas Lima

Dansere fra Nasjonalballetten
Operaorkestret

27'52''
(sesongpremiere)

Koreografi og scenografi Jiří Kylián
Musikk Dirk Haubrich
Kostymer Joke Visser
Lysdesign Kees Tjebbes
Teknisk realisering Joost Biegelaar
Iscenesetter, innstudering og gjestende prøveledere Aurélie Cayla, Fernando Hernando Magadan

Medvirkende
Purple: Samantha Lynch, Jonathan Olofsson / Youngseo Ko, Erik Murzagaliyev
Yellow: Anaïs Touret, Douwe Dekkers / Nora Augustinius, Gakuro Matsui
Red: Whitney Jensen, Lucas Lima / Melissa Hough, Alex Cuadros Joglar

Dansere fra Nasjonalballetten
Operaorkestret

Some Girls Don't Turn

27'52''

ALAN LUCIEN
ØYEN:
NOTHING PERSONAL

URPREMIERE
12. oktober

Koreografi, regi og iscenesettelse Alan Lucien Øyen
Koreografisk medskapning Daniel Proietto
Musikk Alexandre Desplat
Manus Andrew Wale, Alan Lucien Øyen
Musikalsk ledelse Solrey Lemonnier
Scenografi Åsmund Færavaag
Kostymer Ingrid Nylander
Lys- og videodesign Martin Flack
Lyddesign Mathias Grøndal

Medvirkende
Kaden AI Ole Johannes Slåttebrekk
Koryphaïos Kate Pendry
Patos Daniel Proietto
Philomela Yvonne Øyen
Philomela II Anaïs Touret
Kaden Nathaniel Liodden
Professor Anton Skrzypiciel
Emma Emma Lloyd
Emma Ekko Emma Portner
Andrea Mathias Tannæs
Ellen Andrew Wale
Interviewer Simon McNally
Lilly Aarne Kristian Ruutu
Intimacy Coordinator Nora Augustinius
Tereus Anton Skrzypiciel
Philomela III Veronika Selivanova
Nozomi Nae Nishimura Skaar
Kotaro Yoshifumi Inao
Amy Whitney Jensen
Peter Douwe Dekkers
Kaden AI II Silas Henriksen
Ekko Whitney Jensen
Narcissus Douwe Dekkers
Nightingale Youngseo Ko

Dansere fra Nasjonalballetten og Nasjonalballetten UNG

Operaorkestret

KLASSISK
MESTERAFTE

PREMIERE
9. november

SVANESJØEN
2. akt / 3. akt Pas de deux
(norgespremiere denne versjonen)

Koreografi Natalia Makarova etter Marius Petipa og Lev Ivanov
Musikk Pjotr Tsjajkovskij
Scenografi Peter Farmer
Kostymer realisert under veiledning av Natalia Makarova
Lysdesign Paul Vidar Sævarang
Gjestende prøveleder Jurgita Dronina

Medvirkende
Odile: Whitney Jensen / Melissa Hough
Prins Siegfried: Ricardo Castellanos / Alex Cuadros Joglar
Rothbart: Shaakir Muhammad / Alberto Ballester

Odette: Grete Sofie Borud Nybakken / Yolanda Correa
Prins Siegfried: Simon Regourd / Xander Parish
Rothbart: Shaakir Muhammad / Alberto Ballester

RAYMONDA SUITE
(premiere dette utdraget)
Koreografi, iscenesettelse Xander Parish etter Marius Petipa
Koreografens assistent Anastasia Demidova
Musikk Aleksandr Glazunov
Scenografi og kostymer Martin Dauchez
Lysdesign Paul Vidar Sævarang

Medvirkende
Raymonda: Yolanda Correa / Whitney Jensen
Jean de Brienne: Ricardo Castellanos / Martin Dauchez

COUCH
(urpremiere)
Koreografi, scenografi og iscenesettelse Samantha Lynch
Musikk George Bizet
Kostymer Bregje van Balen
Lysdesign Paul Vidar Sævarang
Videodesign Sebastian Ekeberg

Medvirkende
Anaïs Touret, Douwe Dekkers

Coach

Nothing Personal

Klassisk Mesteraften

CRYSTAL PITE:
LIGHT OF PASSAGE

NORGESPREMIERE

22. april

Koreografi og iscenesettelse Crystal Pite
Musikk Henryk Górecki
Musikalsk ledelse Zoi Tsokanou
Scenografi og reflekterende lys-konsept Jay Gower Taylor
Design reflekterende lystepp Jay Gower Taylor og Tom Visser
Kostymer Nancy Bryant
Lysdesign Tom Visser
Gjestende prøveledere Deirdre Chapman, Spencer Dickhaus

Medvirkende
Flight Pattern Duet: Samantha Lynch, Douwe Dekkers
Elderly couple in Passage: Kristina Gjems, Øyvind Jørgensen
Sangsolist: Denise Beck

Dansere fra Nasjonalballetten og Nasjonalballetten UNG
Elever fra Ballettskolen
Operaorkestret

CHRISTIAN SPUCK:
TORNEROSE

NORGESPREMIERE

3. juni

Koreografi Christian Spuck
Musikk Pjotr Tsjajkovskij
Musikalsk ledelse Robertas Šervėnikas
Scenografi Rufus Didwizsus
Kostymer Buki Shiff
Lysdesign Martin Gebhardt
Dramaturg Michael Küster og Christian Spuck
Iscenesetter og gjestende prøveleder Birgit Deharde

Medvirkende
Aurora: Whitney Jensen / Haruka Sassa / Isabel Vila / Daniela Cabrera
Prinsen: Ricardo Castellanos / Xander Parish / Martin Dauchez / Lucas Lima
Carabosse: Douwe Dekkers / Silas Henriksen

Dansere fra Nasjonalballetten og Nasjonalballetten UNG
Operaorkestret

NØTTEKNEKKEREN

SESONGPREMIERE

1. desember

Konsept Jon Bausor, Kaloyan Boyadjiev
Koreografi Kaloyan Boyadjiev
Musikk Pjotr Tsjajkovskij
Musikalsk ledelse Kevin Rhodes / Per Kristian Skaland / Øyvind Bjørå
Scenografi Jon Bausor
Kostymer Bregje van Balen / Jon Bausor
Lysdesign James Farncombe
Gjestende prøveleder Svetlana Ballester

Medvirkende
Lille Clara: Jonette Kleppe-Jørgensen / Miyu Aydal Shinozaki
Store Clara: Youngseo Ko / Daniela Cabrera / Yolanda Correa / Whitney Jensen / Sonia Vinograd / Melissa Hough
Prinsen: Shaakir Muhammad / Lucas Lima / Vasili Tkachenko / Martin Dauchez / Alex Cuadros Joglar
Drosselmeyer: Silas Henriksen / Erik Murzagaliyev / Aarne Kristian Ruutu

Dansere fra Nasjonalballetten
Dansere fra Nasjonalballetten UNG
Operaorkestret
Elever fra Ballettskolen og Barnekoret

RAW

URPREMIERE
20. januar

PAS DE QUATRE
Koreografi Youngseo Ko
Lysdesign Paul Vidar Sævarang
Musikk Ludwig van Beethoven

Medvirkende
Nae Nishimura, Elise Nøkling-Eide,
Veronika Selivanova, Tsukino Tanaka,
Klaver: Charles Rinaudo

NaCl
Koreografi Melissa Hough
Lysdesign Paul Vidar Sævarang
Musikk Koreless

Medvirkende
Melissa Hough, Gakuro Matsui

**EXPERIMENT ON A GENDERED
REPertoire**
Koreografi Simon McNally (etter George
Balanchine)
Lysdesign Paul Vidar Sævarang
Musikk Paul Hindemith

Medvirkende
Silas Henriksen, Simon McNally

THE PUFF
Koreografi Leonardo Babilio
Lysdesign Paul Vidar Sævarang
Musikk Joseph McNamara

Medvirkende
Whitney Jensen, Luca Curreli

JEU DE POUCEs
Koreografi Ole Johannes Slåttebrekk
Lysdesign Paul Vidar Sævarang
Musikk Robert Schumann

Medvirkende
Isabella Boyd, Ole Johannes Slåttebrekk
Klaver: Sigurd Slåttebrekk

WORLD ZERO FILEs
Koreografi Kenji Wilkie
Lysdesign Paul Vidar Sævarang
Scenografi Seungae You
Musikk Kraftwerk

Medvirkende
Samira Bethke, Isabella Boyd, Elise
Nøkling-Eide, Julie Petanova,
Johanne Wien Pedersen, Sofie
Ruthenbeck, Veronika Selivanova,
Tsukino Tanaka, Alberto Ballester,
Helge Freiberg, Yoshifumi Inao,
Dmytro Litvinov, Gakuro Matsui,
Josh Nagaoka, Mathias Tannæs,
Kenji Wilkie

WILL I FORGET YOU?
Koreografi Anaïs Touret
Kostymer Josephine Malcorps
Lysdesign Paul Vidar Sævarang
Musikk Carsten Nicolai og Thomas Knak
medOpto, Opiate og Alva Noto,
Yves de Mey

Medvirkende
Klara Mårtensson, Nae Nishimura,
Marco Pagetti

SKINS: EXCERPT 1
Koreografi Georgie Rose
Kostymer Martin Dauchez
Lysdesign Paul Vidar Sævarang
Musikk Ezio Bosso

Medvirkende
Yolanda Correa, Luca Curreli

CHIRON
Koreografi Nora Augustinius
Lysdesign Paul Vidar Sævarang
Musikk Frank Ocean

Medvirkende
Nora Augustinius

HAIR
Koreografi Kaloyan Boyadjiev
Kostymer Martin Dauchez
Lysdesign Paul Vidar Sævarang
Musikk Armand Amar, Joseph
McNamara

Medvirkende
Anaïs Touret, Isabel Vila, Leyna
Magbutay, Samira Bethke, Alex
Cuadros Joglar, Martin Dauchez,
Vasilii Tkachenko

NASJONALBALLETTEN UNG

PREMIERE
20. april

SUSTO
Koreografi, scenografi og kostymer
Sol Léon & Paul Lightfoot
Musikk Ludwig van Beethoven
Lysdesign Tom Bevoort
Gjestende prøveleder Olivier Coëffard

Medvirkende
Dansere fra Nasjonalballetten UNG

LIMERENCE
(urpremiere)
Koreografi Kumiko Hayakawa
Musikk Johannes Brahms
Musikalsk ledelse Øyvind Gimse
Kostymer Sunniva Østerbø
Lysdesign Paul Vidar Sævarang

Medvirkende
Dansere fra Nasjonalballetten UNG
Musikere fra Konstknekt

A PART TOGETHER
(urpremiere)
Koreografi Cina Espejord
Musikk Johannes Brahms, Ludwig van Beethoven, Joachim Raff, Pjotr Tsjajkovskij
Musikalsk ledelse Øyvind Gimse
Kostymer Sunniva Østerbø
Lysdesign Paul Vidar Sævarang

Medvirkende
Dansere fra Nasjonalballetten UNG
Musikere fra Konstknekt

FILL IN THE BLANK
(urpremiere)
Koreografi Whitney Jensen
Musikk og lyddesign Joseph McNamara
Kostymer Sunniva Østerbø
Lysdesign Paul Vidar Sævarang

Medvirkende
Dansere fra Nasjonalballetten UNG

BALLETTSKOLENS ELEVFORESTILLING

PREMIERE
10. mai

CZARDAS
Koreografi og innstudering
Larissa Savenkova
Musikk Trad. ungarsk, arr. av N. Risol

MATSURI
Koreografi og innstudering Aranka Sestak
Musikk Giacomo Puccini, trad., Aneka

PETIT SUITE
Koreografi Suxanne T. Ims
Musikk Aleksandr Glaunov

ODALISQUE VARIASJON FRA LE CORSAIRE
Koreografi Marius Petipa
Musikk Cesare Pugni

TARANTELLA
Koreografi og innstudering Sandra Wiesner
Musikk Trad.

AURORAS VARIASJON FRA TORNEROSE, 3. AKT
Koreografi Marius Petipa
Musikk Pjotr Tsjajkovskij

POLKA
Koreografi og innstudering Larissa Savenkova
Musikk: Johan Strauss d.y.

SOLOVARIASJON FRA PAQUITA
Koreografi Marius Petipa
Musikk Ludwig Minkus

BONDE PAS DE DEUX FRA GISELLE
Koreografi Jules Perrot
Musikk Adolphe Adam

SIEGRFRIEDS VARIASJON FRA SVANESJØEN, 3. AKT
Koreografi Marius Petipa
Musikk Pjotr Tsjajkovskij

VENNINNE-DANS FRA COPPELIA
Koreografi Arthur Saint Leon / Marius Petipa
Musikk Léo Delibes

SO CLOSE
Koreografi og innstudering Linn Mette Groeng
Musikk Adrian Berenguer

ASKEPOTT
Koreografi og innstudering Lucas Lima
Musikk Sergej Prokockjev
Musikkarr. Charles Rinaudo
Scenografi Sonia Vinograd

MØT NASJONALBALLETTEN

PREMIERE
6. oktober

Visningsklasse Nasjonaballetten
UNG

Filmpresentasjon av
Nasjonalballettens solister
Prøver på Svanesjøen og Hedda
Gabler

Utdrag fra følgende verk:

VOICES
Koreografi Davis Dawson
Musikk Max Richter

Medvirkende
Yolanda Correa

DIARY 20
Koreografi og medvirkende
Melissa Hough
Musikk J.S. Bach

HEDDA GABLER
Koreografi Marit Moum Aune
Musikk Nils Petter Molvær

MEDVIRKENDE
Grete Sofie Borud Nybakken
Silas Kjølmoen Henriksen

SVANESJØEN
Koreografi Natalia Makarova etter
Marius Petipa og Lev Ivanov

Medvirkende
Grete Sofie Borud Nybakken /
Yolanda Correa
Simon Regourd / Xander Parish

ERINDRINGER
Koreografi og kostymer Kumiko
Hayakawa
Musikk Johan Halvorsen

Medvirkende
Dansere fra Nasjonalballetten og
Nasjonalballetten UNG
Pianist Joseph McNamara
Leder av Nasjonalballetten UNG og
assisterende ballettsjef Jahn Magnus Johansen
Film ved Jørund Langeeggen
Konferansier Lene Jacobsen

NASJONALBALLETTEN I DRONNING SONJA KUNSTSTALL

PREMIERE
13. oktober / Dronning Sonja KunstStall, Ridehuset

Regi Marit Moum Aune
Lysdesign Oscar Udbye

Medvirkende
Hans Majestet Kongens Garde,
Nils Petter Molvær, Catharina Chen,
Nina Dolgintseva, Nasjonalballetten,
Nasjonalballetten UNG

UTDRAG FRA HEDDA GABLER
Koreografi og regi Marit Moum Aune
Koreografi Kaloyan Boyadjiev
Musikk Nils Petter Molvær
Kostymer Ingrid Nylander

Medvirkende
Hedda Gabler:
Grete Sofie Borud Nybakken
Lille Hedda: Aida Holt Solberg /
Annabelle Halvorsen
Eilert Løvborg: Silas Henriksen /
Xander Parish

Dansere fra Nasjonalballetten
og Nasjonalballetten UNG

MYGGA – ČUOIKKAT
Koreografi og kostymer Simone Grøtte
Musikk Herman Rundberg

Medvirkende
Ida Juel Hansen, Silje Vereide, Sonia
Vinograd, Katja Webber

SVANESJØEN 2. AKT PAS DE DEUX
Koreografi Marius Petipa og Lev Ivanon
Musikk Pjotr Tsjajkovskij
Kostymer Paul Andrews

Medvirkende
Odette: Yolanda Correa /
Astrid Lyngstad
Prins Siegfried: Xander Parish /
Simon Regourd
Elever fra Ballettskolen

ERINDRINGER
Koreografi og kostymer
Kumiko Hayakawa
Musikk Johan Halvorsen

Medvirkende
Isabel Vila / Isabella Boyd,
Martin Dauchez / Joakim Visnes

Dansere fra Nasjonalballetten og
Nasjonalballetten UNG
Musikere: Catharina Chen,
Nina Dolgintseva

UTDRAG FRA BOUT OF THE
IMPERFECT PEARL
Koreografi Melissa Hough
Musikk Antonio Vivaldi
Kostymer Xavier Ronze

Medvirkende
Melissa Hough, Ricardo Castellanos

SNØ – MUOHTA
Koreografi og kostymer Simone Grøtte
Musikk Herman Rundberg

Medvirkende
Anastasia Demidova, Ida Juel Hansen,
Tara Millard, Ella Skorgan, Silje Vereide,
Sonia Vinograd, Katja Webber, Alberto
Ballester, Shaakir Muhammad, Vasili
Tkachenko

PROSESS.DANS

Koreografi skapt for kamera, og publisert i Operaens sosiale medier

LIKE A FIRE DOES

Koreografi Isabel Vila
Musikk Jonathan Nielssen
Lysdesign Paul Vidar Sævarang
Kostymer Sunniva Østerbø

Medvirkende

Johanne Wien Pedersen
Andrew Coffey

UZOO

Koreografi Youngseo Ko
Musikk MKB dance music
Lysdesign Paul Vidar Sævarang
Kostymer Marianne Jensen

Medvirkende

Isaac Martin, Julie Petanova, Tsukino
Tanaka, Sofie Ruthenbeck, Youngseo Ko

SKYGGEN

Koreografi Kenji Wilkie
Musikk Frank Zappa
Lysdesign Paul Vidar Sævarang
Kostymer Marianne Jensen

Medvirkende

Luca Curreli

DIARY 20

Koreografi og tekst Melissa Hough
Musikk J.S. Bach
Lysdesign René Midttun
Lydkomposisjon Melissa Hough

Medvirkende

Melissa Hough, Lydia Konstantinidis
Joseph McNamara, klaver

DAS ES

Regi Erik Murzagaliyev
Musikk Petr Chukhnov
Lysdesign Paul Vidar Sævarang
Kostymer Marianne Jensen

Medvirkende

Erik Murzagaliyev, Grete Sofie Borud
Nybakken, Georgie Curreli-Rose

JO STRØMGREN
KOMPANI: SELSKAPET

PREMIERE
2. februar / Scene 2

Regi, manus, koreografi og scenografi Jo Strømgren
Lyddesign Lars Årdal
Kostymer Peter Løchstøer
Lysdesign Stephen Rolfe

Medvirkende

Bartek Kaminski, John Fjelnseth
Brungot, Trond Fausa Aurvåg

CARTE BLANCHE:
BIRGET; WAYS TO DEAL;
WAYS TO HEAL

PREMIERE
9. februar / Scene 2

Idé og konsept Elle Sofe Sara, Joar Nango
Koreografi Elle Sofe Sara
Scenografi Joar Nango
Kostymer Indrani Balgobin
Musikk Anders Rimpi
Lysdesign Arne Kambestad
Dramaturg Thomas Schaupp

Medvirkende

Irene Vesterhus Theisen, Anne-Lise Rønne, Ole Martin Meland, Aslak Aune Nygård, Caroline Eckly, Dawid Lorenc, Adrian Bartczak Noam Eidelman Shatil, Hanne van Driessche, Brecht Bovijn, Gaspard Schmitt, Daniel Mariblanca, Tilly Sordat, Trine Lise Moe

EDVARD MUNCH VGS
40-ÅRS JUBILEUM

PREMIERE
10. juni / Scene 2

JO STRØMGREN
KOMPANI:
SANNHETEN OM DANS

PREMIERE

15. juni / Scene 2 / Gjestespill

Koreografi og scenografi

Jo Strømgren

Musikk Tomas Elstadius

Kostymer Bregje van Balen

Lysdesign Ida Gustafsson

Medvirkende

Cassandra Arnmark, David Forsberg,
Rebecka Hansson, Josefine Koskinen,
Rasmus Skaremark-Solberg

Foto: Håkan Larsson

NAGELHUS SCHIA
PRODUCTIONS:
IN C (SASHA WALTZ)

PREMIERE

23. juni / Operataket

Konsept og koreografi Sasha Waltz

Musikk Terry Riley

Kostymedesign Jasmin Lepore

Lysdesign Olaf Danilsen

Konsept og dramaturgi Jochen Sandig

Medvirkende

Dansere: Catharina Vehre Gresslien,
Edith Askeland, Elliot Strinno, Emma
Jansen, Guro Nagelhus Schia, Iannes
Bruylant, Julien Guibourg, Karin Wang
Brustad, Kristin Hjort Inao, Lung-ssu
Yen, Vebjørn Sundby, Victor Pedersen,
Vilja Kwasny

Musikere: Lemur med venner:

Bjørnar Habbestad, David Cariano
Timme, Hild Sofie Tafjord, Inga
Byrkjeland, Jonas Cambien, Michael
Francis Duch, Morten Barrikmo, Silje
Aker Johnsen, Solmund Nystabakk

JO STRØMGREN
KOMPANI:
A DANCE TRIBUTE TO
THE ART OF FOOTBALL

PREMIERE

27. juni / Scene 2

Koreografi Jo Strømgren

Scenografi Stephan Østensen

Musikk Jørgen Knudsen, Flugschädel,
Jussi Björling og Nils Grevillius

Kostymer Ingvild Hovind

Lysdesign Stephen Rolfe

Lyddesign Lars Årdal

Medvirkende

Jan Nicolai Wesnes, Mikkel Are
Olsenlund / Jakub Medrzycki, Mikael
Rønne / Sverre Magnus Heidenberg,
Jon Filip Fahlstrøm

Foto: Knut Bry

JO STRØMGREN
KOMPANI:
MADE IN OSLO

PREMIERE

27. juni / Scene 2

Koreografi, scenografi og lysdesign

Jo Strømgren

Kostymer Johanna Sutinen

Medvirkende Ellen Lindblad, Henriette
Hamli, Mikael Rønne, Jakub Medrzycki,
Nora Svendsgård / Angela Dermatté,
Jason Kittelberger / Jon Filip Fahlstrøm

CODA: THANK YOU
VERY MUCH

PREMIERE

15. oktober / Scene 2

Kreasjon og konsept

Claire Cunningham

Scenografi Bethany Wells

Dramaturg Luke Pell

Lyddesign Matthias Herrmann

Kostymer Shanti Freed

Lysdesign Christ Copland

Medvirkende

Claire Cunningham, Jo Bannon,
Tanja Erhart og Vicky Malin

Foto: Claire Cunningham

JO STRØMGREN
KOMPANI: THE HAT

PREMIERE

26. oktober / Scene 2

Koreografi, scenografi, lysdesign,
lyddesign og tekst Jo Strømgren

Musikk Mr. Enirbod, Abe Schwartz,
Bergmund Waal Skaslien, Kevin Keller,
Shimon Dzigan, Carlos Gardel, Maria
Tanase, Vaska Ilieva, Jørgen Knudsen

Kostymer Bregje van Balen

Lysdesign Przemyslaw Gapczyński

Medvirkende fra Polish Dance Theatre
Evelyn Blue, Kacper Bożek, Momoko
Den, Julia Hałka, Patryk Jarczok,
Jerzy Kazmierczak, Zbigniew Kocięba,
Mateusz Krzysiak, Katarzyna
Kulmińska, Dominik Kupka, Aleksandra
Kuś, Daniel Michna, Jinwoo NamKung,
Sandra Szatan, Zofia Tomczyk ,
Emily Wong-Adryńczyk

TURNÉ / UTENLANDS

INTERNATIONAL
DRAFT WORKS

PREMIERE

3. april / Linbury Theatre Royal
Opera House

A PART TOGETHER

Koreografi Cina Espejord
Musikk Johannes Brahms, Ludwig
van Beethoven, Joachim Raff, Pjotr
Tsjaikovskij
Kostymer Sunniva Østerbø
Lysdesign Paul Vidar Sævarang

Medvirkende
Dansere: Samira Bethke, Julie Petanova,
Isaac Martin
Musikere: Hanna Kallestad, Joshua
Kail, Balder Mikkelsen

MEZZO I PARIS

21. mars

LA SYLPHIDE, PAS DE DEUX 1ST ACT
Koreografi August Bournonville
Musikk Herman Severin Løvenskiold

Medvirkende
Tsukino Tanaka, Josh Nagoaka

ECHO
Koreografi Kinsun Chan
Musikk Fritz Hauser
Medvirkende Tsukino Tanaka

HOME
Koreografi Kaloyan Boyadjiev
Musikk Joseph McNamara

Medvirkende
Tsukino Tanaka, Josh Nagoaka

TURNÉ / INNENLANDS

NASJONALBALLETTEN
UNG
NØTTEKNEKKEREN –
LILLEHAMMER

PREMIERE

21. januar /
Maihaugsalen

Medvirkende
Clara: Tara Millard/ Maria Pushkova
Prinsen: Isaac Martin / James Linus
Lynch

NASJONALBALLETTEN
UNG
TURNÉ VÅREN 2023
TURNÉPREMIERE

Ål Kulturhus 29. april / RAS,
Sandnes 4. mai / Kilden,
Kristiansand 13. mai

SUSTO
Koreografi, scenografi og kostymer
Sol Léon & Paul Lightfoot
Musikk Ludwig van Beethoven
Lysdesign Tom Bevoort
Gjestende prøveleder Olivier Coëffard,

Medvirkende
Dansere fra Nasjonalballetten UNG

LIMERENCE
Koreografi Kumiko Hayakawa
Musikk Johannes Brahms
Kostymer Sunniva Østerbø
Lysdesign Paul Vidar Sævarang

Medvirkende
Dansere fra Nasjonalballetten UNG
Musikere fra Konstknekt

A PART TOGETHER

Koreografi Cina Espejord
Musikk Johannes Brahms, Ludwig
van Beethoven, Joachim Raff, Pjotr
Tsjaikovskij
Kostymer Sunniva Østerbø
Lysdesign Paul Vidar Sævarang

Medvirkende
Dansere fra Nasjonalballetten UNG
Musikere fra Konstknekt

FILL IN THE BLANK
Koreografi Whitney Jensen
Musikk- og lyddesign:
JosephMcNamara
Kostymer Sunniva Østerbø
Lysdesign Paul Vidar Sævarang

Medvirkende
Dansere fra Nasjonalballetten UNG

Fill in the Blank

A Part Together

Nøtteknekkeren – Lillehammer

DIVERSE

DANSENS DAGER – ÅPNING

28. april, Operataket

FRITT ORD

11. mai / Scene 2

HAIR

Koreografi Kaloyan Boyadjiev

Kostymer Martin Dauchez

Lysdesign Paul Vidar Sævarang

Musikk La Source, Armand Amar, Whispers, Joseph McNamara, Chez Limam,

Medvirkende

Dansere fra Nasjonalballetten

NASJONALBALLETTENS SOMMERKURS

28. juni

SIMONE GRØTTE

FORPROSJEKT

10. august / Scene 2

Koreografi Simone Grøtte

Musikk: Herman Rundberg

Lysdesign Oscar Frostad Udbye

Koreografiassistent Henriette Hamli

Dramaturg Linn-Jeanethe Kyed

Medvirkende

Dansere: Henriette Hamli, Ida Juel Hansen, Hanna Nussbaumer, Sonia Vinograd, Tomas Cervinka, Vasilii Tkachenko

WORLD BALLET DAY

1. november / strømmet direkte fra klasse og prøver i Nasjonalballetten

PÅ TÅ HEV

Premiere 15. desember / Scene 2

SYKES

Koreografi og kostymer

Leonardo Basilio

Musikk Hans Zimmer

Lyddesign Charles Rinaudo

Lysdesign Theodoros Kyratzis

Medvirkende

Mari Behncke, Ulla Behrens-Moe, Emma Christoffersen, Blonz Freya Egeland, Rebecca Frykman, Milla Sofie Hansen, Susanne Saikipilt Mikkelsen, Rasmus Vilenica Kyrkjeide

TEMPUS FUGIT

Koreografi og kostymer Lucas Lima

Musikk Ezio Bosso

Lysdesign Theodoros Kyratzis

Medvirkende

Nora Våge Anspach, Hannah Dufseth, Natalie Fabiola Gustavsen, Hedda Hagerup-Øyen, Linnea Høieggen, Lykke Jortveit, Hanne Knudsen, Emma Sofie Dyrvik Stensby, Eline Vestnes, Gabriel Antonio, Bait Loyd, Birger Haugsdal Nilsson, Simen Skagestein Omholt

OH WELL ...

Koreografi og kostymer Whitney Jensen

Musikk Joseph McNamara

Lysdesign Theodoros Kyratzis

Medvirkende

Maria Pauline Eide Berentsen, Leah Marie Fløter, Fride Forseth, Maria Elisa Grimstad, Thea Bisgaard Herløe, Ida Farmen Holstad, Tuva Karoline Schrøen-Nordström, Filippa Bjune Skogvold, Johanne Mikkola Årnström

BALLETTSKOLEN

PRIX DU NORD 2023 – KONKURRANSE GÖTEBORG

18. mars

VISNINGSKLASSE FOR AVGANGSELEVER

22. juni

NORDIC BALLET SEMINAR

4. august

Dansens dager

På tå hev

SERKONT ERT

2023

*«Uansett om noen definerer seg som
en mann, en kvinne eller ikke-binær,
vil jeg at folk skal lage musikk.»*

– SAMUEL MARIÑO

SOPRANISTA!

5. mars

Medvirkende
Samuel Mariño, *sopranista*

Operaorkestret
Michael Hofstetter, *dirigent*

OPERAORKESTRET:
FESTKONSERT MED
NY MUSIKKSJEF!

15. april
Medvirkende
Amalie Stalheim, *cello*

Operaorkestret
Edward Gardner, *dirigent*

OPERAORKESTRET:
PROKOFJEV 3 MED
ISATA KANNEH-MASON

22. juni

Medvirkende
Isata Kanneh-Mason, *klaver*

Operaorkestret
Hannu Lintu, *dirigent*

DRONNING SONJA
SANGKONKURRANSE:
FINALEKONSERT

26. august

Medvirkende
Aksel Daveyan, *baryton*
Navasard Hakobyan, *baryton*
Vladyslav Tlusch, *baryton*
Rebecka Wallroth, *mezzo-sopran*
Nils Wanderer, *kontratenor*
Jasmin White, *kontraalt*
Lise Davidsen, *konferansier*

Operaorkestret
James Gaffigan, *dirigent*

MISCHA MAISKY:
BACHS CELLOSUITER

27. august

Medvirkende
Mischa Maisky, *cello*

ADRIAN ANGELICO
I OPERAEN

1. oktober

Medvirkende
Adrian Angelico, *mezzosopran*
John Lidal, *klaver*
Frode Fjellheim, *keybord og joik*
Snorre Bjerck, *perkusjon og vokal*
Ronnie le Tekrø, *gitar*
Torbjørn Hillersøy, *bass*

ELDBJØRG HEMSING:
SJOSTAKOVITSJ’ FIOLIN-
KONSERT NR. 1

17. november

Medvirkende
Eldbjørg Hemsing, *fiolin*

Operaorkestret
Anna Rakitina, *dirigent*

FAZIL SAY: GOLDBERG-
VARIASJONENE

19. november

Medvirkende
Fazil Say, *klaver*

Foto: Diana Gomez

Sopranista!

Foto: Morten Obbink

Adrian Angelico i Operaen

Foto: David Venni

Prokofjev 3 med Isata Kanneh-Mason

OPERAORKESTRETS
KAMMERSERIE:

BLÅSESEPTETT

1. april

Medvirkende

Erlend Aagaard-Nilsen, *Ess-trompet*
Heidi Johannessen, *kornett*
Andreas Karlsen, *kornett*
Lasse Rossing, *kornett*
Thomas Gimse, *horn*
Rune Gundersen, *Tenorhorn*
Hans Andreas Kjølberg, *Euphonium*
Knut Elias Barstad, *tuba*
Jonas Blomqvist, *slagverk*
Roeland Henkens, *dirigent*

FAGOTTFEST

20. mai

Medvirkende

Kari Foss, Jon Halvor Lund, Jaran Stenvik, Anne Marie Nordbø Pettersen, Per Hannisdal, Trond Olaf Larsen, *fagott/kontrafagott*
Catharina Chen, *fiolin*

1600-TALLETS SKATTER

4. november

Medvirkende

Astrid Kirschner, *barokkfiolin, musikalsk leder*
Ragnfrid Bogen, Daniel Lyngstad, Hannah Wilder, Anni Odenhall, Rasmus Heggdal, Benedikt Wiedmann, Anna Skogmann, Madelene Berg, Margrete Pettersen, *barokkfiolin*
Jan Koop, Vojtech Novak, *barokkvioloncello*
Karl Nyhlin, *teorbe/barokkgitar*
Mariangiola Martello, *cembalo*

EVENTYRLIGE SCHUMANN

9. desember

Medvirkende

Vivian Ellefsen, *fløyte*
Christopher Koppitz, *obo*
Signe Somer, *klarinett*
Hilde Follaug Mentzoni, *klarinett*
Kari Foss, *fagott*
Maksim Semenov, *horn*
Kristin Skår Sørensen, *horn*
Roeland Henkens, *trompet*

KONSERT MED OPERA-
HØGSKOLENS AV-
GANGSSTUDENTER
(GJESTESPILL)

26. januar

Medvirkende

Operahøgskolens avgangsstudenter:
Iris Björk Gunnarsdottir, *sopran*
Viktoria Anchissi Joner, *sopran*
Martin Enger Holm, *tenor*
Karen Heier Hovd, *sopran*
Pauline Aase, *sopran*
Thea Brix, *sopran*
Simon Thorbjørnsen, *baryton*
Olesya Tutova, *klaver*

KLAVERSERIEN

MARIE ANGE NGUCI

19. februar

SALEEM ASHKAR

30. april

KONSERTTEATER MED
DET NORSKE KAMMER-
ORKESTER: DSCH

Premiere 3. juni

Musikalsk ledelse Pekka Kuusisto

Regi og konsept Mikkell Harder

Munck-Hansen

Musikk Dmitri Sjostakovitsj

Lysdesign Lars Egegaard Sørensen

Scenografi og kostyme Maja Ravn

Musikalsk bearbeidelse Øystein Sonstad

Medvirkende

Bjarke Mogensen, *akkordeon*
Det Norske Kammerorkester

STJERNESKUDDET ALMA
SERAFIN KRAGGERUD

18. november

Medvirkende

Alma Serafin Kraggerud, *fiolin*
Henning Kraggerud, *bratsj*
Torleif Thedeén, *cello*
Marianna Shirinyan, *klaver*

OSLO SINFONIETTA:
SAUNDERS /
HIRSTI-KVAM

Premiere 25. november

Musikk Rebecca Saunders (Skull), Martin A. Hirsti-Kvam (Through imaginary landscapes)

Musikalsk ledelse Christian Eggen

Medvirkende Oslo Sinfonietta

Jennifer Torrence og Ane Marthe Sørlien Hoen

Fazil Say: Goldbergvariasjonene

Blåseseptett

Eldbjørg Hemsing: Sjostakovitsj’ fiolinkonsert nr. 1

1. BALKONG
**OPERA KORISTENES
BALKONGKONSERTER:**
SANGER FRA COLOMBIA
10. september

Medvirkende
Juhee Kang, *sopran*
Malgorzata Syrek, *mezzosopran*
Ørjan Bruskeland Hinna, *tenor*
César Cañón, *klaver*

EN HYLLEST TIL
AGATHE BACKER GRØNDAHL
15. oktober

Cecilie Cathrine Ødegården, *sopran*
Kristin Lunde, *klaver*

**OPERA HØGSKOLENS
BALKONGKONSERT**
23. september

Medvirkende
Operahøgskolens avgangsstudenter:
Ema Delac
Veronika Karlsen
Jostein Fahre
Filip Natanael Håkestad
Sofia Nesje Enger
Oda Nysæter
Johannes Nikolai Aas
Helena Hedman

Luca de Marchi, *klaver*

FOAJEEN
VIVALDI: ÅRSTIDENE
24. juni 2023
Medvirkende
Fjord Festival Strings
Camilla Kjøll, *fiolin*

ANNET

FORMIDLINGS- OG PUBLIKUMSAKTIVITETER

Omnisninger

11 omvisere har utført 2533 omvisninger med 43 458 deltakere. Dette utgjorde et bruttobidrag på kr 3 730 256.

Introduksjonsforedrag og podkast

Våre introduksjoner til forestillinger på Hovedscenen tilbys både fysisk og digitalt som podkast i kanalen «Operaen på øret». Totalt var det 158 fysiske introduksjoner for 14 309 publikummere i 2023, og 11 nyinnspilte digitale introduksjoner/podkaster med 7467 avspillinger. Digitale introduksjoner og andre podkast-episoder ble totalt avspilt 17 973 ganger.

Premieresamtaler

I forkant av premierer på nye produksjoner arrangerer vi åpne samtaler, med gjester som belyser temaet produksjonene tar opp. Før *Elektra*, *Crystal Pite: Light of passage*, *Così fan tutte* og *La traviata* arrangerte vi premieresamtale i foajeen, og før urpremieren på *Birget: Ways to deal, ways to heal* var det premieresamtale i foajeen og kunstnersamtale i Formidlingssenteret. I forbindelse med *Onegin* inviterte vi til panelsamtale om å fremføre russiske verk. Til urpremieren på *Fram* på Scene 2 arrangerte vi åpen premieresamtale som del av Oslo Kulturnatt. Samtalene i 2023 hadde totalt 1316 publikummere.

Formidlingsforestillinger

Formidlingsprosjektene På tå hev og Opera på timeplanen gjennomførte 7 forestillinger for 1550 publikummere.

Skoler og barnehager

Den kulturelle skolesekken:

Gjennom *Kjærlighet, skam, intriger, livet og døden* forbedte våre formidlere 1619 elever ved videregående skoler i Innlandet på å se opera- og ballettforestillinger. Deretter reiste skoleklassene til Operaen for omvisning og forestilling på Hovedscenen.

I forbindelse med ungdomsoperaen *Ingenting* fikk 1300 elever på ungdomsskoler og videregående skoler i Oslo

formidlingsbesøk på skolen eller digital formidlingspakke med undervisningsopplegg, og så deretter forestillingen på Hovedscenen. Gjennom *Møt Den Norske Opera & Ballett* fikk 1218 sjetteklassinger omvisning i Operaen, etterfulgt av aktiv deltagelse i operaverksted, ballettverksted eller musikermøte med orkesterprøve.

I *Møt Den Norske Opera & Ballett – digitalt!* deltok Oslos tre sykehuskoler i to digitale gjennomføringer, med omvisningsfilm, filmet operaverksted og dialog med en formidler på Teams direkte fra Operaen. Undervisningsopplegget lot elevene bli kjent med Operaen og hva opera er.

Musikkstund for barnehager: 491 barn mellom fire og seks år har deltatt på 27 Musikkstunder om kjente operaeventyr, med sangpedagog og pianist.

Opera på timeplanen er et 13-ukers prosjekt med undervisning i sang og drama for et helt 5. trinn. Elevene innstuderer og fremfører operafabelen *Funiculì og Funiculà* på skolen sammen med 10 profesjonelle operasangere, skuespillere, musikere og instruktører. I 2023 deltok 40 elever fra Furuset skole og viste forestillingen for medelever og familie.

På tå hev: I 2023 gjennomførte vi danseverksteder ved 30 videregående skoler over store deler av Norge. Her møtte vi over 900 danseglade ungdommer. De mest engasjerte deltok deretter i klasser og innstudering av koreografi over flere uker. På tå hev hadde visninger på Scene 2 i desember, for totalt 1062 publikummere. Her viste vi tre nye verk med 61 unge dansere, koreografert av Lucas Lima, Whitney Jensen og Leonardo Basilio, dansere i Nasjonalballetten.

Gjennom På tå hev Ballett fikk 269 barn fra 3. og 4. trinn på 4 barneskoler over hele Oslo gratis ballettopplæring i AKS-tiden, ledet av en pedagog fra Ballettskolen. 200 barn fra 2. trinn fikk se en spesiallaget forestilling i Operaen, med elever fra Ballettskolen og dansere fra NNB. Etterpå fikk de prøve en ballettklasse med pedagoger fra Ballettskolen. 39 barn var ekstra interessert, og ble invitert til et 8-ukers gratis ballettkurs i Operaen.

Generalprøve med introduksjon: I 2023 deltok 961 elever og studenter på totalt 11 generalprøver på Hovedscenen med obligatorisk introduksjon i Formidlingssenteret i forkant.

Operaen i Minecraft

Læringsspillet for skoler i Minecraft Education Edition, kalt Operaen i Minecraft, gir en interaktiv innføring i hvordan scenografi blir til, i en fullskala Minecraft-kopi av Operaen. Elever bygger egne kulisser til Orfeus i underverdenen mens de lærer om ulike yrkesgrupper og fag involvert i prosessen. Læringsopplegget er tilgjengelig for skoler gjennom Microsoft Education, og ble i 2023 lastet ned fra læringsportalen Skogliv Skole 1800 ganger.

Operaens ungdomsambassadører / Ung i Operaen

I 2023 deltok 17 frivillige ungdomsambassadører mellom 18 og 30 år, inkludert fire prosjektstillinger og én ansatt prosjektleder. Ungdomsambassadørene var vertskap under Ung i Operaen-arrangementer og markedsførte tilbudene i sine nettverk. De stilte frivillig under kostymesalg i Operaen, Familiedag for Wikborg Rein, Jul i Operaen og med pynting av Operaen til jul. De bidro også som mentorer for Ung Crew Bjørvika. På generalprøven til *Orfeus i underverdenen* fylte de Hovedscenen med unge under 30 år. Før *Ingenting*-forestillingene rekrutterte de nye mottakere av Ung i Operaens nyhetsbrev med stand i foajeen.

Andre aktiviteter var månedlige møter med kompetanseheving og faglig input fra DNO&Bs ansatte, sosiale tilstelninger, Instagram-take overs ved utøvere i NNB og NO. Publikum under 30 år fikk redusert billettpris på 3. balkong til *Czardasfyrstinnen*, *Maskeballet*, *Così fan tutte* og til *Nasjonalballetten UNG* på Scene 2. Valentinskveld med *Askepott* ble utsolgt på rekordtid. De rekrutterte 227 nye nyhetsbrevmottakere og 1726 publikummere deltok på arrangementene.

Møte med minner

DNO&B er del av arbeidsgruppen og nettverket for demensvennlig formidling i regi av Oslo kommune. I 2023 arrangerte vi Møte med minner-kurs i Formidlingssenteret og presenterte erfaringer fra egne demensvennlige formidlingsprosjekter under et seminar på Nasjonalmuseet.

Tett på Operaen

To solister, en pianist og en formidler dro ut til 9 sykehjem, eldresenter og dagsenter i Oslo, og fremførte utdrag fra både operaer og operetter, for 275 brukere. De som ville, fikk prøve hatter og kostymetilbehør, og deltok gjennom å synge selv. Prosjektet ble støttet gjennom Den kulturelle spaserstokken i Oslo.

Formiddagsarien

Aktuelle operaproduksjoner introduseres gjennom en halvtimes gratis konsert i foajeen med solister, pianist og formidler. I 2023 arrangerte vi Formiddagsarien før *Onegin*, *Maskeballet*, *La traviata* og *Orfeus i underverdenen*, for til sammen 800 publikummere.

Sommer i Operaen

Daglige omvisninger på norsk, engelsk og tysk i tillegg til familieomvisninger, åpen Operabutikk og filmvisning i foajeen om kunsten i Operaen.

Oslo Kulturnatt

Åpen premieresamtale i foajeen med komponist Synne Skouen, regissør Hilde Andersen og librettist Oda Radoor til urpremieren av operaen *Fram*, for 250 publikummere under Oslo Kulturnatt 15. september.

Jul i Operaen

Familiearrangement i samarbeid med åpningen av Jul i Bjørvika. Publikum fikk oppleve Sang- og musikkstund i foajeen med gang rundt juletreet, tubakvartett fra Operaorkestret, Eventyret om Nøtteknekkeren i Formidlingssenteret, barneomvisninger, taffelmusikk og aktivitetsbord i foajeen. 457 små og store publikummere deltok.

11

OMVISERE HAR UTFØRT

2533

OMVISNINGER MED

43 458

DELTAGERE I 2023

PRØVEROMMET/SCENEROMMET

Prøverommet

Prøverommet er en landsdekkende arena for kompetanseheving innenfor kostyme- og maskørfaget, som koordineres av DNO&B.

Prøverommets styrearbeid har i stor grad bestått av forberedelser til kurssamlingen i juni 2024, og vi har hatt 4 styremøter gjennom året.

Vi har også arrangert kurs i Drakt- og motehistorie, med kursholder Jorunn Sæter, og med 14 deltagere, derav 9 lærlinger.

Prøverommets styre har besøkt Operaen i København og deres Kost & Mask-avdeling, som er drevet etter modell av vårt Prøverom, med seminardag etterfulgt av en rekke fagkurs. Vi deltok på deres seminardag og avholdt også et av våre styremøter i operahuset i København.

Styringsgruppen

Silje Teland Pedersen (Den Nationale Scene), Kari Helene Gryte (Rogaland Teater), Tove Svartsund (Det Norske Teatret), Lisbeth Lunke Berg (Den Norske Opera & Ballett), Trine Bjørhusdal (Trøndelag Teater), Berit Lågeide Griffin, Eva Sharp (Nationaltheatret) og Per Ragnar Karlsen (koordinator Den Norske Opera & Ballett).

Scenerommet

Scenerommet er vårt ressurs- og kompetansesenter for opera-, ballett- og konsertproduksjon i Norge. Formålet er å styrke mulighetene for produksjon av musikk- og danseater gjennom å bistå med lokaler, kompetanse og utstyr. Scenerommet er en støttefunksjon tilrettelagt for et vidt spekter av produksjonsmiljøer innen opera og ballett, film, scene, media og utdanningsinstitusjoner. I 2023 har vi bistått med utleie av lokaler og noter:

Leietakere prøvelokaler

Akershus sangerforum, Con Spirito, Ensemble Allegria og Oslo kammerakademi, FONOKO, Hasle Brass, Kammerkoret Ymir, Kirsten Flagstad Festival, KORK, Kvindelige Studenters Sangforening, Kvindelige Studenters Sangforening Alumnaekor, Le Voci, Opera Nordfjord, Oscarsborgoperaen, Oslo Chorale Selskap, Oslo Circles, Oslo Damekor, Oslo Dance Seminar, Oslo Domkirkes Ungdomskor, Oslo Fagottkor, Oslo Filharmoniske Kor, Oslo Kammerkor, Oslo Vokalensemble, Royal Academy of Dance, Scenario og Tryllefløytene, Show de vida, Skala Operakor, Solistkoret, Solistkoret Ung, Talent Norge (ArtEx, dirigentforum, dirigentløftet), Ung Filharmoni, Valdres sommersymfoni, Vokal Vivo.

Utleie av noter

Vegard Nilsen / Gjøvik Symfoniorkester, Vestfold Symfoniorkester, Operafest Røyken, Oslofilharmonien, Operaen i Nordfjordeid, Operaen i Kristiansund.

STYRETS ÅRSBERETNING 2023

«Bredden blant publikum i Operaen er større enn hva mange antar.»

1

Om Den Norske Opera & Ballett

Den Norske Opera & Ballett er et statlig heleid aksjeselskap, hvor formålet er produksjon og formidling av opera og ballett av høy kvalitet til et bredt publikum. Kultur- og likestillingsdepartementet forvalter statens eierstyring av selskapet. Den Norske Opera & Balletts finansielle rammer består i hovedsak av offentlig tilskudd bevilget over statsbudsjettet og selskapets egne inntekter i form av billettsalg og andre inntekter.

Virksomheten har et særskilt ansvar for å forvalte og utvikle opera og ballett som kunstarter i Norge, samt å ta vare på operahuset for kommende generasjoner. Den Norske Opera & Ballett omfatter Nasjonaloperaen, Nasjonalballetten og Operaorkesteret, i tillegg til Operakoret, som er Norges eneste profesjonelle kor på heltidsbasis, et stort og aktivt barnekor, praktikantordning for sangsolister, ballettskole for de yngste og Nasjonalballetten UNG, samt nye talentsatsinger både på opera- og ballettsiden.

Aktiviteten foregår hovedsakelig i operahuset i Bjørvika, i tillegg til at kompaniene også opptre andre steder, både nasjonalt og internasjonalt. Aktiviteten gjennomføres primært ved bruk av fast tilsatte, både kunstnerisk, teknisk og administrativt personale, samt ved engasjement av eksterne kunstneriske team, solister, dirigenter mv.

2

Hovedtrekk i 2023

Styrets vurdering er at virksomhetens mål for 2023 er oppnådd. DNO&B har skapt og presentert opera og ballett som har satt spor, institusjonens repertoar og aktiviteter har nådd bredt ut, de langsiktige konsekvensene av pandemien er redusert, og det er gjort betydelige grep for å sikre effektiv ressursutnyttelse.

Publikum har kunnet oppleve et repertoar med stor spennvidde på Operaens scener, med produksjoner og utøverprestasjoner på et høyt kunstnerisk nivå, som har resultert i oppmerksomhet og anerkjennelse nasjonalt og over landegrensene. Sammenlignet med 2022 har både aktivitetsnivået og besøkstallene økt.

Det er tatt betydelige grep for å legge til rette for langsiktig kunstnerisk utvikling og bærekraftig økonomi. Dette spenner fra annonsering av store fremtidige kunstneriske satsninger og nye talentprogram, til analyse av økonomiske langtidsprognoser og gjennomføring av et kostnadsprogram som skal forbedre Operaens økonomi med 40 millioner kroner innen 2025. Som del av kostnadsprogrammet ble det besluttet betydelige organisatoriske grep, herunder reduksjon av antall ledernivåer.

Operaen fremstår i dag som godt vedlikeholdt, men over 15 års drift har satt spor. Økt vedlikeholds- og investeringsbehov knyttet til bygg og teknisk utstyr er et sentralt tema for styret, og det er utarbeidet en flerårig vedlikeholds- og investeringsplan. I 2023 har styret særlig involvert seg i forstående planer for nødvendig oppgradering av scenemaskineriet på Hovedscenen og Scene 2, da dette er virksomhetskritiske systemer. Oppgraderingen vil være omfattende og kostbar og kreve en lengre stengeperiode.

3

Strategi og måloppnåelse

Den Norske Opera & Balletts overordnede strategi bygger på virksomhetens samfunnsoppdrag og er uttrykt gjennom *Vi skal gjøre kunst viktigere i folks liv*. Gjeldende strategiplan er tilgjengelig på selskapets hjemmesider. Langtidsstrategien skal revideres i løpet av 2024.

Det utarbeides årlige målsetninger og handlingsplaner for at virksomhetens strategiske og overordnede mål kan nås. Ledelsen og styret utarbeidet fire hovedmål for virksomheten i 2023: Skape og presentere opera og ballett som setter spor, nå bredt ut, redusere de langsiktige konsekvensene av pandemien samt sørge for effektiv ressursutnyttelse. Styret følger aktivitet og måloppnåelse tett, og styret mottar faste rapporter fra administrerende direktør og kunstnerisk ledelse.

DNO&B vil skape og presentere opera og ballett som setter spor

Totalt ble det fremført 357 forestillinger, mot 329 i 2022. Repertoaret besto av urpremierer, nypremierer, repriser, konserter og konsertante fremførelser, turné, samt gjestespill og besøkende produksjoner. Publikum har kunnet oppleve et repertoar med stor spennvidde, med produksjoner og utøverprestasjoner på et høyt kunstnerisk nivå, som har resultert i oppmerksomhet og anerkjennelse lokalt, nasjonalt og internasjonalt.

Nasjonaloperaen startet året med en ny produksjon av *Elektra*, hvor handlingen ble lagt til et slitent barn- domshjem ved Oslos utkant. Med nær 100 musikere i orkestergraven og et kraftfullt solistensemble i tillegg til Operakoret, kom Operaens svært gode akustikk til sin fulle rett. Gjenoppsetningen av *Eugen Onegin* var kunstnerisk vellykket, men ble samtidig møtt med kritikk av at russiske verker blir fremført samtidig med Russlands krigføring i Ukraina. DNO&B har stått fast ved ikke å kansellere det klassiske russiske repertoaret, og har i samfunnsdebatten vektlagt at disse verkene tilhører verdensarven. Nyproduksjonen av *Maskeballet* fikk gode anmeldelser og ble spilt for fulle hus, dirigert av husets påtroppende musikk-sjef Edward Gardner. Vårseongen ble avsluttet, og høstseongen startet, med en ny produksjon av *Così fan tutte*, som flyttet Mozarts kjærlighetsdrama til Ikea og andre av nåtidens offentlige rom. Urpremieren på Synne Skouen og Oda Radoors nyskrevne norske kammeropera *Fram* ble en gripende fortelling om alderdom, med utgangspunkt i Nansens kjente ekspedisjon. Et annet publi-

kumshøydepunkt var den storslåtte nyproduksjonen av *La traviata*, som spilte for utsolgte hus.

Nasjonalballettens dansere tyvstartet ballettåret med *RAW* – der danserne selv har ansvaret for hele produksjonen og inntektene går til et godt formål, mens den publikumskjære familieforestillingen *Askepott* åpnet ballettåret på Hovedscenen. Flyktningkrisen og FNs barnekonvensjon var bakteppe i *Light of Passage* av Crystal Pite, en av vår tids fremste koreografer. Eventyret om *Tornerose* fikk en ny vri i koreografen Christian Spucks hender: Karakterene ble tegnet opp på nytt, og historien ble fortalt med et humoristisk blikk på oppvekst, familiekonflikt og kjærlighet. Balletthøstens storsatsning var Alan Lucien Øyens nye verk for Nasjonalballetten. Øyens scenekunst har fått et lojalt publikum og er etterspurt internasjonalt, og hans *Nothing Personal*, med nyskreven musikk av Oscar-vinner Alexandre Desplat, høstet lovord blant nasjonale og internasjonale anmeldere. *Klassisk Mestraften* viste ballettens spennvidde når klassisk ballett møter nyskapt dans: Fra *Svanesjøens* magiske verden til «sofadans» i Samantha Lynchs nyskapte verk *COUCH*. Tradisjonen tro ble ballettåret avsluttet med utsolgte hus av *Nøtteknekkeren*.

På konsertfronten var det mange høydepunkt blant de over 30 klassiske konsertene som ble fremført i 2023. *Skjebnens makt*, med Lise Davidsen, Russel Thomas og solister fra eget ensemble foran Operaorkesteret, ble en konsert intet mindre enn for historiebøkene. *Fausts fordømmelse* av Berlioz ble for første gang fremført i Bjørvika, med Operaorkestret, Operakoret, Barnekoret og et sterkt solistlag.

DNO&B skal nå bredt ut

Besøkstallene i 2023 endte på 330 000, mot 310 000 året før, hvorav 70 000 var besøk på husets ulike formidlingsprosjekter. Setebelegget på forestillingene økte fra 86 til 88 %, med hele 91 % på Hovedscenen. Dette anses som sterke tall, både med tanke på «dyrtiden» som råder i samfunnet, og fordi tallene for 2022 også inkluderte 15 000 besøkende på to store utendørsarrangement som ikke ble gjentatt i 2023.

Bredden blant publikum i Operaen er større enn hva mange antar. Halvparten av billett-kjøperne i 2023 var under 50 år, mens 1 av 10 var under 30 år. 1 av 4 publikummere hadde bostedsadresse utenfor Oslo og Akershus. Andelen nye registreringer blant billett-

«Over 70 % av Oslos befolkning har vært på minst en forestilling i Operaen siden åpningen i 2008.»

kjøpere var høy, og over 70 % av Oslos befolkning har vært på minst en forestilling i Operaen siden åpningen i 2008. I en omdømmeundersøkelse gjennomført i 2023 oppgir nesten 2 av 3 på landsbasis at de har et positivt inntrykk av DNO&B, mens tilsvarende tall for Oslo er over 4 av 5. Kun et fåtall har et negativt inntrykk, mens øvrige er nøytrale.

Opera- og ballettproduksjonene på Hovedscenen står alene for over 70 % av besøkstallet på forestillingene. 11 av husets 20 opera- og ballettproduksjoner på Hovedscenen var utsolgt. Nasjonalballettens *Tornerose* og *Nøtteknekkeren* ble danset for henholdsvis rekordhøye 22 000 og 28 500 publikummere. Opera-produksjonene *Maskeballet*, *Così fan tutte* og *Orfeus i underverdenen*, sistnevnte i Vidar Magnussens elleville regi, trakk alle mellom 11 000 og 15 000 publikummere hver. Hele 7 500 løste billetter til Nasjonaloperaens ungdomsopera *Ingenting* og over 19 000 kjøpte billett til det klassiske konsertrepertoaret, inklusive Operaorkestrets egen konsertserie.

Utover kjernerepertoaret til husets kompanier har øvrig programmering bidratt til en bred og aktuell repertoarprofil. Carte Blanche danset samiske beretninger om fornorskning og forsoning i urpremieren *BIRGET; ways to deal, ways to heal*. Det ble fremført barokkopera for babyer i *Orfeus' trøst* og *Amors varme*. Nagelhus Schia Productions gjestet Operataket med en utendørsoppsetning av verket *In C*. Jo Strømgren Kompani fremførte hele 33 forestillinger, som et publikumstilbud på sommeren. Over 23 000 besøkte Operaens øvrige konsertrepertoar, med spennvidde fra internasjonale artister som Elvis Costello og Europe, til norske favoritter som Cezinando og Nils Bech – sistnevnte i samproduksjon med Nasjonalballetten, med

kjærlighetssanger om mennesker av samme kjønn, som feiring av at det var 50 år siden homofili ble avkriminalisert. Og samtidig med Fosen-demonstrasjonene gjorde ISAK, med Ella Marie Hætta Isaksen i spissen, konserten *Opprør i Operaen* på Hovedscenen.

Nasjonalballetten Ung har vært på turné til Ål, Sandnes, Kristiansand og Jevnaker, mens Nasjonalballetten innviet det nye Ridehuset i Dronning Sonja Kunst-Stall. DNO&B har også bidratt med utøvere til flere regionale produksjoner, blant annet *Nøtteknekkeren* på Maihaugen, og Korks jubileumskonsert for Aase Nordmo Løvberg i Målselv. Husets omfattende formidlingsprogram ble videreført, med en kombinasjon av kunstnermøter, debattsamtaler, introduksjonsforedrag, omvisninger og tilbud til skoleverket. Formidling av husets kunstproduksjon gjennom tekst, video og bilder i sosiale medier ble gjort daglig gjennom hele året. I tillegg var det nær 400 000 visninger fordelt på 72 ulike digitale sendinger – blant annet gjennom samarbeid med NRK.

DNO&B skal redusere de langsiktige konsekvensene av pandemien

Etter flere år med kunstnerisk unntakstilstand ble 2023 det første normale driftsåret siden 2019, selv om repertoaret og planer også dette året ble endret på grunn av pandemien. Scenekunstsektoren, både her hjemme og internasjonalt, har fortsatt ettervirkninger av nedstenging og krevende rammebetingelser. Kunstnerisk ledelse har jobbet aktivt for å tilrettelegge for en langsiktig kunstnerisk utvikling. Det er sentralt at repertoaret legger til rette for å kunne skape med høy kunstnerisk kvalitet, hvor tradisjon forvaltes ved

å fortolke og fornye, og med utøverprestasjoner på et internasjonalt høyt nivå.

Et eksempel er at operasjefen i 2023 annonserte at *Nibelungens ring* for første gang skal settes opp i Bjørvika. Wagners operasyklus skal fremføres i perioden 2026 til 2028, og regnes som det største løftet et operakompani kan ha på repertoaret. Forberedelsene er allerede godt i gang. Et annet eksempel er ballettsjefens videreføring av koreografisatsningen «Artemisia» for tre nye år. Hele 26 nye balletter har blitt skapt av kvinnelige koreografer under denne paraplyen, som en motvekt til det faktum at ballettrepertoaret – særlig på de store scenene – i stor grad er skapt av menn. Nasjonalballettens systematiske satsing på kvinnelige koreografer har fått internasjonal oppmerksomhet, og koreografer fra denne satsingen har fått mulighet til å koreografere både på Hovedscenen og i utlandet. Videre har både opera- og ballettsjef jobbet med å styrke nasjonalt og internasjonalt samarbeid, noe som er viktig for å lykkes med den kunstneriske utviklingen.

Videre har det vært sentralt å opprettholde og videreutvikle talentsatsingene. Disse er helt nødvendige, både for å fornye kunstartene og rekruttere fremtidens utøvere, og for å skape muligheter for talenter til å få en karriere nasjonalt eller internasjonalt. DNO&B, Talent Norge og Skipsreder Tom Wilhelmsens Stiftelse lanserte to nye talentsatsinger, som skal gi unge ballettdansere og operasangere unike muligheter i Norge. *Wilhelmsen-akademiet* skal samle og utvikle unge talenter i ballett fra hele landet, mens *Wilhelmsen Opera studio for Young Singers (WOYS)* er et program for ferdigutdannede sangere på vei til en profesjonell karriere. Sistnevnte fikk 800 søkere fra 67 nasjoner til programmets 5 plasser. KHIOs operastudenter gjestet

Scene 2 med forestillingen *La finta giardiniera*. Nasjonalballetten Ung hadde visninger både i Operaen og på turné. Barnekoret gjorde en helt ny produksjon av operaen *Barnet og trolldommen*, i tillegg til å delta i flere av husets produksjoner på Hovedscenen. Elever fra Operaens egen ballettskole medvirket på sin side i flere av Nasjonalballettens oppsetninger, og hele 90 elever danset i skolens årlige elevforestilling.

DNO&B skal ha en effektiv ressursutnyttelse

Økonomiske langtidsprognoser har vist at Operaens kostnader øker mer enn statstilskudd og egne inntekter. Høy lønns- og prisvekst, økte strømkostnader, svak kronekurs, betydelig økning i pensjonskostnader samt økende kostnader til å vedlikeholde operahuset og alle tekniske installasjoner, er hovedårsakene.

Som følge av dette ble det i 2023 utarbeidet og iverksatt et kostnadsprogram, som skal forbedre Operaens økonomi med 40 millioner kroner innen 2025. Tiltakspakken har som mål å sørge for lavere lønnskostnader, driftskostnader og produksjonskostnader samt høyere inntekter. Reduksjonen i lønnskostnader ble gjennomført med frivillige sluttpakker og gavepensjon, og uten oppsigelser. Samtidig ble det besluttet betydelige organisatoriske grep, med en flatere organisasjon med færre ledere og ledernivåer. I tillegg er det startet et arbeid med å revidere og forbedre husets plan- og produksjonsprosesser med siktemål om økt effektiv drift. Oppfølging av tiltakene vil fortsette i 2024.

Økonomisk utvikling

Etter et 2022 med et sterkt økonomisk resultat endte 2023 med et negativt årsresultat etter pensjon og finans på 17,4 mill. kroner i 2023. Høye pensjonskostnader relatert til operapensjonsordningen er den fremste enkeltårsaken til det negative resultatet.

Årsregnskapet

Årsregnskap for 2023 er utarbeidet i samsvar med regnskapsloven og god regnskapsskikk. Styret bekrefter at årsregnskapet er satt opp under forutsetning om fortsatt drift, og gir et riktig bilde av selskapets eien- deler og gjeld, finansielle stilling og resultat for regn- skapsåret 2023. Ved vurdering av grunnlag for videre drift legger styret til grunn føringen i tilskuddsbrevet fra Kultur- og likestillingsdepartementet om at tap- egenkapital som fullt ut skyldes endringer i beregnin- ger av pensjonsforpliktelser ikke må gjenopprettes påfølgende år. Driftsinntektene var i 2023 på 891,7 mill. kroner (905,5 mill. kroner i 2022, sterkt påvirket av koronatilskudd). Egeninntektene økte med 20,2 mill. kroner sammenlignet med året før, hvor billettsalg er største bidragsyter til økningen. Andel egeninntekter utgjorde 18 % av totale inntekter i 2023, mot 16 % i 2022.

Driftskostnadene var i 2023 på 807,9 mill. kroner (725,4 mill. kroner i 2022). Økningen forklares primært med høy lønns- og prisvekst og avsatte midler til inngåtte sluttavtaler i forbindelse med nedbemanning, samt at 2023 – i motsetning til 2022 – hadde full forestillings- drift gjennom hele året.

Avskrivningene var i 2023 på 15,7 mill. kroner, tilsva- rende som i 2022. Investeringsnivået vil øke i de kommende årene, i tråd med økt behov for vedlikehold og oppgradering av bygg og utstyr.

Driftsresultat før pensjon endte på 83,8 mill. kroner (180,2 mill. kroner i 2022, sterkt koronapåvirket). Korrigert for avsatte midler til sluttavtaler er drifts- resultatet tilbake på nivå med årene før koronapan- demien.

2023

TOTALE OMLØPSMIDLER

348,1

KONTANTBEHOLDNING

312,3

Pensjonskostnadene endte i 2023 på 115,2 mill. kroner (94,4 mill. kroner i 2022). Pensjonsordningen knyt- tet til operapensjonsloven utgjør største del (74 %) av pensjonskostnaden med 85,6 mill. kroner i 2023.

Totale omløpsmidler styrket seg fra 296,7 mill. kroner i 2022 til 348,1 mill. kroner i 2023. Kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter endte på 72,7 mill. kroner og består i hovedsak av kontantstrømmer fra offentlige tilskudd, driftskostnader og lønn. Kontantstrøm fra investeringsaktiviteter består av utbetalinger knyt- tet til investering i driftsmidler. Likviditetssitua- sjonen vurderes som god på balansedagen, med en kontantbeholdning på 312,3 mill. kroner. Den posi- tive likviditetssituasjonen muliggjør gjennomføring av nødvendige investeringer i bygg og teknisk infra- struktur de nærmeste årene, og en delfinansiering av oppgradering av scenemaskineriet.

Egenkapitalen er negativ med 386,9 mill. kroner som følge av fremtidige pensjonsforpliktelser, i all hovedsak knyttet til operapensjonsloven.

«I 2023 har styret hatt særlig oppmerksomhet på langtidsøkonomien gitt dagens risikobilde, samtidig som virksomheten skal sikre fortsatt høy kunstnerisk kvalitet og et godt tilbud til publikum.»

Risikostyring

Styring og håndtering av risiko er sentralt for at Den Norske Opera & Ballett skal nå sine overordnede mål. Som en statlig eid scenekunstvirksomhet som i stor grad er finansiert over statsbudsjettet, er ikke formå- let økonomisk erverv, men mest mulig effektiv oppnå- else av sektorpolitiske mål. Risikostyringen er derfor tilpasset dette. Styret gjennomgår og diskuterer årlig virksomhetens overordnede risikobilde og risikovilje, og følger opp risikodempende tiltak og resultatoppnå- else gjennom året.

Risikobildet preges av den stadig økende ustabile geopolitiske og sikkerhetspolitiske situasjonen inter- nasjonalt, høy prisvekst og høye energipriser, svak kronekurs og en usikkerhet i økonomien til norske bedrifter så vel som for husholdningene. I tillegg har operahuset og dets tekniske infrastruktur og utstyr nådd en alder som utgjør en økende risikofaktor både for økonomien og sikker og stabil drift.

I 2023 har styret hatt særlig oppmerksomhet på lang- tidsøkonomien gitt dagens risikobilde, samtidig som virksomheten skal sikre fortsatt høy kunstnerisk kvalitet og et godt tilbud til publikum. Det er utarbei- det en flerårig vedlikeholds- og investeringsplan for bygg og utstyr innenfor DNO&Bs ansvarsområde, som får betydning for langtidsprognosen. Økte kostnader til vedlikehold av operabygningen, kombinert med vedvarende underfinansiering av lønns- og prisveksten,

vil være en risiko for virksomhetens måloppnåelse. Det er videre en viss valutarisiko knyttet til produk- sjoner og anskaffelse av teknisk utstyr, hvor virk- somheten har internasjonale samarbeidspartnere og leverandører. Styret ser fremdeles med bekymring på den økonomiske uforutsigbarheten knyttet til dagens operapensjonslov. Nåværende ordning gir store og dels uforutsigbare fremtidige forpliktelser og kostnader.

Oppgradering av scenemaskineriet er identifisert som det viktigste risikodempende tiltaket for å sikre stabil forestillingsdrift på Hovedscenen og Scene 2 i fremti- den. Oppgraderingen vil kreve betydelige investeringer, og styret vil følge planene og de finansielle og drifts- messige konsekvensene av dette tett.

Nasjonal sikkerhetsmyndighet (NSM) har i sin trus- selvurdering for 2023 pekt ut cyberangrep som en betydelig trussel og understreker viktigheten av styr- ket cybersikkerhet i alle sektorer. Den Norske Opera & Ballett har i 2023 iverksatt tiltak både for å redu- sere sannsynligheten for så vel som konsekvensene av at noen skal lykkes med et alvorlig angrep på virksomheten. Det ble i 2022 utarbeidet en IT-sik- kerhetsanalyse med en tiltaksliste som er fulgt opp gjennom 2023, hvor alle kritiske feil er lukket. Det er gjort et omfattende arbeid med å oppgradere nettverk og etablere skyløsninger for drift av husets IT-infra- struktur og -systemer.

Medarbeidere, arbeidsmiljø og organisasjon

Ved årets utgang hadde Den Norske Opera & Ballett 636 ansatte, inkludert personer på åremål, engasjement og praktikanter. Dette tilsvarer 613,1 årsverk. Til sammenligning var antall ansatte 644 ved utgangen av 2022, som tilsvarte 618,6 årsverk.

Virksomheten har et særskilt ansvar for å sikre talentutviklingen innenfor kunstformene opera og ballett, og arbeider kontinuerlig med utvikling av unge talenter. I 2023 hadde DNO&B totalt 4 solistpraktikanter i Nasjonaloperaen og 14 dansere i Nasjonalballetten UNG. Virksomheten har et samarbeid med fagorganisasjonene, som muliggjør avtaler om midlertidig ansettelse av unge talenter innenfor disse gruppene. I tillegg tar Den Norske Opera & Ballett et aktivt lærlingean-svar og hadde totalt 5 lærlinger innen håndverksfagene.

Virksomheten har ikke gjennomført medarbeiderundersøkelse i 2023, men har anskaffet et digitalt kartleggingsverktøy som vil bli implementert våren 2024. Verktøyet vil muliggjøre gjennomføring av regelmesse og målrettede medarbeiderundersøkelser. Bruk av verktøyet er forventet å gi verdifull innsikt og vil være et hjelpemiddel i arbeidet med utvikling av arbeidsmiljøet.

I løpet av 2023 har administrasjonen og fagforeningene hatt god dialog og tett samarbeid. Det er avholdt hyppige samarbeidsmøter, der det har vært søkelys på tidlig og tett involvering av fagforeningene spesielt i forbindelse med Den Norske Opera & Balletts kostnadsprogram, med påfølgende bemanningsreduksjon og omorganisering. Risikovurderinger av arbeidsgivers forslag til organisasjonsendringer og tiltakspakke var en del av dialogen. Partene utformet i fellesskap forslag til frivillige sluttordninger med målsetning om å løse behovet for bemanningsreduksjoner uten å måtte gå til oppsigelser. Høsten 2023 ble det klart at målet for bemanningsreduksjonene ville nås gjennom frivillige sluttordninger.

Sykefravær og skader

Samlet sykefravær i Den Norske Opera & Ballett i 2023 var 7,1 %, som representerer en nedgang fra 7,9 % i 2022. Sykefraværet var høyest i første og fjerde kvartal, knyttet til perioder med økt forekomst av influensa og luftveisinfeksjoner (inkludert covid-19). Dette under-

SAMLET SYKEFRAVÆR

2023 = 7,1 %

NEDGANG FRA 7,9 % I 2022

strekes av at korttidsfraværet var 3,1 %, der egenmeldt fravær utgjorde 1,7 %. På grunn av arbeidets karakter, der medarbeidere i enkelte store grupper arbeider tett sammen, har vi opplevd betydelig smittespredning i perioder. For å redusere smitte og sikre kontinuitet i prøve- og forestillingsaktiviteter, har virksomheten også gjennom 2023 praktisert lav terskel for sykefravær ved symptomer på influensa- og luftveissykdommer.

Den Norske Opera & Ballett har rammeavtale for bedriftshelsetjeneste med eksternt leverandør. Bedriftshelsetjenesten har gjennom året bistått flere avdelinger som har høyt sykefravær, ved å utføre risikovurderinger og utarbeide tiltaksplaner med mål om å forbedre arbeidsmiljø og redusere sykefravær. I tillegg har bedriftshelsetjenesten bidratt med individrettet støtte knyttet til forebygging av sykefravær.

I 2023 ble det registrert totalt 64 personskader i virksomheten mot 50 i 2022. Økningen i registrerte skader tilskrives økt bevissthet på rapportering av skadetilfeller uansett alvorlighetsgrad. Antall registrerte personskader er størst blant dansere og kan i all vesentlighet kategoriseres som idrettsskader. Dette utgjør 41 tilfeller, hvorav 18 av disse skyldtes belastningsskader kombinert med en akutt hendelse. Totalt er 28 skader meldt til NAV, og 21 av tilfellene har medført sykefravær. 2 av skadene kategoriseres som alvorlige og er meldt til Arbeidstilsynet, ingen av tilfellene gjelder egne ansatte.

Lederlønn

I overensstemmelse med statens retningslinjer for lederlønn har styret i Den Norske Opera & Ballett utarbeidet retningslinjer om fastsettelse av lønn og annen godtgjørelse til daglig leder og andre ledende personer. I tillegg utarbeides en lederlønnsrapport, som viser utvikling i lønn og godtgjørelse, som fremlegges på selskapets generalforsamling. Retningslinjer og rapport vil bli offentliggjort på selskapets hjemmeside etter avholdt generalforsamling.

Samfunnsansvar

Dette punktet beskriver sammen med punkt 1 og 6 hvordan Den Norske Opera & Ballett utøver samfunnsansvar.

Overordnet om samfunnsansvar

Den Norske Opera & Ballett vil gjøre kunst viktige i folks liv, og gjennom dette skape positive ringvirkninger i samfunnet. Dette skjer gjennom måten Den Norske Opera & Ballett forvalter og utvikler sine kunstarter og gjennomfører sceneproduksjoner, forvalter opera-huset og tar imot sine gjester, og i rollen som forretningspartner og arbeidsgiver.

Den Norske Opera & Ballett utøver samfunnsansvar i tråd med gjeldende lover og forskrifter samt regjeringens eierpolitikk, slik at driften utføres på en ansvarlig måte for mennesker, samfunn og miljø. Virksomheten respekterer grunnleggende menneskerettigheter, slik de fremgår av internasjonale konvensjoner. Dette følges også overfor leverandører og samarbeidspartnere. Virksomheten har på sine hjemmesider offentlig tilgjengelige retningslinjer for virksomhetens utøvelse av samfunnsansvar, i tillegg til etiske retningslinjer og prinsipper for bruk av boikott som følge av krigen i Ukraina.

Virksomheten respekterer og bidrar til et anstendig arbeidsliv hvor grunnleggende arbeidsstandarder og rettigheter ivaretas, slutter opp om ILOs åtte kjernekonvensjoner og har retningslinjer og rutiner for å hindre korrupsjon og sørge for åpenhet og transparens i økonomiske transaksjoner. Virksomheten er underlagt lov om offentlige anskaffelser, og de krav som gjelder der, bidrar også til å redusere risiko for sosial dumping. Den Norske Opera & Ballett omfattes av åpenhetsloven, og årlige redegjørelser legges ut på Den Norske Opera & Balletts hjemmesider innen 30. juni i det påfølgende år, med nærmere omtale av risiko for manglende etterlevelse av grunnleggende menneskerettigheter knyttet til virksomhetens produksjon, leverandører og forretningsforbindelser.

Styret vurderer at Den Norske Opera & Ballett opererer i en bransje og geografi der det er lav risiko for brudd på sentrale regelverk knyttet til personvern, god forretningsskikk, arbeidsforhold og menneskerettigheter.

Den Norske Opera & Ballett skal være en inkluderende arbeidsplass, og det er nulltoleranse for mobbing og trakassering i organisasjonen. Etiske retningslinjer og varslingsrutiner skal sikre at det ledes og leves

«Den Norske Opera & Ballett skal være en inkluderende arbeidsplass, og det er nulltoleranse for mobbing og trakassering i organisasjonen.»

etter denne standarden. Virksomhetens rutiner for varsling av kritikkverdige forhold er godt etablert i organisasjonen med mange varslingskanaler, og det er etablert et varslingsutvalg som gjennomgår og vurderer alle innkomne varsler før de behandles videre. Etiske retningslinjer brukes aktivt ved behandling av eksempelvis varslingssaker som omhandler psykososialt arbeidsmiljø.

Den Norske Opera & Ballett jobber for å minimere vår negative innvirkning på samfunn og miljø, samtidig som vi skal bruke vår plattform for å fremme bærekraftige løsninger. FNs bærekraftsmål knyttet til likestilling, mindre ulikhet, ansvarlig forbruk og produksjon og samarbeid for å nå målene er temaer som DNO&B allerede jobber med. Tiden er imidlertid inne for å systematisere dette arbeidet ytterligere og konkretisere målene. Bærekraft og mangfold skal tydeliggjøres ved den kommende revisjonen av lang-tidsstrategien.

Ytre miljø

Den Norske Opera & Ballett arbeider aktivt for å redusere eget miljø- og klimaavtrykk og fremme grønn scenekunstproduksjon. Virksomheten har Miljøfyrtårn-sertifisering og har sluttet seg til Grønt veikart for kunst- og kultursektoren. DNO&B arbeider målrettet med energiøkonomisering, blant annet knyttet til investering i energibesparende LED-teknologi innen scenelys.

Den Norske Opera & Ballett har siden 2021 bidratt til utvikling av et digitalt verktøy som skal kunne måle klimagassutslipp av scenekunstproduksjon. Arbeidet er gjennomført i regi av Green Producers Club med bistand fra forskere fra Cicero og med finansiering fra EU. I september ble *Green Producers Tool* for scenekunstfeltet endelig lansert. Den Norske Opera & Ballett måler og rapporterer klimagassutslipp innen scope 1, 2 og 3, men måling og dermed rapportering på virksomhetens totale klimagassutslipp har avventet utviklingen av Green Producers Tool. I tillegg til å måle utslipp vil verktøyet også kunne fungere som støtte til å ta grønne valg underveis i en scenekunstproduksjon. Etter en testperiode planlegges verktøyet tatt i bruk i 2024, med mål om full drift i 2025.

«Spennet i yrkesgrupper, kombinert med at ansatte kommer fra mange forskjellige nasjoner og kulturer, gir et rikt mangfold.»

Likestilling, ikke-diskriminering og mangfold

Kjønnsfordelingen i Den Norske Opera & Ballett er balansert, og 55 % av de ansatte er kvinner. Ved utgangen av året utgjorde andelen kvinnelige ledere i virksomheten 54,5 %. Den øverste ledergruppen bestod av 4 kvinner og 3 menn. Det er etablert en arbeidsgruppe som skal jobbe strategisk med å fremme likestilling og hindre diskriminering i samsvar med aktivitets- og redegjørelsesplikten for arbeidsgivere. En separat likestillingsredegjørelse for 2023 er utarbeidet og vedlagt årsrapporten.

Innen kunstneriske arbeids- og utviklingsprosesser kommer likestilling og mangfold til uttrykk både i programmering og repertoarvalg, og i samarbeidsform med andre kunstneriske ensembler og kompanier. Den Norske Opera & Ballett har en særlig satsing på kunstnerisk likestilling for å utfordre etablerte kjønnsrollemønstre innen ledende kunstneriske posisjoner, med egne satsinger for å øke andelen kvinnelige koreografer, regissører og dirigenter.

DNO&B arbeider med mangfold langs flere akser, med mål å senke terskelen for deltagelse, gi flere muligheter, og øke representativiteten på flere plan. Den Norske Opera & Ballett har medarbeidere med et bredt spenn av bakgrunn og arbeidsoppgaver, herunder utøvende kunstnere, teknikere, fagarbeidere, håndverkere, akademikere og medarbeidere i ulike administrative funksjoner. Spennet i yrkesgrupper, kombinert med at ansatte kommer fra mange forskjellige nasjoner og kulturer, gir et rikt mangfold. Med egen ballettskole og eget barnekor, og ulike talentsatsinger, har virksomheten et stort aldersmessig mangfold.

■ Andel kvinner DNO&B er 55%

Et prioritert område for mangfold i kulturfeltet er oppmerksomhet på samisk kultur og urfolk. DNO&B hadde i 2023 oppsetninger på repertoaret som retter oppmerksomheten mot samers rettigheter og historie.

DNO&B programmerer generelt med en større sjangerbredde og repertoar enn mange andre tilsvarende operahus internasjonalt. Denne sjangerbredden bidrar til at Operaen tiltrekker seg et mer mangfoldig publikum, samtidig som det arbeides målrettet med å forvalte opera- og ballettkunstens kulturarv ved å fortolke og fornye, og dermed skape ny relevans. Siden innflytting i Bjørvika har mangfoldet blant publikum økt betraktelig. Samtidig finnes det grupper som er underrepresentert blant publikum, som for eksempel mennesker med minoritetsbakgrunn, mennesker med lav utdanning eller mennesker med lav inntekt. Dette trekkes ses i alle nordiske og europeiske operahus, og henger sammen med historiske, kulturelle, økonomiske og sosiale forhold og strukturer.

Et utstrakt samarbeid med skoleverket gjør at mange barn og unge opplever husets kunst, og får ta del i hvordan opera- og ballettkunst skapes og fremføres. Dette er en viktig arena for bred deltagelse og for å bygge ned sosiale barrierer.

Framtidsutsikter

De geopolitiske spenningene øker og dette påvirker både det offentlige ordskiftet, sikkerhet, priser, valuta og forsyningslinjer for varer og energi. Videre står vi overfor endrede rammebetingelser drevet av det grønne skiftet og nye digitale teknologier med kunstig intelligens i spissen. Summen av disse faktorene gjør at fremtiden er mer uforutsigbar enn på lenge, og for DNO&Bs sin del vil det fortsatt være nødvendig å ha kontroll på langtidsøkonomien for å sikre fremtidig balanse mellom ressursbruk og ressurstilgang. Dette gjelder ikke minst knyttet til det økende behovet for vedlikehold og investeringer. Styret legger vekt på at omstillingsarbeidet som ble påbegynt i 2023, er viktig for å møte fremtidige utfordringer.

Det største enkeltprosjektet siden flyttingen til Bjørvika er den kommende oppgraderingen av scenemaskineriene på Hovedscenen og Scene 2. Prosjekteringen av oppgraderingen pågår. Selve installasjonsperioden vil innebære en lengre stengeperiode. Huset har begynt å forberede seg på den lange nedstengingen og ser på muligheter for å gjennomføre et noe annerledes repertoar/program i den aktuelle perioden.

Edward Gardner tiltrer som musikk sjef i august 2024. Med denne ansettelsen er en viktig kunstnerisk posisjon fylt og Den Norske Opera & Ballett har med dette et sterkt kunstnerisk lederskap for kommende år.

DNO&B vil med all sannsynlighet bli omfattet av det kommende regelverket om bærekraftsrapportering (CSRD). Styret er opptatt av at DNO&B må ruste seg for å håndtere dette på en god måte, og bidra til det kollektive løftet som må til for at FN's bærekraftsmål og Parisavtalens mål skal nås. Styret vil i løpet av 2024 revidere virksomhetens langtidsstrategi for å møte morgendagens utfordringer og muligheter, og sikre at statens eierforventninger innfris. I denne revisjonen skal mål og retning innen bærekraft og mangfold tydeliggjøres

«Det største enkeltprosjektet siden flyttingen til Bjørvika er den kommende oppgraderingen av scenemaskineriene på Hovedscenen og Scene 2.»

Endringer i ledelsen

I januar 2023 overtok Hege Modell stillingen som økonomidirektør etter Siv Merethe Skorpen. Etter en omorganisering høsten 2023 ble teknisk søyle oppløst og delt i to nye enheter med hver sin leder som rapporterer til administrerende direktør. Kristina Bell har tiltrådt den nyopprettede stillingen som produksjons-sjef. Hun kom fra en tilsvarende stilling som tidligere rapporterte til teknisk direktør. Nyopprettet stilling som sceneteknisk sjef besettes første halvdel av 2024. Karl Hanseth fratrådte stillingen som teknisk direktør, og administrerende direktør Geir Bergkastet har fungert i rollen, først som teknisk direktør og deretter som sceneteknisk sjef etter delingen av teknisk søyle.

Styret

Ved utgangen av 2023 består styret ved Den Norske Opera & Ballett av følgende medlemmer: Anne Carine Tanum er styrets leder, Sarah Willand er nestleder. Øvrige aksjonærvalgte styremedlemmer er Pablo Barrera Lopez, Arne Fagerholt, Kim Bohr og Tove Andersen. Kari Foss og Johan Henrik Neergaard er styremedlemmer valgt av de ansatte, og i tillegg er Christine Hals Eikeland og Bernhard Hoffmann ansattvalgte observatører til styret. Det ble avholdt 6 ordinære og to ekstraordinære styremøter i 2023.

Det er ikke tegnet ansvarsforsikring for styrets medlemmer og daglig leder for det mulige ansvaret de har overfor foretaket og tredjepersoner.

Styret retter en stor takk til alle ansatte og medvirkende for meget god innsats i 2023. Styret takker videre Den Norske Opera & Balletts samarbeidspartnere for godt samarbeid gjennom 2023, og retter en takk til virksomhetens store, engasjerte og entusiastiske publikum.

Styret ved Den Norske Opera & Ballett

Oslo, 28. februar 2024

Anne Carine Tanum
Styrets leder

Sarah Willand
Nestleder

Kim Bohr

Pablo Barrera

Arne Fagerholt

Tove Andersen

Kari Foss

Johan Henrik Neergaard

Geir Bergkastet
*Administrerende
direktør*

«DNO&B har skapt og presentert
opera og ballett som har satt spor,
institusjonens repertoar og
aktiviteter har nådd bredt ut.»

– STYRET VED DEN NORSKE OPERA & BALLETT 2023

Likestillingsredegjørelse 2023

Aktivitets- og redegjørelsesplikten er en plikt for alle arbeidsgivere til å jobbe aktivt og strategisk for å hindre diskriminering og fremme likestilling. Del 1 beskriver faktisk tilstand for kjønnslikestilling i DNO&B. I del 2 beskrives hva som er gjort for å oppfylle aktivitetsplikten, og hvilke planer organisasjonen har for 2024.

DNO&B har en arbeidsgruppe, heretter benevnt som IA-gruppen (Inkluderende Arbeidsliv), som i overensstemmelse med føringer og handlingsplaner fra ledergruppen skal jobbe strategisk med dette arbeidet. Gruppen er sammensatt av hovedverneombud og representanter fra fagforeningene og HR-avdelingen. IA-gruppen har hatt tre møter i 2023.

DEL 1

Tilstand for kjønnslikestilling

DNO&B har en kvinneandel på 55 %, som også tilsva- rer antall kvinnelige ledere i virksomheten. I virk- somhetens øverste ledergruppe er kvinneandelen 57 %. Kjønnsfordelingen i organisasjonen varierer mellom grupper, noe som blant annet skyldes at DNO&B har enkelte yrker som er typiske manns-/ og kvinnedo- minerte.

Detaljer fremgår av tabell som viser lønnskartlegg- ingen i DNO&B pr. oktober 2023.

Lønnskartlegging

Hensikten med kartleggingen er å undersøke om det i virksomheten praktiseres lik lønn for arbeid av lik verdi, eller om det finnes systematiske lønnsforskjeller som er diskriminerende. Kartleggingen og inndeling i grupper er basert på eksisterende stillingskategorier i virksomheten og en vurdering av hvilke stillinger som kan sidestilles og plasseres i samme gruppe. Det er tatt hensyn til kompetansekrav og ansvarsforhold for stillingene samt ulike arbeidsforhold som eksemp- vis skiftarbeid/uregelmessig arbeidstid. I tillegg er det tatt utgangspunkt i de ulike lønnsregulativene i virk- somheten. Det er også kartlagt stillinger som utfører arbeid med sammenliknbare oppgaver og ansvarsom- råde på tvers av organisasjonen.

DNO&Bs øverste ledergruppe 2023 bestod av 4 kvinner og 3 menn

Vi har valgt å splitte kategoriene faste og uregel- messige tillegg. Overtid fremkommer som en egen kolonne i kartleggingen. DNO&B har ingen bonus- ordninger.

Ledere i DNO&B var i 2023 delt inn i 3 ledernivåer L1-L3, der L1 består av virksomhetens øverste leder- gruppe, L2 består av avdelingsledere og ledernivå L3 som rapporterer til avdelingsledere. Ledernivå L1 og L2 er i all hovedsak unntatt arbeidstidsbestem- melsene jf. aml § 10-12 og avlønnet med fast lønn uten overtidskompensasjon. Ledere på L3-nivået har regulativlønn og er ikke omfattet av unntaks- bestemmelsen.

Arbeidsgruppen har evaluert lønnskartleggingen og det er enighet i gruppen om at denne ikke avdekker lønnsforskjeller knyttet til kjønn i DNO&B. Vi har spesielt sammenlignet gruppene som er dominert av menn eller kvinner og vurdert om det finnes skjev- fordelinger mellom disse som kan knyttes til kjønn. Arbeidsgruppen konkluderer med at lønnsforskjeller mellom kvinner og menn i virksomheten er svært små. DNO&B har kjønnsnøytrale lønssystemer og tariff- avtaler som regulerer sentrale rettigheter knyttet til den enkeltes arbeidsforhold, herunder avlønning av faste og midlertidige ansatte. Utgangspunktet for lønns plassering er i stor grad basert på ansienni- tet og formell kompetanse. Dette bidrar til likebe- handling av virksomhetens medarbeidere, og sikrer et kontinuerlig søkelys på likelønn gjennom årlige lønnsforhandlinger.

Evalueringen av lederlønn innenfor ledernivåene viser ikke vesentlige forskjeller mellom kvinner og menn.

Lønnskartlegging pr. oktober 2023

	Kjønnsfordeling på ulike grupper		Lønnsforskjeller Kvinners andel av menns lønn oppgis i prosent			
	Kvinner	Menn	Kontante ytelser			
			Avtalt lønn /fastlønn	Faste tillegg	Variable tillegg	Overtids- godtgjørelser
TOTALT DNO&B*	55 % antall 349	45 % antall 285	99,7 %	76,8 %		57,1 %
1: Ledernivå 1	57 %	43 %	-	-	-	-
2: Ledernivå 2	55 %	45 %	98,7 %	164,7 %	-	60,9 %
3: Ledernivå 3	53 %	47 %	101,6 %	158,7 %	-	73,1 %
4: Administrasjon / Helse	64 %	36 %	99,5 %	51,8 %	114,2 %	99,6 %
5: Avvikling	30 %	70 %	96,5 %	70,7 %	130,4 %	115 %
6: Dansere	58 %	42 %	100,1 %	-	87,9 %	31,6 %
7: Front of House	57 %	33 %	102,0 %	100 %	-	82,2 %
8: Inspisienter/regissør/ suffli	92 %	8 %	-	-	-	-
9: Lærlinger/praktikanter	56 %	44 %	97,9 %	78,6 %	-	138,2 %
10: Musikere/repetitører	44 %	56 %	98,2 %	175,5 %	24,6 %	13,2 %
11: Pedagoger	100 %	-	-	-	-	-
12: Produksjon	86 %	14 %	100,1 %	108,9 %	-	132,2 %
13: Prosjektledere/produsenter	50 %	50 %	101,4 %	-	-	86,2 %
14: Ressursplanleggere	58 %	42 %	97,1 %	-	-	38,8 %
15: Sangere	46 %	54 %	99,4 %	36,1 %	119 %	131 %
16: Drift/ ingeniører	11 %	89 %	-	-	-	-

- Ved beregning av lønnsforskjeller tilsva- rer menns lønn 100 %.
- Tallet viser kvinners lønn i prosent av menns lønn.
- I grupper der et kjønn er representert med færre enn 5 personer vises ikke tallene av personvern hensyn. Dette gjelder gruppe: 1, 8, 11 og 16.
- I kolonnene faste/variable tillegg og overtid fremstår enkelte forskjeller som store. Dette gjelder spesielt der det i utgangspunktet er små beløp eller stor ulikhet i antall menn/kvinner.

KARTLEGGING AV MIDLERTIDIG ANSATTE, FORELDREPERMISJON, FAKTISK OG UFRIVILLIG DELTID

MIDLERTIDIG ANSATTE		FORELDREPERMISJON		FAKTISK DELTID		UFRIVILLIG DELTID	
Oppgis i antall og prosentandel av alle ansatte		Oppgis i gjennomsnitt antall uker		Oppgis i antall og prosentandel av alle ansatte		Oppgis i antall og prosentandel av alle ansatte	
Kvinner	Menn	Kvinner	Menn	Kvinner	Menn	Kvinner	Menn
30 / 4,7 %	23 / 3,6 %	33	16	43 / 6,8 %	16 / 2,5 %	Oppgis ikke pga personvern	Oppgis ikke pga personvern

Midlertidig ansatte

Oversikten viser totalt antall midlertidig ansatte. Inkludert i tallene er dansere som er ansatt i Nasjonalballetten Ung, samt solistpraktikanter i Nasjonaloperaen. Disse er ansatt på årskontrakter hjemlet i særavtale med landsdekkende arbeidstakerorganisasjon iht. bestemmelsene i AML § 14-9(4). Virksomheten har også lærlinger som har et midlertidig ansettelsesforhold. I tillegg inneholder tallene vikarer for ansatte med fravær knyttet til permisjon eller sykdom og øvrige engasjementer av lengre varighet. Ekstra bemanning som tilkallingsvikarer er ikke med i oversikten.

I DNO&B gjennomføres det årlig drøfting med fagforeningene vedr. bruken av midlertidig ansatte i virksomheten.

Foreldrepermisjon

Oversikten viser gjennomsnittlig antall uker uttak foreldrepermisjon fordelt på kvinner og menn i 2023. Virksomheten har ikke informasjon som tilsier at DNO&Bs medarbeidere velger ikke å avvike lovfestet foreldrepermisjon, men oversikten indikerer at det i stor grad er kvinner som tar ut felleskvoten som kan fordeles mellom mor og far. De to siste årene er det flere menn som har avviklet lengre permisjon enn 15 uker som er den lovfestede fedrekvoten.

DNO&Bs tariffavtale sikrer full lønn ved uttak av foreldrepermisjon i perioden som er dekket av Folkestrygden, noe som gir økonomisk trygghet og som vi antar bidrar til at begge kjønn avviker lovfestet foreldrepermisjon.

Deltid

Antall deltidsansatte i DNO&B har vært stabilt gjennom de siste årene. Avdelinger der bruk av deltid er fremtredende, er eksempelvis kundesenter (billettsalg og butikk) og publikumsservice, der behovet for deltid skyldes arbeidets art og ressursbehov knyttet spesielt til forestillingsavvikling.

I tillegg er det deltidsstillinger (pedagoger og pianister) i DNO&Bs ballettskole og barnekor. Disse stillingene er knyttet til faktisk behov på de tidspunktene der barn har sine treningstimer – hovedsakelig ettermiddag og kveld.

Øvrige deltidsstillinger i virksomheten relateres til individuelle behov/ønsker, hensyn til arbeidstidsordninger og faktisk ressursbehov i de ulike enhetene. I tillegg er flere deltidsstillinger av midlertidig karakter grunnet behov for tilrettelegging for en tidsavgrenset periode.

Ufrivillig deltid

For å kartlegge ufrivillig deltid i DNO&B ble det gjennomført en spørreundersøkelse blant deltidsansatte i tidsrommet 18.12 til 22.12.2023. Undersøkelsen ble sendt til 40 ansatte (31 kvinner, 9 menn) og svarprosenten var på 40 %. Herav svarte 13 kvinner og 3 menn på undersøkelsen. Grunnet personvern er det ikke skilt på menn og kvinner i resultatene.

Oppsummert sier 69 % av de som besvarte undersøkelsen at de ikke jobber ufrivillig deltid.

Øvrige resultater fra undersøkelsen

69 % søkte på en deltidsstilling
69 % har hatt fulltidsstilling tidligere
44 % har selv tatt initiativ til redusert stilling
38 % kombinerer redusert stilling med annet arbeid

På bakgrunn av denne kartleggingen konkluderer arbeidsgruppen med at ufrivillig deltid ikke er særlig utbredt og derfor i et likestillingsperspektiv ikke en vesentlig problemstilling i DNO&B.

DEL 2

DNO&Bs arbeid for likestilling og mot diskriminering

Som landets største kulturvirksomhet er DNO&B opptatt av å ha et mangfold både blant ansatte og publikum. Det er nedfelt i virksomhetens rutiner og retningslinjer samt overordnet strategi at DNO&B skal være en inkluderende arbeidsplass der vi skal fremme et respektfullt fellesskap.

Slik jobber vi for å sikre likestilling og ikke-diskriminering i praksis

DNO&B arbeider kontinuerlig med mangfold, med mål å senke terskelen for deltagelse, gi flere muligheter, og øke representativiteten på flere plan. Medarbeidere i DNO&B representerer mange ulike yrkesgrupper innenfor kunstneriske, tekniske og administrative fag. Rekruttering skjer både nasjonalt og internasjonalt, som resulterer i at mange ulike nasjonaliteter og kulturer er representert i bemanningen. I tillegg har virksomheten et vidt aldersspenn, inkludert grupper som ballettskole og barnekor og samlet gir dette et rikt mangfold i bemanningen.

Kunstnerisk repertoar skal gi et bredt tilbud til et variert publikum. Det satses på økt kvinneandel i tidligere mannsdominerte yrker som eksempelvis koreografer, dirigenter og regissører, blant annet ved å gi egne medarbeidere muligheter utover rammen for den enkeltes stilling.

Samarbeid

I tillegg til overordnede handlingsplaner og føringer fra DNO&Bs ledergruppe er det som nevnt etablert en IA-gruppe som skal arbeide aktivt og strategisk for å sikre likestilling og hindre diskriminering. Dette arbeidet er også forankret i hovedavtalen mellom Arbeidsgiverforeningen Spekter og hhv. LO og SAN som er styrende for partsarbeidet i DNO&B. Det skal avholdes jevnlige møter i gruppen.

Gruppen har gjennomgått de ulike diskrimineringsgrunnlagene og diskutert status på overordnet nivå. I 2023 har aktiviteten i gruppen vært noe redusert. Dette skyldes et større endringsarbeid med økonomisering og organisasjonsendringer som har vært en prioritert oppgave for tillitsvalgte, hovedverneombud, ledere og HR-medarbeidere.

Rekruttering og stillingsannonser

IA-gruppen har tidligere evaluert rekrutteringsprosessen i DNO&B. Vi har sett spesielt på stillingsannonser, og hvorvidt virksomheten stiller spesifikke krav til språkkunnskaper eller har utdanningskrav som kan ekskludere enkeltsøkere eller grupper. På bakgrunn av denne gjennomgangen er det gjort tilpasninger i utforming av stillingsannonser som skal redusere

muligheten for å ekskludere søkere der kravet til eksempelvis utdanning og språk ikke er helt absolutt. DNO&B bruker kjønnsnøytrale bilder og språk i stillingsutlysningene.

I rekrutteringsprosessen vurderes blant annet kjønns- og aldersbalansen i avdelingen det rekrutteres til, og det skal være fokus på økt deltakelse fra underrepresenterte grupper der det er mulig basert på vurdering av kompetanse og egnethet i stillingen. Ledige stillinger skal som hovedregel utlyses internt og eksternt (ved behov). Unntak skal i forkant diskuteres med gjeldende fagforening. Denne prosedyren skal sikre en åpen og inkluderende rekrutteringsprosess. Prosessen er beskrevet i virksomhetens lederhåndbok, der det er tydeliggjort at man i prosessen ikke skal stille spørsmål eller selektere på en måte som bryter med diskrimineringsforbudet.

Ansettelser innenfor kunstnergruppene (musikere, sangere og dansere) skiller seg fra øvrige ansettelsesprosesser i DNO&B. Gruppene har egne retningslinjer og praksis for rekruttering, da en vesentlig del av prosessen er basert på prøvespill, prøvedans og prøvesang. For korsangere, sangsolister og ballettdansere vil kjønn være et av utvalgskriteriene, da behovene knyttes opp til stemmefag og roller.

Forfremmelse og utviklingsmuligheter

For å sikre en rettferdig og åpen rekrutteringsprosess, utlyses som hovedregel alle stillinger, noe som gir medarbeidere sjansen til å bli vurdert for nye karrieremuligheter innenfor virksomheten. Dette gir jobbmobilitet på tvers i organisasjonen, og det er gjennom siste året flere eksempler på medarbeidere som har tiltrådt nye stillinger, herunder lederstillinger.

Innenfor flere fagretninger gis medarbeidere mulighet til å påta seg utvidet ansvar innenfor sine nåværende stillinger, enten på fast eller midlertidig basis. Dette fremmer ikke bare individuell utvikling, men bidrar også til å styrke teamet ved å utnytte og utvikle potensialet til medarbeiderne.

DNO&B jobber planmessig med utvikling av unge talenter gjennom eksempelvis Nasjonalballetten Ung og sangere i solistpraktikantordningen. Dette fungerer som et springbrett til stillinger både i og utenfor DNO&B, noe som blant annet viser seg ved at en vesentlig andel nye dansere i Nasjonalballetten rekrutteres fra Nasjonalballetten Ung. I tillegg tar virksomheten et lærlingeansvar innenfor flere av de håndverksfagene som er representert DNO&B, og bidrar gjennom dette til å sikre fremtidig kompetanse innenfor disse fagområdene. Nasjonalballetten har i flere år hatt et samarbeid med

Talent Norge og Norsk Tipping om en koreografi-satsning for kvinnelige koreografer, Artemisia. Programmet fremmer økte muligheter for kvinnelige koreografer innenfor et fagområde som tidligere har vært dominert av menn. Flere av kompaniets kvinnelige dansere deltar i prosjektet.

I løpet av de siste årene har virksomheten rettet økt oppmerksomhet mot digitalisering og anvendelse av ny teknologi. Dette gir utviklingsmuligheter for den enkelte medarbeider, men kan også oppleves som krevende spesielt for de gruppene som i mindre grad jobber IT-basert. På selskapsnivå gir dette mulighet for bedre samhandling på tvers, lettere tilgang på oppdatert informasjon og reduksjon av manuelt arbeid og dobbeltarbeid.

For å støtte kontinuerlig kompetanseutvikling blant våre ansatte, har vi implementert en e-læringsplattform som gir tilgang til opplæringsvideoer for alle medarbeidere. Videre, som en respons på etterspørselen fra både organisasjonen og fagforeningene, har virksomheten satt som mål for 2024 å etablere et dedikert program for kontinuerlig utvikling av våre ledere. Dette skal designes for å møte behovene i organisasjonen, fremme ledelseskompetanse og sikre at våre ledere er rustet for fremtidens utfordringer.

Lønns- og arbeidsvilkår

Lønns- og arbeidsvilkår er i hovedsak regulert i DNO&Bs tariffavtale som har bestemmelser som ivaretar likebehandling mellom kjønn. Ellers vises til lønnskartleggingen under del 1.

Tilrettelegging

Operahuset er godt tilrettelagt for ansatte med nedsatt funksjonsevne, med unntak av enkelte områder. Det kan for eksempel være utfordrende for medarbeidere som er avhengig av rullestol å arbeide i sceneområdet. I øvrige deler av huset er det gode muligheter for å tilrettelegge, blant annet har vi automatiske dører og store heiser. Det finnes noen dørterskler enkelte steder, men disse kan fjernes ved behov. Handikapptolett finnes i alle etasjer.

En utfordring kan være mangel på HC-parkeringsplasser i Bjørvika, og gangavstand fra offentlig transport kan oppleves lang for medarbeidere med nedsatt funksjonsevne.

Virksomhetens arbeid med tilrettelegging

DNO&B har medarbeidere som har spesiell tilrettelegging i forhold til ulike utfordringer. Imidlertid er dette ofte knyttet til tilrettelegging for medarbeidere som allerede er ansatt og som får utfordringer underveis i ansettelsesforholdet.

Som en offentlig eiet og finansiert virksomhet, skal DNO&B ta et særskilt ansvar for å tilby arbeidstrening gjennom Nav, eller øvrige tiltaksarrangører, for personer som skal tilbakeføres til arbeidslivet. Gjennom 2023 har virksomheten av ulike årsaker ikke hatt mulighet for å tilrettelegge for tiltaksplasser av lengre varighet. Det har imidlertid blitt organisert noen praksisplasser i kortere perioder, i hovedsak knyttet til behov for språkopplæring.

IA-gruppen vil arbeide for at samarbeidet med Nav forsterkes i løpet av 2024, og har som målsetning at virksomheten gjennom året skal kunne kan legge til rette for tiltaksplasser innenfor noen forhåndsdefinerte fagområder.

Mulighet for å kombinere arbeid og familieliv

DNO&B har i sin livsfasepolitikk nedfelt følgende: «Livsfasepolitikken for DNO&B skal underbygge virksomhetens strategi, være basert på konkrete tiltak og gi føringer som er styrende for virksomheten. Den skal støtte opp om, og bidra til DNO&Bs mål om fremragende prestasjoner som stiller høye krav både til virksomheten og dens medarbeidere. Virksomheten skal ivareta medarbeidere i ulike faser av yrkeslivet og forsøke å legge til rette for at medarbeidere kan være yrkesaktive i alle aldre, også fram til pensjonsalder. I DNO&B skal alle medarbeidere behandles med respekt og toleranse i henhold til etiske retningslinjer. Vi skal jobbe for inkludering, likestilling og mangfold og vi skal ha et arbeidsmiljø fritt for mobbing og trakassering.»

Denne legger til rette for at virksomheten sammen med den enkelte skal forsøke å tilpasse arbeidsforholdene slik at det er mulig å kombinere arbeid og familieliv. Vi opplever at flere ønsker å ha en nedsatt stillingsprosent for en gitt periode, og dette er noe arbeidsgiver stort sett innvilger. Det er likevel slik at store deler av bemanningen i DNO&B har et yrke som innebærer både kvelds-/helgearbeid og delt dagsverk, noe som vil kunne oppleves som utfordrende for enkelte medarbeidere i perioder av arbeidslivet.

«Operahuset er godt tilrettelagt for ansatte med nedsatt funksjonsevne.»

Kjønnsuttrykk

Denne problemstillingen er tidligere diskutert i IA-gruppen og deltakerne opplever at det er stor aksept for ulike kjønnsuttrykk i organisasjonen og dermed liten risiko for diskriminering på dette grunnlaget. Det har ikke kommet tilbakemeldinger som indikerer at dette er endret.

Mobbing og trakassering

DNO&B skal være en inkluderende arbeidsplass og det er nulltoleranse for mobbing og trakassering i organisasjonen. Etiske retningslinjer og varslingsrutiner skal sikre at det ledes og leves etter denne etiske standarden. Etiske retningslinjer brukes aktivt ved behandling av eksempelvis varslingssaker relatert til denne problemstillingen.

Virksomheten har ikke gjennomført medarbeiderundersøkelse i 2023. Det er imidlertid anskaffet et digitalt kartleggingsverktøy som vil bli implementert våren 2024. Hovedmålet med dette initiativet er å gjennomføre regelmessige medarbeiderundersøkelser, som skal støttes av tett og kontinuerlig oppfølging over tid. Bruk av verktøyet er forventet å gi verdifull innsikt i medarbeidernes opplevelser, behov og utfordringer, og vil være et hjelpemiddel i arbeidet med utvikling av arbeidsmiljøet.

Veien videre i 2024

- Arbeidet med mangfold og inkludering vil fremover være viktig for DNO&B, og det vil arbeides med ytterligere forankring og struktur på dette området.
- IA-gruppen vil i 2024 videreføre søkelyset på rekruttering både i forhold til kjønnsbalanse, tilrettelegging og etnisk mangfold.
- IA-gruppen vil gjennomgå sykefraværet med henblikk på å identifisere eventuelle kjønnsforskjeller i fravær, fravær grunnet sykt barn eller omsorgspermisjoner.
- DNO&B vil organisere og styrke arbeidet med arbeidstrening for personer som skal tilbakeføres til arbeidslivet i samarbeid med Nav eller andre tiltaksarrangører.
- DNO&B skal i 2024 implementere en digital plattform for kartlegging av arbeidsmiljø og medarbeidertilfredshet som beskrevet over. Dette verktøyet kan også brukes til å kartlegge evt. utfordringer knyttet til likestilling og diskriminering.

ÅRSREGNSKAP

2

0

2

3

Resultatregnskap

Tall i hele NOK

DRIFTSINNTEKTER	NOTER	2023	2022
Billettsalg	1	111 165 120	96 315 153
Andre inntekter	1	53 389 542	47 994 654
Offentlige tilskudd	2	727 140 695	761 205 979
Sum driftsinntekter		891 695 357	905 515 785

DRIFTSKOSTNADER	NOTER	2023	2022
Lønn, honorarer og andre personalkostnader	3	555 984 907	500 946 420
Andre driftskostnader	3, 4	236 161 523	208 741 084
Avskrivninger	5	15 707 509	15 663 182
Sum driftskostnader		807 853 939	725 350 686
Driftsresultat før pensjon		83 841 418	180 165 099
Pensjonskostnader	3, 6	115 223 480	94 421 527
Driftsresultat etter pensjon		-31 382 062	85 743 571

FINANSIELLE POSTER	NOTER	2023	2022
Finansinntekter		16 480 004	7 012 046
Finanskostnader		2 522 693	1 703 309
Resultat av finansielle poster		13 957 311	5 308 737

ÅRSRESULTAT		-17 424 751	91 052 308
Avsatt til dekning av tidligere udekket tap	7	-17 424 751	91 052 308
Annen egenkapital			
Sum disponeringer		-17 424 751	91 052 308

Balanse

Tall i hele NOK

Eiendeler

ANLEGGSMIDLER	NOTER	2023	2022
Bygningsmessige anlegg	5	35 498 160	37 389 198
Inventar, biler, teknisk utstyr, IT-utstyr	5	48 642 587	47 282 990
Kontolån fra Staten	8	10 300 000	10 300 000
Aksjer		10 000	10 000
Sum anleggsmidler		94 450 747	94 982 188

OMLØPSMIDLER	NOTER	2023	2022
Aktiverte prosjektkostnader	9	7 775 501	7 900 036
Varelager butikk	10	1 010 944	487 153
Andre kortsiktige fordringer og periodiseringer		26 991 067	29 416 715
Bank og kassebeholdning	11	312 324 148	258 854 970
Sum omløpsmidler		348 101 660	296 658 875

SUM EIENDELER		442 552 407	391 641 062
---------------	--	-------------	-------------

Egenkapital og gjeld

EGENKAPITAL	NOTER	2023	2022
Aksjekapital	7	100 000	100 000
Annen innskutt egenkapital	7, 8	10 300 000	10 300 000
Udekket tap	7	-397 348 901	-463 051 244
Sum egenkapital		-386 948 901	-452 651 244
LANGSIKTIG GJELD	NOTER	2023	2022
Gjeld til kredittinstitusjon	12	13 260 000	14 620 000
Pensjonsforpliktelser	6	583 825 243	643 361 100
Sum langsiktig gjeld		597 085 243	657 981 100
KORTSIKTIG GJELD	NOTER	2023	2022
Leverandørgjeld		47 423 969	37 680 405
Skyldig offentlige avgifter		31 977 953	32 824 657
Abonnement/forsalg billetter		53 288 698	44 382 365
Annen kortsiktig gjeld	13	99 725 445	71 423 779
Sum kortsiktig gjeld		232 416 064	186 311 207
SUM EGENKAPITAL OG GJELD		442 552 407	391 641 062

Oslo, 28. februar 2024

Anne Carine Tanum
Styrets leder
Sarah Willand
Nestleder

Kim Bohr
Pablo Barrera Lopez
Arne Fagerholt
Tove Andersen
Kari Foss
Johan Henrik Neergaard

Geir Bergkastet
Administrerende direktør

Kontantstrømoppstilling

Tall i hele NOK

KONTANTSTRØM FRA OPERASJONELLE AKTIVITETER	NOTER	2023	2022
Resultat før skattekostnad		-17 424 751	91 052 308
Avskrivninger	5	15 707 509	15 663 182
Nedskrivning/reversering anleggsmidler	5	2 666 649	0
Forskjell mellom kostnadsført pensjon og inn-/utbet. i pensj.ordn.	6	23 591 237	-55 913
Endring i varelager	10	-523 792	231 736
Endring i vareleverandørgjeld		9 743 564	-9 111 474
Endring i andre tidsavgrensningsposter		38 911 478	-29 545 498
Poster klassifisert som investerings- eller finansieringsaktiviteter		0	0
Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter		72 671 895	68 234 341

KONTANTSTRØM FRA INVESTERINGSAKTIVITETER	NOTER	2023	2022
Utbetalinger ved kjøp av varige driftsmidler	5	-17 842 717	-10 942 049
Innbetalinger på lånefordring konsern (korts./langs.)		0	0
Utbetalinger på lånefordring konsern (korts./langs.)		0	0
Innbetalinger ved salg av aksjer og obligasjoner mv		0	0
Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter		-17 842 717	-10 942 049

KONTANTSTRØM FRA FINANSIERINGSAKTIVITETER	NOTER	2023	2022
Utbetalinger ved nedbetaling av annen gjeld (korts./langs.)	12	-1 360 000	-1 360 000
Netto kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter		-1 360 000	-1 360 000

Netto kontantstrøm for perioden		53 469 178	55 932 292
Kontanter og kontantekvivalenter ved periodens begynnelse		258 854 970	202 922 678
Kontanter og kontantekvivalenter ved periodens slutt	11	312 324 148	258 854 970

Noter til årsregnskapet

Årsregnskapet er satt opp i samsvar med regnskapsloven og god regnskapsskikk.

Driftsinntekter

Ordinære, statlige tilskudd inntektsføres i bevilgningsåret. Ekstraordinære tilskudd inntektsføres i året de benyttes, jfr. note 2 og 13. Tilskudd som er øremerket prosjekt, inntektsføres på det tidspunktet prosjektet har premiere, og tilskudd til spesielle satsinger inntektsføres det året midlene forbrukes. Andre salgsinntekter inntektsføres når varen/tjenesten leveres.

Driftskostnader

Kostnadene henføres til det året aktiviteten oppstår eller varen leveres.

Billettinntekter og aktiverte prosjekt-kostnader

Billettinntektene blir inntektsført på det tidspunkt en produksjon er gjennomført. Prosjektkostnader er periodisert til det år en produksjon har premiere. Prosjektinntekter/-kostnader til produksjoner som ennå ikke har hatt premiere pr. 31.12., aktiveres i balansen.

Anleggsmidler

Anleggsmidler omfatter eiendeler bestemt til varig eie eller bruk. Anleggsmidler er vurdert til anskaffelseskost. Varige driftsmidler, med antatt levetid over 3 år og kostpris som overstiger kr 15 000, balanseføres og avskrives over driftsmidlets økonomiske levetid. Varige driftsmidler nedskrives til virkelig verdi når verdifallet forventes ikke å være forbigående.

Omløpsmidler/kortsiktig gjeld

Omløpsmidler/kortsiktig gjeld omfatter normalt poster som forfaller til betaling innen ett år etter balansedagen. Omløpsmidler vurderes til laveste verdi av anskaffelseskost og antatt virkelig verdi.

Varebeholdning

Operabutikkens varelager er vurdert til det laveste av anskaffelseskost og virkelig verdi. Det foretas nedskrivning for påregnelig ukurans.

Fordringer

Kundefordringer og andre fordringer er ført i balansen til pålydende. Avsetning til tap er gjort på grunnlag av individuelle vurderinger av de enkelte fordringene.

Bankinnskudd, kontanter o.l.

Bankinnskudd, kontanter o.l. inkluderer bankinnskudd, kontanter og andre betalingsmidler med forfallsdato som er kortere enn tre måneder fra anskaffelse.

Langsiktig gjeld

Langsiktig gjeld er gjeld som forfaller til betaling senere enn 12 måneder etter balansetidspunktet.

Pensjoner

Selskapet har flere ulike pensjonsordninger, herunder innskuddsordninger og ytelsesordninger. Pensjonsordningene er finansiert gjennom innbetalinger til forsikringsselskap.

Innskuddsordninger

Ved innskuddsordninger betaler selskapet innskudd til et forsikringsselskap. Selskapet har ingen ytterligere betalingsforpliktelse etter at innskuddene er betalt. Innskuddene regnskapsføres som pensjonskostnad.

Ytelsesordninger

En ytelsesplan er en pensjonsordning som definerer en pensjonsutbetaling som en ansatt vil motta ved pensjonering.

Den Norske Opera & Ballett følger IAS 19 i henhold til Norsk Regnskapsstandard 6 om pensjonskostnader. Ved verdsettelsen av pensjonsmidler og pensjonsforpliktelser er det benyttet estimert verdi ved regnskapsavslutningen. De estimerte verdiene korrigeres hvert år i samsvar med beregning foretatt av aktuar.

Endringer i pensjonsforpliktelsen som skyldes endring i de aktuarmessige beregnings-forutsetningene i regnskapsperioden, estimatavviket, beregnes og føres direkte mot egenkapitalen.

Driftspensjon

Ansatte som ved lukkingen av KLP-ordningen hadde fylt 60 år, får livsvarig driftspensjon som om de hadde stått i KLP-ordningen. Forvaltning av ordningen er overført Storebrand pr. 1. januar 2021. Driftspensjonen er ikke forsikret.

Skatt og avgift

Den Norske Opera & Ballett er ikke skattepliktig for sin hovedvirksomhet i 2023. Hovedvirksomheten har i dag ikke fradrag for inngående merverdiavgift.

Kontantstrømoppstilling

Kontantstrømmen er utarbeidet etter den indirekte metoden.

Ellers fremgår anvendte regnskapsprinsipper av notene nedenfor.

Note 1

EGENINNTEKTER	2023	2022
Billettsalg	111 165 120	96 315 153
Sum billettsalg	111 165 120	96 315 153
Sponsorinntekter og samarbeidspartnere	21 281 477	20 223 370
Salg og utleie av produksjoner	837 834	1 539 200
Serveringsvirksomhet	7 620 400	5 914 636
Butikk og omvisning	5 803 213	5 231 043
Banketter / arrangement	7 440 012	6 020 489
Andre kommersielle inntekter	638 316	962 732
Leieinntekter	4 371 069	3 271 559
Elevpenger ballettskole/barnekor	1 844 464	1 709 591
Øvrige inntekter	3 552 757	3 122 034
Andre inntekter	53 389 542	47 994 654
SUM EGENINNTEKER	164 554 662	144 309 806

Utover billettsalg deles andre egeninntekter inn i ulike kategorier hvorav bidrag fra sponsorer og andre samarbeidspartnere er de vesentligste. Kostnader til eventuelle motytelser føres når ytelsen leveres. Enkelte bidrag gjelder spesifikt for enkelte formål og inntektsføres det året de benyttes.

Øvrige inntekter inneholder andre inntektsposter som i hovedsak ikke er løpende.

Note 2

OFFENTLIGE TILSKUDD	2023	2022
Ordinært statstilskudd	720 623 000	685 300 000
Koronatilskudd	0	70 949 994
Energibilskudd	0	1 239 885
Gaveforsterkning fra Kulturdepartementet	2 589 620	0
Andre offentlige tilskudd		
Oslo kommune v/Ruseløkka skole	3 130 533	3 018 864
Den kulturelle skolesekken og lærlingtilskudd	797 542	697 236
SUM OFFENTLIGE TILSKUDD	727 140 695	761 205 979

Note 3

LØNNSKOSTNADER, ANTALL ANSATTE, GODTGJØRELSE	2023	2022
Lønn	387 557 262	343 080 197
Honorarer	99 893 693	95 354 172
Arbeidsgiveravgift	61 431 512	55 994 952
Andre ytelser	7 102 439	6 517 099
Sum	555 984 907	500 946 421
Pensjonskostnader	115 223 480	94 421 527
SUM LØNN OG PENSJONER	671 208 387	595 367 948
Antall ansatte per 31.12	636	644
Antall årsverk	613,1	618,6

Antall ansatte per 31.12 inkluderer ansatte på åremål, engasjement, praktikanter og lærlinger. Den Norske Opera & Ballett gjennomførte en nedbemanning i 2023 hvor vi har foretatt en avsetning for fremtidige forpliktelser som følge av inngåtte avtaler om sluttpakker og gavepensjon.

Ytelser til ledende personer i 2023	Adm. direktør	Styret
Lønn / honorar	1 828 841	1 014 518
Annen godtgjørelse	5 727	

Adm. direktør er medlem av selskapets kollektive pensjons- og forsikringsordninger. For å sikre forsikringsvilkår for adm. direktør tilsvarende den generelle ordningen i selskapet, har adm. direktør i tillegg en individuell forsikring med uføredekning som sikrer dekning på totalt 66 % av full lønn, det vil si en kompensasjon for forskjellen mellom 12G og adm. direktørs lønnsnivå. DNO&Bs ordinære ordning dekker inntil 12G. Det er avtalt 6 måneders etterlønn etter nærmere gitte betingelser.

Det er ikke gitt lån/sikkerhetsstillelse til adm. direktør, styrets leder eller andre nærstående parter.

Kostnadsført godtgjørelse til revisor	2023	2022
Lovpålagt revisjon inkl. mva.	226 260	360 038
Annen bistand inkl. mva.	120 631	205 216
Sum	346 891	565 253

Note 4

ANDRE DRIFTSKOSTNADER	2023	2022
Prosjektkostnader	37 038 734	26 691 564
Kostnad lokaler	95 707 662	85 953 396
Salg, reklame og representasjonskostnader	6 233 809	7 200 575
Kjøp, leie og vedlikehold	39 106 371	38 158 836
Øvrige driftskostnader	58 074 947	50 736 712
SUM ANDRE DRIFTSKOSTNADER	236 161 523	208 741 084

Note 5

VARIGE DRIFTSMIDLER	Bygningsmessige anlegg	Driftsløsøre	Sum
Anskaffelseskost 1.1. før korreksjon	80 362 798	131 166 133	211 528 931
Korreksjon		112 813	112 813
Anskaffelseskost 1.1. etter korreksjon	80 362 798	131 278 946	211 641 744
Tilgang	2 855 312	14 932 393	17 787 705
Avgang	0	-10 133 237	-10 133 237
Anskaffelseskost 31.12.	83 218 110	136 078 102	219 296 212
Akkumulerte avskrivninger 31.12.	-47 719 950	-87 435 515	-135 155 465
BALANSEFØRT VERDI 31.12.	35 498 160	48 642 587	84 140 747
Årets avskrivninger	-4 746 350	-10 961 159	-15 707 509

Aktiverte driftsmidler avskrives lineært.
Den økonomiske levetiden er beregnet til:

Bygningsmessige anlegg	Økonomisk levetid
Lager på Karihaugen, Oslo	15/25 år
Bygningsmessige anlegg	10/25 år
Driftsløsøre	Økonomisk levetid
Teknisk utstyr	5/10 år
Biler	8/10 år
Inventar/utstyr	5 år
Digitale systemer	8 år
IT-utstyr	4 år
Instrumenter	10 år
Antikke instrument	Ikke avskrivbare

Driftsmidler som ble overtatt fra Statsbygg ved innflytting i nytt operahus, er nedskrevet i sin helhet med offentlig tilskudd. DNO&B har en kontrakt med Statsbygg om leie av operahuset i Bjørvika.Leiekontrakten har en løpetid på 60 år fra 1.1.2008. DNO&B har videre avtale med Statsbygg med samme løpetid vedrørende forvaltning, drift og vedlikehold av Operahuset.

Note 6

Pensjoner

DNO&B har sju ulike pensjonsordninger. Pensjonsordningene tilfredsstiller kravene i lov om obligatorisk tjenestepensjon.

Statens pensjonskasse

Pensjonsordningen for dansere og sangere er hjemlet i operapensjonsloven. Ordningen administreres av Statens pensjonskasse (SPK) og ansatte knyttet til operapensjonsloven har særaldersgrense. Følgende aldersgrenser gjelder: Dansere 41 år, sangsolister 52 år, korsangere 56 år med mulighet til å gå av ved 53 år. Opptjeningstiden for full alderspensjon er 20 år for dansere, 23 år for sangsolister og korsangere.

Ordningen har en 66 % garanti av sluttlønn. Ved uttak av alderspensjon i Folketrygden samordnes pensjonen. Det opptjenes ikke pensjon for lønn over 12G.

Pr. 31.12.2023 er antall aktive i ordningen 125, antall pensjonister er 125 og antall oppsatte rettigheter er 141.

Storebrand / Sparebank1 / Driftspensjon

DNO&B hadde en offentlig kollektiv pensjonsordning (sikrede pensjoner) for musikere, teknisk og administrativt personale i DNB Livsforsikring etablert i juli 1993. Opptjeningstiden for full alderspensjon var 30 år. Ordningen hadde en 66 % garanti av sluttlønn, men ble levealdersjustert i tråd med gjeldende regler. Det ble ikke opptjent pensjon for lønn over 12G. Pensjonsord-

ningen dekket alderspensjon, uførepensjon, ektefelle- og barnepensjon og ble samordnet med Folketrygdens ytelser.

Denne ordningen ble lukket pr. 30.06.2016. Storebrand Livsforsikring forvalter den lukkede pensjonsordningen. De ansatte ble overført til en innskuddsbasert pensjonsordning som forvaltes av Gjensidige Pensjonsforsikring. Fra 01.12.2022 ble det i tillegg opprettet en hybridpensjonsordning som forvaltes av Storebrand Livsforsikring. Disse to er likeverdige ordninger, hvor de ansatte selv velger hvilken ordning de ønsker å være medlem av.

Ansatte som ved lukkingen av den kollektive ordningen hadde fylt 60 år, får livsvarig driftspensjon som om de hadde stått i den gamle ordningen.

Øvrige ordninger

Avtalefestet pensjon (AFP) er en privat innskuddsbasert ordning og administreres av Fellesordningen for Avtalefestet Pensjon. Pensjonsutbetalingen fra AFP-ordningen er livsvarig.

DNO&B har videre en delvis forsikret pensjonsavtale med en tidligere operasjef. Ordningen er livsvarig.

Pensjonskostnaden for ytelsesordningene er basert på forutsetninger i veiledning om pensjonsforpliktelser utarbeidet av Norsk Regnskapsstiftelse pr. 30.09.2023. Diskonteringsrenten er basert på en 7-årig OMF-rente (obligasjon med fortrinnsrett).

ØKONOMISKE FORUTSETNINGER	2023	2022
Diskonteringsrente (OMF-rente)	3,7 %	3,0 %
Forventet avkastning på pensjonsmidler	3,7 %	3,0 %
Forventet lønnsregulering	3,75 %	3,50 %
Forventet G-regulering	3,50 %	2,25 %
Forventet pensjonsregulering	2,90 %	2,60 %
Amortiseringsfaktor	1	1

PENSJONSKOSTNADER	2023	2022
Nåverdi av årets pensjonsopptjening	58 461 222	47 625 576
Rentekostnad av pensjonsforpliktelsen	40 895 914	25 793 247
Avkastning på pensjonsmidler	-24 809 408	-23 019 107
Administrasjonskostnad	491 625	478 764
Arbeidsgiveravgift	10 580 549	6 950 973
Resultatført akturielt tap	0	0
Netto pensjonskostnad ytelsesordning	85 619 901	57 829 453
Kostnader ved innskuddsordning inkl. arbeidsgiveravgift	10 264 899	31 269 526
Kostnader ved hybridordning inkl. arbeidsgiveravgift	17 287 470	
Kostnader ved AFP-ordning inkl. arbeidsgiveravgift	9 197 355	7 560 175
Driftspensjon		6 389
Pensjonsavsetning		3 714 697
Medlemstilskudd	-7 146 146	-5 958 713
Netto pensjonskostnad innskuddsordning	29 603 578	36 592 073
SUM NETTO PENSJONSKOSTNAD	115 223 479	94 421 527

PENSJONSFORPLIKTELSE	2023	2022
USIKRET PENSJONSFORPLIKTELSE - DRIFTSPENSJON		
Pensjonsforpliktelser	0	-55 913
Netto usikret pensjonsforpliktelse	0	-55 913
SIKRET PENSJONSFORPLIKTELSE I SPK		
Pensjonsforpliktelser (brutto)	1 377 148 972	1 380 748 399
Pensjonsmidler	-897 250 547	-859 791 637
Pensjonsforpliktelse (netto) før arbeidsgiveravgift	479 898 425	520 956 762
Arbeidsgiveravgift av premiefondsmidler	67 665 678	73 454 903
Netto sikret pensjonsforpliktelse	547 564 103	594 411 665
SIKRET PENSJONSFORPLIKTELSE I STOREBRAND (lukket ordning)		
Pensjonsforpliktelser (brutto)	456 635 282	471 024 251
Pensjonsmidler	-426 000 000	-429 264 000
Pensjonsforpliktelse (netto) før arbeidsgiveravgift	30 635 282	41 760 251
Arbeidsgiveravgift av premiefondsmidler	4 319 575	5 888 195
Netto sikret pensjonsforpliktelse	34 954 857	47 648 446
SIKRET PENSJONSFORPLIKTELSE I DNB LEDERAVTALE (vedr. tidligere opera-sjef)		
Pensjonsforpliktelser (brutto)	1 144 858	1 189 221
Pensjonsmidler	0	0
Pensjonsforpliktelse (netto) før arbeidsgiveravgift	1 144 858	1 189 221
Arbeidsgiveravgift av premiefondsmidler	161 425	167 680
Netto sikret pensjonsforpliktelse	1 306 283	1 356 902
SUM NETTO PENSJONSFORPLIKTELSE	583 825 242	643 361 100

Note 7

EGENKAPITAL	Aksje- kapital	Annen innskutt EK	Udekket tap	Sum
Egenkapital 01.01.2023	100 000	10 300 000	-463 051 244	-452 651 244
Estimatavvik pensjon			83 127 094	83 127 094
Årets resultat			-17 424 751	-17 424 751
Egenkapital 31.12.2023	100 000	10 300 000	-397 348 901	-386 948 901

Aksjekapitalen utgjør kr 100 000 fordelt på 200 aksjer á kr 500,- eid av Den norske stat. Alle aksjene er i samme aksjeklasse. Negativ egenkapital er relatert til balanseført pensjonsforpliktelse.

Note 8

KONTOLÅN FRA STATEN

Selskapet mottok i 2001 et tilskudd til egenkapitalen på kr 10 300 000 fra Kulturdepartementet. Tilskuddet er ikke innbetalt til selskapet, men står på rentebærende konto hos departementet og årlige renteinntekter tilfaller DNO&B AS. Staten ved departementet må godkjenne bruk av midlene.

Note 9

AKTIVERTE PROSJEKTKOSTNADER	2023	2022
Påløpte kostnader knyttet til forestillinger med premiere etter 31.12	7 775 501	7 900 036

Note 10

VARELAGER BUTIKK	2023	2022
Varelager butikk	1 010 944	487 153
Resultatført ukurans/svinn	0	695

Note 11

BANK OG KASSEBEHOLDNING	2023	2022
Kontanter	14 000	14 000
Bankinnskudd	312 310 148	258 840 970
Bank og kassebeholdning	312 324 148	258 854 970
Følgende midler er stilt som sikkerhet til motpart:		
Bundne bankinnskudd, skattetrekk	31 778 703	30 472 906

Note 12

LANGSIKTIG GJELD	2023	2022
LANGSIKTIG GJELD MED FORFALL SENERE ENN 5 ÅR		
Langsiktig lån i DNB	13 260 000	14 620 000
Herav forfall senere enn 5 år	6 460 000	7 820 000

DNO&B har inngått en avtale om leie av lager i Karihaugveien 22. Leieforholdet løper til 31.12.2032, jfr. note 5. Til formålstjenlig ombygging av lagerlokalene i Karihaugveien 22 har DNO&B investert kr 32 400 000. Beløpet er finansiert ved låneopptak i DNB. Lånet har en løpetid på 25 år fra og med november 2008. Det er ikke stilt noen form for sikkerhet.

Note 13

KORTSIKTIG GJELD	2023	2022
Utsatte inntekter	8 426 425	5 405 371
Tilleggsbevilgning	11 000 000	0
Enøktiltak	988 708	988 708
Påløpte lønnskostnader og feriepenger	55 140 473	52 231 926
Andre påløpte kostnader	24 169 839	12 797 775
Annen kortsiktig gjeld	99 725 445	71 423 780

Til generalforsamlingen i Den Norske Opera & Ballett AS

Uavhengig revisors beretning

Konklusjon

Vi har revidert årsregnskapet for Den Norske Opera & Ballett AS som består av balanse per 31. desember 2023, resultatregnskap og kontantstrømoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening oppfyller årsregnskapet gjeldende lovkrav, og gir årsregnskapet et rettviseende bilde av selskapets finansielle stilling per 31. desember 2023, og av dets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med International Standards on Auditing (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet nedenfor under *Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet*. Vi er uavhengige av selskapet i samsvar med kravene i relevante lover og forskrifter i Norge og International Code of Ethics for Professional Accountants (inkludert internasjonale uavhengighetsstandarder) utstedt av International Ethics Standards Board for Accountants (IESBA-reglene), og vi har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Innhentet revisjonsbevis er etter vår vurdering tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Øvrig informasjon

Styret og daglig leder (ledelsen) er ansvarlige for informasjonen i årsberetningen og annen øvrig informasjon som er publisert sammen med årsregnskapet. Øvrig informasjon omfatter informasjon i årsrapporten bortsett fra årsregnskapet og den tilhørende revisjonsberetningen. Vår konklusjon om årsregnskapet ovenfor dekker verken informasjonen i årsberetningen eller annen øvrig informasjon.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese årsberetningen og annen øvrig informasjon. Formålet er å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom årsberetningen, annen øvrig informasjon og årsregnskapet og den kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen av årsregnskapet, eller hvorvidt informasjon i årsberetningen og annen øvrig informasjon ellers fremstår som vesentlig feil. Vi har plikt til å rapportere dersom årsberetningen eller annen øvrig informasjon fremstår som vesentlig feil. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Basert på kunnskapen vi har opparbeidet oss i revisjonen, mener vi at årsberetningen

- er konsistent med årsregnskapet og
- inneholder de opplysninger som skal gis i henhold til gjeldende lovkrav.

Vår uttalelse om årsberetningen gjelder tilsvarende for redegjørelsen om samfunnsansvar.

Ledelsens ansvar for årsregnskapet

Ledelsen er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge. Ledelsen er også ansvarlig for slik internkontroll som den finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Ved utarbeidelsen av årsregnskapet må ledelsen ta standpunkt til selskapets evne til fortsatt drift og opplyse om forhold av betydning for fortsatt drift. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn for årsregnskapet så lenge det ikke er sannsynlig at virksomheten vil bli avviklet.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon er å anse som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke de økonomiske beslutningene som brukerne foretar på grunnlag av årsregnskapet. For videre beskrivelse av revisors oppgaver og plikter vises det til:

<https://revisorforeningen.no/revisjonsberetninger>

Oslo, 28. februar 2024

PricewaterhouseCoopers AS

Hans-Christian Berger
Statsautorisert revisor
(elektronisk signert)

40

ULIKE YRKESGRUPPER

40

NASJONER

613,1

ÅRSVERK

ORGANISASJONEN

PR. 31.12 2022

Som Norges største musikk- og scenekunstinstitusjon er Den Norske Opera & Ballett også en stor arbeidsplass. Ansatte i drøyt 40 ulike yrkesgrupper og fra rundt 40 nasjoner utgjør 613,1 årsverk.

Organisasjonen består av totalt seks søyler som rapporterer til adm.dir:	
Teknisk, Marked og kommunikasjon, Økonomi og administrasjon, Nasjonalballetten, Nasjonaloperaen og Musikk.	LEDELSE Geir Bergkastet <i>administrerende direktør</i> Randi Stene <i>operasjef</i> Ingrid Lorentzen <i>ballettsjef</i> <i>Vakant musikksjef</i> Håvard Vegge <i>orkestersjef (midl. i ledergruppen)</i> Hege Modell <i>økonomidirektør</i> Kenneth Fredstie <i>markeds- og kommunikasjonsdirektør</i> Karl Hanseth <i>teknisk direktør</i>
I tillegg har vi adm.dir.-stab/ HR/Planavdelingen som rapporterer til adm.dir.	Stab til adm. direktør Kari-Anne Amundsen <i>ass. til adm. direktør</i>
I tillegg kommer Ballettskolen og Barnekoret.	PLANAVDELINGEN Øyvind Lunestad <i>plansjef</i> Heidi Martinsen <i>systemkonsulent/ass. plansjef</i>
STYRET Anne Carine Tanum <i>styreleder</i> Sarah Willand <i>nestleder</i> Gro Bergrabb <i>styremedlem</i> Rolf Thorsen <i>styremedlem</i> Pablo Barrera Lopez <i>styremedlem</i> Arne Fagerholt <i>styremedlem</i>	HR-AVDELINGEN Trude Rostad <i>HR-sjef</i> Janicke Lee Tombre <i>HR-rådgiver</i> Kristin Iversen <i>HR-rådgiver</i> Sissel Wiik <i>HR-rådgiver</i> Lars Jordbekken <i>HMS-rådgiver</i> Vakant <i>fagansvarlig lønn</i> Pergantis Zalachas <i>lønningskonsulent</i>
Kari Foss <i>styremedlem, representant for ansatte, kunstnerisk</i> Johan Henrik Neergaard <i>representant for ansatte, øvrige</i> Christine Hals Eikeland <i>observatør, øvrige ansatte</i> Markku Salonen <i>observatør, representant for ansatte, kunstnerisk</i> Eli Kristin Hanssveen <i>1. vara, kunstnerisk</i> Bernhard Hoffmann <i>2. vara, kunstnerisk</i> Olav Funderud <i>1. vara</i> Hedda Høgåsen-Hallesby, <i>2. vara, øvrige ansatte</i>	NASJONALBALLETTEN Ingrid Lorentzen <i>ballettsjef</i> Richard Suttie <i>ass. ballettsjef perm</i> Jahn Magnus Johansen <i>ass. ballettsjef</i> Helle Sørbye Larsen <i>sjefsprodusent</i> Christopher Kettner <i>ballettmester</i> Hedda Staver Guttormsen <i>ballettmester</i> Yoshifumi Inao <i>ballettmester</i> Kaloyan Boyadjiev <i>ballettmester</i>

Aarne Kristian Ruutu *ballettmester (vikar)*
Lene Jacobsen *leder kommunikasjon og samfunn*
Marit Moum Aune, *regissør (eng)*
Sarah da Fonseca, *prosjektkoordinator (eng)*

Produsenter
Anette Edmunds *produsent*

Administrasjon
Lindsay Heggdal *koordinator*
Siri Karine Bjerknes *ressursplanlegger korttid*
Lauren Hauser *ressursplanlegger langtid*
Linn Korssjøen *administrasjonskonsulent*
Carina Scherman *administrasjonskoordinator*
Philip Currell Brosstad *assistent til ballettsjefen*
Jørund Langeeggen *videoprodusent*

Nasjonalballettens helsetjenester
Gordon Craig *osteopat*
Lisbeth Hasslan Bischoff *fysioterapeut*
Rune Steen *akupunktør/ massasjeterapeut*
Anne Cecilie Johnsen *fysioterapeut*
Stefán Baldvin Stefánsson *fysioterapeut*

Ballettrepetitører
Charles Rinaudo *ballettrepetitør*
Zelina Sannum *ballettrepetitør*
Yoko Toda *ballettrepetitør*
Joseph McNamara *ballettrepetitør*

Koreografihuset
Lars Kolstad *prosjektleder*

Ballettskolen
Knut Breder *leder av Ballettskolen*
Trine Bryhn Damm *avdelingskoordinator*
Jörg Wiesner *produsent, ballett*
Gro Gudim *ballettpedagog*
Kumiko Hayakawa *ballettpedagog*
Larissa Savenkova *ballettpedagog*
Sandra Beaurain Wiesner *ballettpedagog*
Trude Skogen Støvind *ballettpedagog*
Linn Mette Groeng *ballettpedagog*
Na Dai *ballettrepetitør*
Natalia Eliseeva *ballettrepetitør*
Christo D. Manikov *ballettrepetitør*
Roger Thierry Matte *ballettrepetitør*
Olga Nødtvedt *ballettrepetitør*

Nasjonalballetten
Riccardo Ambrogi
Nora Elise Augustinius
Alberto Terrero Ballester
Leonardo Babilio
Thea Gudim Breder
Idun Sofie Landgraff Bækken
Daniela Cabrera
Ricardo Castellanos
Heidi Baastad Christensen
Andrew Coffey (eng)
Yolanda Correa
Martin Dauchez
Douwe Dekkers
Cina Løvejord
Sonia Vinograd Guidotti
Silas Henriksen
Melissa Hough
Whitney Elizabeth Jensen
Alex Cuadros Joglar
Natasha Jones Dale
Youngseo Ko
Celine Kraal
Emma Lloyd
Lucas Lima
Samantha Lynch
Astrid Lyngstad
Leyna Magbutay
Miharu Maki (perm)
Marchela Marinova
Gakuro Matsui
Simon Gerhard McNally
Shakir Muhammad
Erik Murzagaliyev
Klara Mårtensson
Nae Nishimura

Grete Sofie Borud Nybakken
Elise Nøkling-Eide
Jonathan Olofsson
Marco Pagetti
Anastasiia Parish (vikar)
Xander Parish
Johanne Wien Pedersen
Simon Regourd
Caroline Roca
Sofie Ruthenbeck (eng)
Veronika Selivanova (vikar)
Mathias Philip Møller Tannæs
Vasilii Tkachenko
Anaïs Touret
Freya Thomas
Maria Isabel Vila Aguiar
Kenji Wilkie
Tara Louise Millard (eng)
Josh Nagaoko (eng)
Julie Petanova (eng)
Ole J. Glasø Slåttebrekk (vikar)
Tsukino Tanaka (vikar)

Nasjonalballetten UNG
Richard Suttie *leder Nasjonalballetten UNG (perm)*
Jahn Magnus Johansen *ass. ballettsjef*

Isabella Boyd
Gabriel Gudim
Dmytro Litvinov
James Linus Lynch
Charlotte Steckmest
Joakim Visnes
Hannah Thi Dvergda
Martin Isaac
Taeryeong Kim
Guiseppe Ventura
Pedro Pablo Dominguez Alcantára
Alicia Rose Couvrette
Anna Sheleg
Louisa Rose Welford

NASJONALOPERAEN
Randi Stene *operasjef*
Jane-Eve Straughton *adm.leder*
Marit Wathne Jacobsen *kunstnerisk administrator*
Hedda Høgåsen-Hallesby *dramaturg*
Adam Olsson *videoprodusent*

Siri Schmidt Lindgaard *ressursplanlegger (perm)*
Elise Dokken *ressursplanlegger*
Hanne Nordengen *operakoordinator/ ass. for operasjef*
Andreas Lamo *ressursplanlegger (vikar)*

Janet Edin, *koradministrator*
Steinar Svendsen, *korinspisient*
Johanne Lundebrekke Myskja *assistent Operakoret og Barnekoret*

Produksjon/regi
Henrik Celius *produsent*
Maria Costa *produsent*
Håkon Samuelsen *produsent*
Anne Kathrine Fallmyr *produsent*

Heidi Bruun Nedregaard *regissør*
Victoria Bomann-Larsen *regissør*
Gudrun Glette *leder ass. regissør*
Ludivine Petit *regissør*

Sangsolister
Sopran
Eli Kristin Hanssveen
Marita Sølberg

Mezzosopran
Tone Kummervold

Tenor
Marius Roth Christensen

Magnus Staveland
Eirik Grøtvedt (*åremål*)

Baryton
Yngve Søberg
Aleksander Nohr

Bass
Jens-Erik Aasbø

Solistpraktikanter
Sakarias Fredriksen Tranvåg
Eline Korbi Kolstad
Íris Björk Gunnarsdóttir
Simon Thorbjørnsen

Operakoret
Stephen Harris *kormester*

Sopran
Ingeborg Barstad
Thale Bergsaune
Nanna Maria Cortes
Megan Gryga
Kristin Rustad Høiseth
Kjersti Kongssund
Kjerstin Løvdal
Oksana Myronchuk
Tatjana Stanisavljevic
Cecilie Cathrine Ødegården
Kari Kleiven
Juhee Manon Kang

Cleo Lee-McGowan
Maria Tempfli (*vikar*)

Alt
Anne-Marie Elena Andersen
Diana L. Ardelean
Anne Baensch
Zuzanna Foremska
Tunde Gaspar
Ingunn Kilen
Ivana Milasinovic
Olga Sliepnova (*perm*)

Valeska Zürn
Jeanette Goldstein
Megan Graves
Margaret Newcomb
Malgorzata SyrekMarie-Elise Herredsvela (*vikar*)

Tenor
Andreas Backlund
Gabriel Birjovanu (*perm*)
Trond Bjerkholt
Nicholas Cotellessa
Eusebiu Cristea
Ørjan Bruskeland Hinna
Ivan Kruljac
Marek Lipok
Krzysztof Aureliusz Luczynski
Knut Schøning
Thomas Flodin
Per Kristian Ruud-Enggrav
Stephan Adriaens (*vikar*)

Bass
Rolf Conrad
Florin Demit
Bo Elley
Stevica Krajinovic
Petteri Lehikoinen
Mihai Florin Simboteanu
Robert J Näse
Markku Salonen
Pietro Simone
Andreas Skei
Natanael Vasile Uifalean
Changhui Tan

Barnekoret
Gunnar Bergstrøm *produsent/regissør*
Edle Stray-Pedersen *barnekorets leder*
Marianne Willumsen Lewis *sangpedagog*
Marianne Elisabet Andersen *sangpedagog*

Musikalsk innstudering
Boris Schäfer *studieleder*
Markus Kvits *repetitør*
John Lidal *repetitør*

Gabor David Nagy *repetitør*
César Eduardo Cañón Riveros *repetitør*
Michael Sherman *repetitør*

Tekst/suffli
Katrine Hansteen *leder tekst og suffli*
Siv Iren Misund *sufflør*
Charlotte Angoline Sager *sufflør*

MUSIKK

Operaorkestret
Håvard Vegge *orkestersjef*
Lotte Rasmussen Gordon *ass. orkestersjef*
Nils Atle Bjercke Strøm *orkesterregissør*
Edvin Østvik *orkesterregissør*
Knut Lassen *podieinspisient*
Bjørn Jansson *podieinspisient*
Svein Tore Anderson *podieinspisient*
Kari Noodt Poppe *leder note- og musikkbiblioteket*
Einar Winther *notearkivar*
Helle Christoffersen *notearkivar*

1. fiolin
Øyvind Bjorå *1. konsertmester*
Catharina Chen *1. konsertmester*
Guro Kleven Hagen,
1. konsertmester (perm)
Dominic Griffiths *2. konsertmester*
Maciej Frajczyk *2. konsertmester*
Edvard Erdal, *2. konsertmester vikar som 1. konsertmester*
Odd Hannisdal
Pia Auset
Elisabeth Belfrage Nesse
Elin Fainberg
Marianne Hustad (*perm*)
Chen Xie
Bjørn Petersen
Edward Daniel
Victoria Putterman
Eva Stalheim
Johanne Haugland, *2. konsertmester vikar*

2. fiolin
Kjell Tomter
Astrid Kirschner
Oda Gihle Hilde
Madelene Berg
Sunniva Tomter
Rasmus Heggdal
Ragnfrid Bogen
Anna Skogman
Sunniva F. Oftedahl

Nils Thore Røsth
Benedikt Wiedmann
Hannah Wilder
Anni Odenhall
Margrethe Pettersen

Bratsj
Juliet Jopling
Aine Suzuki (*perm*)
Mark Tukh
Maria Syre Mjølhus
Øyvind Plassen
Witold Serafin
Johannes Sykora
Truls Carlsborg Bernhardsen
Ai Kanda Engelaug Akutsu
Lars Örjan Bryngelsson
Arvid Resare
Hanne Søbye (*perm*)

Cello
Jan Koop
Åsne Volle
Gustavo Tavares
Vojtech Novák
Vakant
Heini Laankoski (*perm*)
Erlend Habbestad
Nina Dolgintseva
Janusz Heinze (perm)
Paula Cuesta Redondo
Anina Radotina (*vikar*)
Åshild Brunvoll (vikar)

Kontrabass
Christian Henriksen
Patrick Wilder
Vakant
Frank Nesse
Henrik Bondevik
Anders Rove (*vikar i vakant stilling*)
Charlotte Henry (*vikar i vakant stilling*)
Kornel Koncos (*vikar*)

Harpe
Ida Aubert Bang

Fløyte
Vivian Ellefsen
Frauke Oesmann (*perm*)
Helen Magnusson
Vakant
Øyvind Håvik *vikar*

Piccolo
Helen Magnusson
Vakant
Øyvind Håvik *vikar*

Obo
Christopher Koppitz
Vakant
Vakant
Kjersti Strøm *vikar i vakant stilling*

Solo engelsk horn
Gro Gjerdevik

Engelsk horn
Kjersti Strøm vikar i vakant stilling

Klarinett
Andjei Maevski
Signe Sömer
Kim Stigen Fureli
Petter Langfeldt Carlsen

Bassklarinet
Petter Langfeldt Carlsen
Kim Stigen Fureli

Fagott
Kari Foss
Jon Halvor Lund
Jaran Stenvik
Anne Marie Nordbø Pettersen

Kontrafagott
Jaran Stenvik
Anne Marie Nordbø Pettersen

Horn
Maksim Semenov
Rune Brodahl
Vakant
Rønnaug Madslie
Kristin Skår Sørensen
Bernhard Hoffmann
Abel Perez Armas (*perm*)
Marie Solum Gran *vikar*
Benedicte Elnes (*vikar*)

Trompet
Roeland Henkens
Antonio Jose Vera Escribano
Heidi Johannessen
Andreas Karlsen

Trombone
Rune Gundersen
Torgrim Grong
Geir Anfinsen

Basstrombone
Gabriel B. Gjerpe (*perm*)
Ingrid Bergaas Utne (*vikar*)

Tuba
Magnus Vangsnes Bjørgo

Pauker
Pål Bugge
Torbjørn Ottersen

Slagverk
Jonas Blomqvist
Vakant
Laila Sjørbotten
Bjørn Skansen

TEKNISK
Karl Hanseth *teknisk direktør*

Teknisk ledergruppe
Karl Hanseth *teknisk direktør*
Pål Helvik Johansen *driftsteknisk sjef*
Paulo Da Luz *teknisk produsent*
André Bibow *administrator teknisk søyle/kostymesjef*
Nicolai Nishino-Ekeberg *leder lyd-/bildegruppen*
Cathrine Kleivdal leder scene og rekvisitt (vikar)
Kristina Bell *produksjonssjef*
Are Linnerud *prosjektleder*

Teknisk produsenter
Paulo Da Luz *teknisk sjefsprodusent*
Sofie Nilsen *forbedrer*
Svein Olav Østerbø *teknisk produsent*
Helga Kristine Edvindsen *teknisk produsent*
Alexander Holm Larsen *teknisk koordinator*

Teknisk stab
André Bibow *administrator teknisk søyle*
Anja Viuf *ressursplanlegger langtid*
Else Runa Flaa *adm. assistent kostyme*
Klaus Arve Vaadal *ressursplanlegger korttid*
Inger Henriette Paulsen *ressursplanlegger*

Teknisk drift
Pål Helvik Johansen *driftsteknisk sjef*
Rolf-Arne Gulliksen *vedlikeholdstekniker*
Trygve Ørjansen *driftsingeniør*
Egil Bekkeli *driftsingeniør*

Tor-Arne Riksheim *driftsingeniør*
Marie Enger *systemansvarlig*

Inspisienter
Lars Kolstad *leder inspisientgruppen*
Johan Henrik Neergaard *inspisient*
Karen Løken *inspisient*
Mari Ramberg Movold *inspisient*
Mari Karoline Skyberg *inspisient*
Ingeborg Ugland *inspisient*
Susanne Schwarz Lindvik *inspisient*

Scenemester
Tobias Oischinger *scenesjef*
Alexander Elias Quirk *scenemester*
Jørgen Rausandaksel *scenemester*
Andreas Myrvold *scenemester*
Oline Moen *scenemester*
Øyvind Olsen *scenemester scene 2*
Cecilie Ann Lystad *scenemester (vikar)*
Richard Jordan *systemtekniker*
Alexander Thorsen *monteringssnekker*
Anniken Skoe *monteringssnekker*

Scene og rekvisitt
Cathrine Kleivdal *leder scene og rekvisitt*
Ole-Morten Eriksen *scenetekniker*
Roy Andersen *scenetekniker*
Jan Ove Atterås *scenetekniker*
Martine Sandlie Heise *lagansvarlig*
David Höglund scenetekniker
Judy Eivindsen *scenetekniker*
Mats Eriksen *scenetekniker*
Lasse Evje *scenetekniker*
Mads Patrik Hansen *scenetekniker*
Erika Hauge *scenetekniker*
Paul David Horsley *scenetekniker*
Thomas A. Florin Iversen *AGV-operator*
Jani Lund-Ovesen scenetekniker
Ola Bendik Madsø *scenetekniker*
Victoria Gjertrud Madsø *scenetekniker*
Øystein Mora *scenetekniker*
Renata Nowak scenetekniker (perm)
Eirik Mannsåker Roald *scenetekniker*
Rolf Steinar Ruud *scenetekniker*
Jørn Erik Schauerud *scenetekniker*
Lars August Østerlie *lagansvarlig*
Anna Waraska *scenetekniker*
Nils Kristian Lien *scenetekniker*
Ferdinand Nordanger *scenetekniker (vikar)*
Maria Gavriilidou *scenetekniker (vikar)*
Oscar Neegaard *scenetekniker (vikar)*
Cristina Moran Voces *scenetekniker (vikar)*

Operatører
Cathrine Kleivdal *scenemester/ personalleder*
Christine Hals Eikeland *operatør*
Kim-Robin Bruenech Kjærstad *operatør*
Even Lie *operatør*
Anton Olav Merckoll *operatør*
Justin Newall *operatør*
Henrik Hildebrand Schöller *operatør*
Eivind Staal *operatør*
Magnus Ottesen *operatør*
Vanja Sæther *operatør*
Eirik Standal Thoresen *operatør*

Rekvisitt
Verdiana Marianne Øhra *leder*
Anne Kari Brekke *rekvisitør*
Ina Kathrine Røvang *rekvisitør*
Audun Rossvoll *rekvisitør*
Sofia Christin Lindén, *rekvisitør*
Emil Olsson, rekvisitør (vikar)

Lys-, lyd- og videoseksjon
Nicolai Nishino-Ekeberg *leder lys, lyd og video*
Paul Vidar Ramon Sævarang *fagansvarlig lys*
Atila Habibzadeh *leder Scene 2*
Rene Midttun *leder lysbordoperatør*
Harald Lie *lysmester Scene 2*
Mads Bjerkan-Grotmol *lysmester*
Jacob Christensen *lysmester*
Dorthe Wiig Andersen *lysmester*
Ole Fredrik Trosdahl Iversen *lysmester*
Kristoffer Ringerike *ressursplanlegger lys (vikar)*
Anders Verde *systemtekniker*
Karine Elstad *lysbordoperatør*
Ulf Scheerbarth *lysbordoperatør*
Per Christian Varran *lysbordoperatør*
Amund Breivik *lystekniker*
Audun Bull-Hanssen *lystekniker*
Robin Leonard Hagen *lystekniker*
Lars Erik Bach lystekniker

Sandra Løvsland *lystekniker*
Kristoffer Ringerike *lystekniker (perm)*
Irmelin Granneman Roald *lystekniker*
Theodoros Kyratzis *lystekniker*
Renate Kristensen *lystekniker*
Kjetil Gjønnes *lystekniker*
Karl Otto Døvikén Ekle *lystekniker (vikar)*
Unni Helene Sanne *systemtekniker video*
Eline Marie Solgård Andresen
Tjeldnes *lystekniker*

Gerhard K. Hertzberg *fagsjef lyd*
Daniel Lund *lydtekniker*
Morten Aleksander Nilsen *lydtekniker*
Rune Børø *lydtekniker*
Håvard Stedje Hanserud *lydtekniker*
Isabel Gracia Santiuste *lydtekniker*
Anders Sjøttem *lydtekniker*
Arenas Zanabria Andres *lyd-/videotekniker*
Anders Harald Frey Dahl *systemtekniker video*
Jan Martin Vågen *videotekniker*

Lager og logistikk
Thomas Dahlen *leder lager/logistikk*
Stig Falkhaugen *varemottaksansvarlig*
Morten Hammerø Kolstad *lageransvarlig Karihaugen*
Petter Sønsteby *sjåfør*

PRODUKSJON
Kristina Bell *produksjonssjef*

Harde verksteder
Meliha Beglerovic *verkstedssjef*
Justinus Van Vliet *leder malersal*
Hege Blom *leder tapetserverksted*
Geir Ingar Jansen *konstruktør*
Sven Erik Helgesen *konstruktør*
Espen Sæther Alm *konstruktør (eng)*
Niklas Lindblom *rekvisittmaker*
Mons Emil Holst Christensen *dekorasjonsmaler*
Hilde Dehli *dekorasjonsmaler*
Turid Jangaard Ousland *dekorasjonsmaler*
Stefania Raimondi *dekorasjonsmaler*
Helene Dorothea Sunde *dekorasjonsmaler*
Sofia Zenkova *tapetserer*
Ronny Borlaug *snekker*
Stephan Udbjörg *metallarbeider*
Glenn Skoglund *metallarbeider*
Sven Undheim *metallarbeider*
Fredrik Jonsson *metallarbeider (vikar)*
Mats Haaskjold Sætre *fagleder snekkerverksted*
Linda Linchausen *snekker*
Rein Gjessing *snekker*
Vilde Rapp Riise *snekker*
Freya Olesen *snekker (lærling)*

Myke verksteder
Systue
Lise Guttormsen Eckbo *leder herresystue*
Anette Rosendahl *leder damesystue*
Gunnar Fon *ressursplanlegger*

Anniken Gulbrandsen *produksjonskoordinator*
Cathrine Runhovde *produksjonskoordinator (perm)*
Sally Turner *produksjonskoordinator (vikar)*
Gøril Pettersen Zachrisen *produksjonskoordinator*
Hilde K. Bjørklund Olsen *tilskjærer*
Solveig Aas *kostymesyer*
Anne Sofie Feden Aass *kostymesyer*
Lisbeth Lunke Berg *produksjonsansvarlig, kostyme*
Elen Beate Børresen *kostymesyer*
Tina Danielsen *kostymesyer*
Kristin K. Haraldsen *kostymesyer*
Emma Kristine Hauge *kostymesyer (perm)*
Sara Hedin *kostymesyer (perm)*
Judit Gabriella Hohl *kostymesyer*
Marianne Jensen *produksjonsansvarlig, kostyme*
Eli Ploompuu Kask *produksjonsansvarlig, kostyme*
Eva Merete Bergh Klakeg *kostymesyer*
Rikke Anett Larsen Lamo *kostymesyer*
Nina Larsen *kostymesyer*
Guro Michaelsen *kostymesyer*
Maria Therese Munter *kostymesyer*
Elisabeth Hustad Nonstad *kostymesyer*
Mariann Lund Olsen *kostymesyer*
Wenche Cleo Johnsdatter Johnsen *kostymesyer*
Janne Opsahl *produksjonsansvarlig, kostyme*
Babina à Porta *kostymesyer*
Marianne Salvesen *kostymesyer*
Pedro Tavares Sequeira *kostymesyer*
Ann-Merethe Skaug *kostymesyer*
Astrid Elisabeth Stang *kostymesyer*
Anett Steinseth *kostymesyer*
Inger Bjørkavåg Sæhaug *kostymesyer*
Silje Ulekleiv *kostymesyer*Andrea Westbye *kostymesyer*
Sunniva Østerbø *kostymesyer*
Anne-Kristine Wivesøll *kostymesyer*
Thea Høye *kostymesyer*
Eivor Austli Jakobsen *kostymesyer*
Eli Vognild Sandlund *kostymesyer*
Björg Sola Flagstad *kostymesyer*
Henriette Aukner *kostymesyer*
Nina Størk *kostymesyer*
Vilde Kristine Oma *kostymesyer*
Anne Grefsrud *kostymesyer (vikar)*
Liv Veronica R. Dahlen *kostymesyer (vikar)*
Ann Karin Bergesen *kostymesyer (vikar)*

Mari Sletten *kostymesyer (vikar)*
Ingaler Borg *kostymesyer (vikar)*
Marthe Sørlie *kostymesyer (lærling)*
Maja Rauan Goksør *kostymesyer (lærling)*

FARGERI/MODIST/SKO
Kari Alette Bækkevold *leder*
Kristine Mogensen Omlid *tekstilfarger*
Lili Giblin-McGrady *tekstilfarger*

Maria Torres *fagleder modist*
Gunn Rosnes *modist*
Elina Ceder *modist*
Zsófia Vecsei *modist (vikar)*

Eva Solberg *leder sko*
Marianne Moen *skomedarbeider*
Alexander Jansson Lindseth *skomedarbeider*

Maskør/parykkmaker
Per Ragnar Karlsen *leder, maskør/parykk*
Tom Aarø *nestleder, maskør/parykk*
Ina Boger *maskør/parykkmaker*
Andrea Daniela Fischbacker *maskør/parykkmaker*
Jaroslaw Lange *maskør/parykkmaker*
Therese Lia *maskør/parykkmaker*
Tiiu Luht *maskør/parykkmaker*
Therese Roald *maskør/parykkmaker*
Anna Sveen *maskør/parykkmaker*
Sara Borgen *maskør/parykkmaker (perm)*
Henning Noack *parykkmaker*
Sigrid Teige *maskør/parykkmaker*
Julia Wilde *maskør/parykkmaker (perm)*
Carlijn Spee *maskør/parykkmaker (vikar)*
Elisavet Karsanidi *maskør/parykkmaker (vikar)*
Veronika Grüchot *maskør/parykkmaker (vikar)*
Hue Ngoc Thi Le *maskør/parykkmaker (lærling)*
Bendik Klein *maskør/parykkmaker (lærling)*

Kostymeservice
Tiril Aarvig *leder kostymeservice*
Anne Aarrestad *påkleder*
Karoline Carlsen *påkleder*
Sedenius Svein Helle Dahl *påkleder*
Tove Kristin Gjosund *påkleder*
Hege Alvilde Johansen *påkleder*
Edda Lingaas *påkleder*

Eva Cecilie Narverud *påkleder*
Jorun Sandtrøen *påkleder*
Hanne Silkebækken *påkleder*
Ingrid Henstad Eriksen *påkleder*
Klara Gecevic *påkleder*
Helena Walsøe *påkleder*
Fisnike Fetisi *kostymerenholder*
Hatidze Fetisi *kostymerenholder (perm)*
Valjbona Ajruli *kostymerenholder (vikar)*

Kostymelager
Sara Paulina Cerda Arce *leder*
Alexandra Fire Da Luz *kostymearkivar*
Helle Ruistuen *medarbeider kostyme*
Weronika Høkaas *medarbeider kostyme*
Torgeir Baie *medarbeider kostyme (eng)*

MARKED OG KOMMUNIKASJON
Kenneth Fredstie *markeds- og kommunikasjonsdirektør*

Kommunikasjon og innhold
Ole-Morten Vestby *kommunikasjonssjef*
Erik Berg *fotograf*
Jannicke Mohr *webredaktør*
Ingeborg Norshus *webredaktør*
Vilde-Alette Monrad-Hansen *kommunikasjonsrådgiver*
Oda Tømte *kommunikasjonsrådgiver*

System og analyse
Marianne B. Eide *leder system og analyse*
Tine Frederiksen Solum *systemadministrator*
Odd-Geir Gundersen *systemarbeider*
Admir Korjenic *systemarbeider*
Martin Hovland *markedsanalytiker*

Kommersiell avdeling
Kjersti Thorstad *leder kommunersiell avdeling*
Terje Jacobsen *prosjektleder*
Torgrim Linchausen *teknisk prosjektleder*
Trude Angell Stofer *prosjektleder*
Gisle Stenersen *produsent*
Gabrielle Tillson *prosjektleder*
Fatemeh Fahadi *bedriftskundeansvarlig*

Salg og marked
Jørn Knutsen *markedssjef/ stedfortrederansv. for markeds- og komm.dir.*
Tonje Lie *fagansvarlig salg, CRM og lojalitet*
Hege Bergrem *markedskonsulent*
Cecilie Breivik Hansen *grafisk designer*
Sindre Pernell Nordby *digital markedsfører*

Kundesenter
Lena Langgåt Rustad *leder kundesenter*
Beate Schoder *ressursplanlegger/ systemadministrator*
Odd-Geir Gundersen *foh-medarbeider*
Sandra Jakobsen *foh-medarbeider*
Beate Taranrød *foh-medarbeider foh-medarbeider*
Admir Korjenic *foh-medarbeider*
Nina Karud, *foh-medarbeider*
Håkon Eikeland, *foh-medarbeider*
Solveig Müller, *foh-medarbeider*
Hanne-Mette Rendall *foh-medarbeider*
Magnus Tombre Bøhn, *foh-medarbeider*
Marte Arnesen, *kundekonsulent*

Publikumsservice
Stella Rømcke *leder publikumsservice*
Kanboiyib Konlan *publikumsvert*
Mette Lorentzen *publikumsvert*
Liv Rognerud *publikumsvert*
Kristin Maria Vagle *publikumsvert*
Erland Hanssen *publikumsvert*
Anders Schiz Vigestad *foh-medarbeider*
Lars Hamli *foh-medarbeider*
Anne Grethe Haugen *foh-medarbeider*
Leonora Gurholt *foh-medarbeider (perm)*
August Christensen *foh-medarbeider (perm)*
Herman Gran Johnsen *foh-medarbeider*
Christel Marie Blunck, *foh-medarbeider (vikar)*

Formidling og omvisning
Frida Steenhoff Hov *formidlingssjef*
Ragnhild Motzfeldt *formidlingskonsulent*
Eva Benedicte Gran *leder omvisning*
Helle Kaarem *foh-konsulent*
Håkon Eikeland *medarbeider (eng)*

ØKONOMI- OG ADMINISTRASJON

Hege Modell *økonomidirektør*

Økonomi

Kristin Austad Johansson *økonomisjef*

Olav Funderud *regnskaps- og finansleder*

Elin Borander *controller*

Ing Ordahl *controller*

Kirsten Hovbøl *økonomikonsulent*

Hege G. Haugen *økonomikonsulent*

Anne Lise Brekke Henriksen

økonomikonsulent

Drift og sikkerhet

Thore Næss *drifts- og sikkerhetssjef*

Gro Orvik *leder renhold*

Robert Golanko *driftsmedarbeider*

Digitalisering og innkjøp

Anja Jackson *leder digitalisering og innkjøp*

Knut Brotnow *prosjektleder*

Christine Behncke Thielemann,

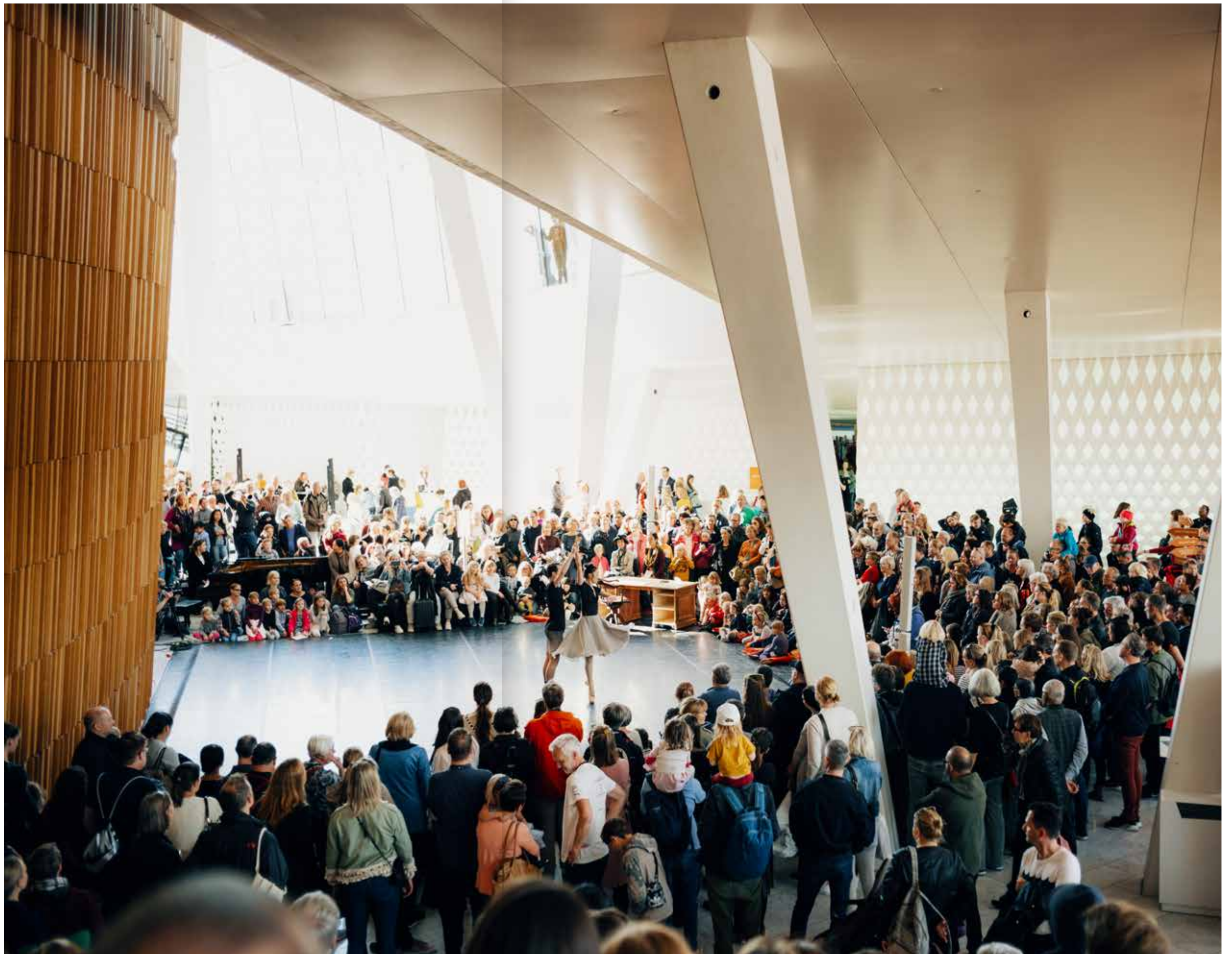
fagansvarlig arkiv

Nicoleta Toma *fagansvarlig innkjøp*

Mehdi Shadidi *sr. it-konsulent*

Andreas Trovik *it-konsulent*

Alexander L. Hansen *it-konsulent*

SAMARBEIDSPARTNERE OG ANNEN KOMMERSIELL VIRKSOMHET

Den Norske Opera & Ballett har et omfattende og berikende samarbeid med virksomheter og organisasjoner i norsk samfunnsliv. I kultursektoren er DNO&B ledende på feltet, og samarbeidsavtalene gir et betydelig bidrag til et bredt spekter av aktiviteter på huset.

Våre hovedsamarbeidspartnere omfatter både rent kommersielle aktører, og partnere som bidrar med øremerkede tilskudd til særlige prosjekter.

Gjennom alle våre samarbeidsavtaler bidrar også mange av DNO&Bs partnere til å rekruttere nye publikummere og til at vi når bredere ut.

Vi takker alle samarbeidspartnere for deres viktige tilskudd til utviklingen av DNO&Bs virksomhet, og med en betydelig grad av medvirkning til at vi lykkes med vårt samfunnsoppdrag.

Operaens mange muligheter benyttes også av partnere til arrangementsformål, gjerne med innslag fra husets kunstnere.

VÅRE SAMARBEIDSPARTNERE i 2023

Hovedsamarbeidspartnere:

OBOS

NORSK TIPPING

RED BULL

FINN.NO

Samarbeidspartnere:

SCATEC INNOVATION

WIKBORG REIN

CONOCOPHILLIPS

KISTEFOS

Den Norske Opera & Ballett takker følgende institusjoner for verdifulle bidrag:

SPAREBANKSTIFTELSEN DNB

SKIPSREDER TOM WILHELMSSENS STIFTELSE

TALENT NORGE

En spesiell takk til Talent Norge, Sparebankstiftelsen DNB, Norsk Tipping, Scatec og Skipsreder Tom Wilhelmsens stiftelse for bidragene til Nasjonalballetten UNG, Wilhelmsen-akademiet, WOYS, Opera for alle og Artemisia.

Arrangementer

Forestillingene og den unike arkitekturen gjør Operaen til en attraktiv ramme for ulike arrangementer. Arrangementene i Operaen avvikles i regi av våre samarbeidspartnere, offentlige myndigheter, samfunnsinstitusjoner, næringslivsaktører og kulturorganisasjoner.

I 2023 har det vært stor aktivitet for den kommersielle virksomheten til DNO&B. Vi har gjennomført ca. 120 store og små aktiviteter som møte-romsutleie, kunstneriske innslag, arrangementer og konferanser.

Et av årets høydepunkt var Nordisk Råds prisutdeling, som for tredje gang ble delt ut på Hovedscenen, et stort og omfattende prosjekt i samarbeid med Stortinget, som ble tv-sendt på NRK.

Vi har hatt et godt samarbeid med Wikborg Rein, som har feiret sitt 100-årsjubileum her med flere aktiviteter gjennom året, blant annet en eksklusiv forestilling av *Tornerose*.

Vi har gjennomført store arrangementer, som blant annet The Hunt med Finn.no på Hovedscenen, og en stor motevisning for klesmerket LOIS i foajeen. Vi er også stolte over å ha vært vertskap sammen med Litteraturhuset, for lanseringen av Karl Ove Knausgårds nye bok.

For fjerde gang har vi også huset OBOS Billettfond, hvor salen fylles av skoleklasser på en forestilling av *Nøtteknekkeren*. Gjennom OBOS' samfunnsansvar blir Nøtteknekkerforestillingen på denne måten tilgjengelig for flere barn og ungdom.

Sammen med OBOS har vi også stått for fire Julegalla-konserter, populære julekonserter med DNO&Bs musikere og sangere på scenen, for OBOS-medlemmer.

I tillegg har vi gjennomført 18 konserter fordelt på 11 forskjellige artister i «Andre sjangre», med stor variasjon i sjanger og mangfold. Dette er en klar økning fra 2022, som fortsatt var preget av pandemien.

Utgiver Den Norske Opera & Ballett
Ansvarlig utgiver adm. dir. Geir Bergkastet
Forestillingsfoto Erik Berg / Jörg Wiesner
Forsiden Crystal Pite: *Light of Passage*
Andre foto: Anne Valeur, Ilja Hendel,
Ingeborg Norshus
Design Ingun Redalen White

Den Norske Opera & Ballett
Kirsten Flagstads plass 1, 0150 Oslo

PROTOKOLL

ORDINÆR GENERALFORSAMLING 2023

Den Norske Opera & Ballett AS

13. juni 2023 kl. 09.00

Sted: DNO&B, Mottakelsesrom Kirsten Flagstad

Til stede:

For A-aksjonærene: Ekspedisjonssjef Heidi Karlsen
Seniorrådgiver Elisabeth Pedersen

Riksrevisjonen: Sven Antonsen

Revisor: Hans-Christian Berger, PwC

Styret: Anne Carine Tanum

Administrasjonen: Geir Bergkastet
Hege Modell

Protokollen ført av: Hege Modell

1 Konstituering

1.1 Valg av møteleder

Heidi Karlsen innledet møtet og foreslår Anne Carine Tanum som møteleder.

Vedtak:

Styreleder Anne Carine Tanum velges til møteleder.

1.2 Godkjenning av aksjonærrepresentantens fullmakt.

Fullmakt fra statsråd Anette Trettebergstuen legges frem for Generalforsamlingen.

Vedtak:

Aksjonærrepresentantens fullmakt godkjennes.

1.3 Valg av personer til å signere protokollen.

Vedtak:

Ekspedisjonssjef Heidi Karlsen signerer protokollen sammen med styreleder.

2 Styrets årsberetning og regnskap for 2022

Administrerende direktør gjennomgikk hovedlinjene i årsberetning 2022 inklusive den kunstneriske aktiviteten. Revisor bekreftet at det er avlagt ren beretning.

Vedtak:

Styrets årsberetning, resultatregnskap for 2022 og balanse pr. 31.12.22, samt disponering av årsresultatet godkjennes. Revisors beretning tas til etterretning.

3 Styrets retningslinjer for godtgjørelse til ledende personer i Den Norske Opera & Ballett

Styrets leder gjennomgikk hovedlinjene i vedlegg til saken.

Vedtak:

Retningslinjer for lønn og godtgjørelse til ledende personer i Den Norske Opera & Ballett godkjennes.

4 Lederlønnssrapport for 2022

Vedtak:

Den Norske Opera & Balletts lønnssrapport for 2022 tas til etterretning.

5 Fastsettelse av styrets godtgjørelse

Styrets godtgjørelse for 2022 ble lagt frem for Generalforsamlingen.

Vedtak:

Godtgjørelsen for styreleder fastsettes til 302 000 kroner, for nestleder til 172 600 kroner og for styremedlem 86 300 kroner. Varamedlemmer for de ansattes representanter og observatører til styret godtgjøres i henhold til statens veiledende satser for utvalgsgodtgjøring.

6 Fastsettelse av revisors godtgjørelse

Revisors godtgjørelse for 2022 ble lagt frem for generalforsamlingen.

Vedtak:

Revisor honoreres etter regning.

7 Styrevalg

Nytt styret ble lagt frem for generalforsamlingen.

Møteleder orienterte om valg av ansatte representanter til styret som er gjennomført i henhold til valgreglene internt i DNO&B. Valget ble offentliggjort i DNO&B den 2. juni 2023, og resultatet er:

For kunstnerisk personal:

Medlem Kari Foss

Observatør Bernhard Hoffman

1. vara Tone Våga Kummervold

2. vara Robert Näse

For teknisk og administrativt personal:

Medlem Johan Henrik Neergaard

Observatør Christine Hals Eikeland

1. vara Hedda Høgåsen-Hallesby

2. vara Olav Funderud

Vedtak:

Følgende velges som statlige representanter i styret for DNO&B for 2023–2025:

Styreleder Anne Carine Tanum (f. 1954), Oslo (gjenvelges)

Nestleder Sarah Willand (f. 1978), Viken (gjenvelges)

Medlem Pablo Barrera Lopez (f. 1985), Rogaland (gjenvelges)

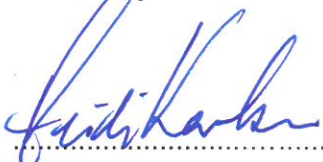
Medlem Arne Fagerholt (f. 1964), Trøndelag (gjenvelges)

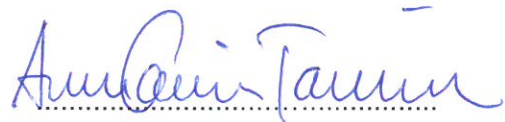
Medlem Renate Larsen, (f. 1975), Troms og Finnmark (ny)

Medlem Kim Bohr (f. 1960), København (ny)

Møtet ble hevet kl. 9.30.

Oslo, 13. juni 2023

.....
Heidi Karlsen

.....
Anne Carine Tanum

PROTOKOLL
Ekstraordinær Generalforsamling 2023
Den Norske Opera & Ballett AS
5. desember kl. 16.00

Gjennomføring/sted:

Den Norske Opera & Ballett.

Tilstede:

For A-aksjonærene: Ekspedisjonssjef Heidi Karlsen

Styret: Anne Carine Tanum

Administrasjonen: Geir Bergkastet
Hege Modell

Protokollen ført av: Hege Modell

Riksrevisjon og revisor har blitt varslet om ekstraordinær generalforsamling. De har ikke hatt innsigelser eller meldt sin deltakelse.

1 Konstituering

1.1 Valg av møteleder.

Vedtak:

Styreleder Anne Carine Tanum velges til møteleder.

1.2 Godkjenning av aksjonærrepresentantens fullmakt.

Vedtak:

Aksjonærrepresentantens fullmakt godkjennes.

1.3 Valg av personer til å signere protokollen.

Vedtak:

Ekspedisjonssjef Heidi Karlsen ble valgt til å signere protokollen sammen med styreleder.

2. Styrevalg

Vedtak:

Som følge av habilitetsutfordringer knyttet til styrevalget ved ordinær generalforsamling 13. juni 2023, må styret suppleres med et nytt styremedlem for perioden 2023–2025. Generalforsamlingen beslutter å velge Tove Andersen, f. 1970, Oslo, som nytt medlem av selskapets styre fram til neste ordinære styrevalg i 2025.

Selskapets styre består etter dette av følgende aksjonærvalgte personer:

Anne Carine Tanum (styrets leder)

Sarah Willand (nestleder)

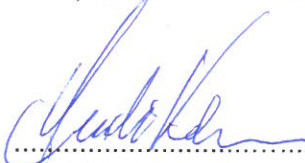
Pablo Barrera Lopez (styremedlem)

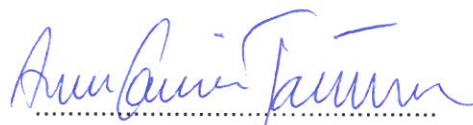
Arne Fagerholt (styremedlem)

Kim Bohr (styremedlem)

Tove Andersen (styremedlem)

Oslo, 5. desember 2023

.....
Heidi Karlsen

.....
Anne Carine Tanum